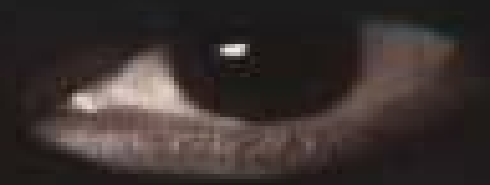
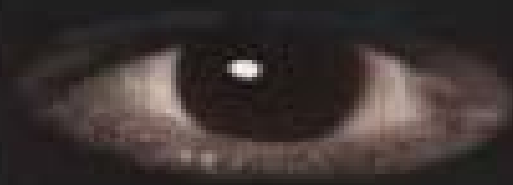

TARJÁNYI PÉTER

MEGLÁTNÍ ÉS MEGVERETNÍ

SZÉKHÁZLÁNGOK • UTCAI CSATÁK • TERRORIZMUS

ahogy Nagy József lejegyezte

PARK KÖNYVKIADÓ

MEGLÁTNI ES MEGVERETNI

SZÉKHÁZLÁNGOK • UTCAI CSATÁK • TERRORIZMUS

TARTALOM

[1 / Ég a ház](#)

2006. szeptember 18

[2 / A fecskevértől a szervkereskedelemig](#)

Rendszerváltás a rendőrségen és a bűnözésben

[3 / Főkapitányok klubja](#)

Magyar maffiaellenes szervezetek, rendőri vezetők

[4 / Esélytelenek, kétesélyesek, fehérgallérosok](#)

Bűnözői karrierek

[5/Védett férfiak](#)

Terror és terrorelhárítás

[6 / Ha ünnep, akkor zavargás](#)

Egy küszködő szervezet

[7 / Magyarok nyílai Alakuló terrorszervezetek](#)

Alakuló terrorszervezetek

TARJÁNYI PÉTER (Budapest, 1969) Repülőgép-szerelőnek tanult, majd katonai főiskolára került 1987-ben. Az akadémiát Moszkvában kezdte, Szentendrén fejezte be. A rendszerváltás évében, 1990. augusztus 20-án avatták tiszté a Kossuth téren - az ő csapata volt az első, amelynek tagjait már nem elvtársnak, hanem úrnak szólította a hatalom. Egy évet a Rendőri Ezredben szolgált, további hetet a Rendőrség Különleges Szolgálatánál, a kommandónál parancsnokolt. 1998-ban leszerelt, vállalkozásokat indított - azóta informatikával, építőiparral, pénzügyekkel foglalkozik. Biztonságpolitikai műsorok állandó szakértője. A [zoom.hu](#) hírportál tulajdonosa.

NAGY JÓZSEF (Budapest, 1968) Tanárnak tanult, Budapesten, majd Szombathelyen szerzett diplomát. Tanított is 1991-től - Jóska bácsinak szólította a hatalom (a gyerekek). 1997-ben „leszerelt”, újságírónak állt - tíz évet a nyomtatott sajtóban töltött, riportokat, interjúkat készített, megfordult televíziós stúdiókban is. A [zoom.hu](#) hírportál főszerkesztője.

Tarjányi Péter

Meglátni és megveretni

Székházlángok, utcai csaták, terrorizmus

ahogy Nagy József lejegyezte

Park Könyvkiadó

A címlapon és a második oldalon Vaocsó Zoltán fotói láthatók

© 2008 Nagy József, Tarjányi Péter © 2008 Park Könyvkiadó, Budapest

Felelős szerkesztő Szalay Marianne Szerkesztette Polgár Anita
A borítót tervezte Kupcsik Adrián/Neo Interactive Műszaki szerkesztő Szabados Erzsébet Tipográfia és tördelés Kőből Vera

Két éve, hogy nyilvánvaló: bolond országban élünk.

Két éve, hogy nyilvánosságra került Gyurcsány Ferenc zárt körben elhangzott beszéde, és lángba borult a Szabadság tér.

Két éve, hogy elszabadult az alkalmi utcai erőszak Budapesten.

Két éve keressük a választ a kérdésre: mi vezetett az örülethez, ki, mikor és hogyan vet véget ennek az egésznek?

Nem két, hanem legalább hat éve tudjuk, hogy a politika oda is beteszi a lábát, ahol semmi keresnivalója nem lenne - zsugázik velünk, „polgárokkal” és „állampolgárokkal”.

Számára a hatalom a tét.

Számunkra sokkal több.

2008. augusztus 7.

2006. szeptember 18.

2006. szeptember 17-én délután éppen hazaértem, amikor telefonáltak, hogy hallgassam a rádiót, vagy nézzem a Hír TV-t: a miniszterelnök pár hónappal korábban Balatonőszdön beszédet tartott a szocialista frakció előtt, s a zárt körben elhangzott szöveg most nyilvánosságra került. Bekapcsoltam a készüléket, és elhültem. Az első gondolatom az volt, bolond ez a Gyurcsány, épeszű ember nem mond ilyeneket. Nem is a trágárság zavart, az nem számít, hanem a „hazudtunk reggel, éjjel meg este”, ráadásul „másfél éve folyamatosan”. Mindez az 56-os ünnepek nemzetközileg is figyelmet keltő évében, sajátos kommunikációs közegben.

Utlem, nem is a széken, hanem az asztalon, s azon agyaltam, mi történik majd. Azonnal lemond? Erre adtam a legkisebb esélyt. Nem az a fajta. És ha marad? Mit szól majd a nép? Balhé lesz?

A Hír TV műsora alatt a képernyő alján futott a kis csík a hírekkel: gyülekeznek az emberek a Kossuth téren. És ahol ősz-szegyűlik a tömeg, ott bármi megtörténhet. Reméltem, ezzel a rendőrség is tisztában van.

Egyfolytában csörgött a mobilom. Jobbról is, balról is hívtak, köztük MSZP-s kormányközeliel. Utóbbiak szavaiból azt vettem ki, szerintük Gyurcsány előre tudta, hogy hamarosan nyilvánosságra kerül a kazetta, de azt nem sejtette, hogy ekkora botrányt kavár.

EGA HAZ?

Zavart, hogy a miniszterelnöki stáb kizárólag a kommunikációval foglalkozik, azzal, hogy mit kell mondani a sajtónak, mit szól a koalíciós partner, mit lép a Fidesz, s nem azzal, hogy mit kell tenni a téren. Nem érdekelték, legalábbis nem zavarták őket a gyülekezők.

Pedig a bomba ketyegett.

Beszéltem volt kollégákkal a rendészeti biztonsági szolgálattól - tömegoszlatóval és parancsnokkal egyaránt. Őket is elsősorban érzelmileg fogta meg a beszéd. Nem azon gondolkodtak, szakmailag mi a teendő, csak az járt a fejükben, hogy Gyurcsány átverte a népet. Pedig amúgy profi harcosok. Egyikükkel annak idején jót beszélgettünk egy időzített bomba mellett, amíg vártuk a tűszerészeket, szóval nem ijedős fajta. Most viszont megdöbbenett. Nem azzal kezdte, hogyan fognak kordonozni, hanem azt mondta, „a pacák a nemzet arcába vágta a kesztyűt, félig-meddig igazuk van azoknak kint az utcán”.

Nem rendőrként, hanem állampolgárként viszonyult a helyzethez. Ez a mentalitás lett a másnap éjszakai kudarc fő oka. Persze volt abban töketlenkedés is, de a lényeg, hogy a különböző szintű vezetők nem tudták eldönteni, mivel állnak szemben: forradalommal, amely teljes joggal elsöpri majd a hazudozókat, vagy topis futballhuligánok randalírozásával.

Mi járt az előjárók fejében? Csak az, hogy melyik oldalnak feleljenek meg. Azon töprengtek, hová álljanak. Ha a bal mellett teszik le a garast, és elsöpri őket a népharag, az új rendszerben árulók lesznek, munkásörök, tetű pufajkások. Talán még felelősségre is vonják, de minimum kirúgják őket. Ha beállnak a Fidesz mögé, és mégis marad a kormány, dettó.

Így típródtak 2006. szeptember 17-én, a beszéd nyilvánosságra kerülésének napján.

©

Közben a tömeg egyre gyűlt a Parlament előtt. Az esti tévés összefoglalókból látszott, rendkívül agresszívak, felpaprikázottak, ki akarják eresztetni a gőzt. Számoljunk csak! Ha száz ember egyszerre ugorja át a kordont, és sprintel egy nagyot, abból hetven mindenképp bejut az Országházba, az öröknek még arra sincs idejük, hogy bezárják a kaput. Ráadásul ha az ostromlóknál van kis létra, nekitámasztják a falnak, benyomják az alsó ablakokat, és másznak befelé. Nyilvánvaló volt, hogy dupla kordonra, komoly rendőri összpontosításra lenne szükség.

Másnap, 18-án reggel végre valamelyik főrendőr is rájött, hogy túl közel van a tömeg az Országházhoz. Igyekeztek távolabb nyomni a népet, próbáltak kordont állítani, ám pár száz ember megakadályozta az akciót. Pontosabban: hagyták, hogy megakadályozza. Elképesztő hiba! Ami csakis akkor fordulhat elő, ha a rendőrség nem akar igazán akciózni. Nem o törvény betűjét nézik - pedig az lenne a dolguk -, hanem a szellemiségét. Normálisan működő szervezet villámgyorsan feltérképezi, kik a főszervezők és ki egyszerű résztvevő. A szakemberek ilyenkor kockázatanalízist készítenek: meghatározzák, kit kell majd kiemelni, ki veszélyes a rendre, és ki az, akit békén kell hagyni, mert nem fog autót borogatni, gyújtogatni. Akockázatelemzés azonban elmaradt.

Ha a rendőrség már a Kossuth téren határozottan és tisztességesen végzi a dolgát, ha elkapja, lefekteti, megbilincseli, beviszi a keményfiúkat, nincs székházostrom. Persze nem a kordonállítással kudarcot vallott tucatnyi kisrendőrt hibáztatom. Hiszen ők jelentettek valakinek. Aki nem mondhatta volna, hogy „ha nem *megy*, hát hagyjátok, vonuljatok vissza”, hanem odakülöd még kétszáz kommandóst, és lerakítja azt az átkozott kordont.

Ehelyett „húzd meg, ereszd meg” játék kezdődött, amittől a demonstrálók magabiztosabbak lettek, sőt azt kezdték skandálni, hogy „magyar rendőr velünk tart!”.

Exlégiosok, nagyhangúak, örök vesztesek - a tüntetők

A tüntetők közül korábban már többen összeütközésbe kerültek a törvénnyel. Tudták, milyen az, ha egy intézkedés során „fegyelmező mozdulatsor” irányába mozdul a rendőr keze. Észrevették, hogy ez itt nem történt meg. Sőt az egyenruhások visszapakoltak a vasat a teherautóra, majdhogynélézést nem kértek. Természetes reakció volt, hogy a tüntetők felbátorodtak, és azt gondolták; hoppá, lehet, hogy a rendőrök a lelük mélyén velünk vannak, és lenyomhatjuk a kormányt? A rendőrök viszont éppen ellenkezőleg, elbizonytalanodtak, hiszen tudták, mostanáig nem ez volt a szokás. Érezték, a parancsnokaik nem tudják, mitévők legyenek. Pár óra múltán mindkét oldal rájött, hogy a rendőri vezetőik úgy döntöttek, kívárnak. Ez volt az igazi felhívás keringőre.

A tüntetők szeptember 18-án egész nap üvöltözték, tették a megjegyzéseket a rendőrökre, retorziótól mentesen. Ezt már a saját szememmel láttam a Nagy Imre-szobor előtt. Ake mény mag ekkor döntötte el, hogy nem tagit dolgávegezetlenül. Leosztották a feladatokat.

Aki verekedett már tömeggel, jól ismeri a szereposztást. Van a nagydarab nagyhangú, aki odaüvölti a rendőröknek: „Gyertek, szétütöm a fejeteiket!” Körötte rajzanak a gyávák, akik csak akkor mernek kó után nyúlni, telefonfülkét fektetni, ha legalább tízen összeverődnek. Aztán ott vannak a „figyelők”, akik smúzolnak, beszélgetnek a rendőrökkel. „Honnan jöttetek? Innen a kerületből? Mik vagytok? Készenlétisek? Ja, olyan kommandósok?” Jobbára ők irányítanak. Felmérik a rendőrök felszerelését - „ezeknél roham-pajzs van, azoknál meg nincs gumibot, amazoknak a fele nő, azt a kordont bénán rakták le, borítható” -, viszik a tui tippet, és a háttérben maradnak. Folyamatosan szondázzák az ellenfelet. Mert megtehetik. Normális kordonozás esetén viszont a rendőr és a tüntető között minimum húsz méter van, „nem érnek össze az aurák”, és az út túloldalál nincs bratyzás.

Arendőrség ereje az egység. Ha az egységet részekre bontod - elég egy efféle megjegyzés: „Bihari gyerek vagy? Hallom a tájszólásodból, én is Debrecenben születtem. Ugye nem bántasz, ha bunyóra kerül a sor?” -, kialakul a kapocs rendőr és rendbontó között.

Napközben a figyelőknek volt idejük felmérni a rendőrök erejét, összetételét és a parancsnoki habitust. Órákon belül lett hangosítás, „kézi ordibátor”, mobilszámot cseréltek, SMS-riadóláncot építettek. Demonstrálták egymásnak, hogy immár egy csapatot alkotnak, és ez két szempontból is lényeges. Egyrészt azt jelenti, hogy nem kell félni, mert a közösség megvéd. Másrészt azt, hogy fontos, akik képviselnek, hiszen nincsenek egyedül, ergo nem közönséges bűnözők. Nemes célért, a nemzetükért küzdenek. Nem huligánok - hősök. Törvénytiszelő polgárként nehéz elhinni, de még az autóborogató fútbá11huligán sem érzi magát bűnözőnek. Nehéz úgy élni, hogy az ember reggel a tükörbe nézve azt mondja magának: gazember vagyok.

©

Kik ezek a harcdeztett huligánok, kik a vezetőik?

Jelentős részen futballszurkolók. Közülük sokan a legszívesebben rendőrök lennének, különleges egységként dolgoznának, védenék az országot, ám valamiért nem jött össze nekik a fekete egyenruha. Én bennük a kalandvágy, harcos létre vágnak, edzenek, bunyózni járnak, s közben észrevétlenül átsodródnak a másik oldalra. Néhányan valamikor egy őrző-védő cég, a katonaság, a rendőrség vagy a légió tagjai voltak, esetleg testőrként eljutottak külföldre, elvégezték bizonyos alapkursusokat. Aztán - többnyire pszichés okok miatt - kidobta őket a rendszer. Mert nekik balhé kellett.

Nem a rendet szerették, hanem a rendcsinálást. Persze a magamfajta „rend harcosa” is szeret ütni, de nem kerül lelki válságba, ha nincs szükség erőszakra, ha nem történik semmi. Ajó kommandós „le tud fagyni”, elviseli, ha nem mozdul hetekig, ha „csupán” az a feladata, hogy figyeljen, mindezt egy kétperces akcióért. Ezt a terhet a balhésok nem bírják, hosszú távon semmiképp. Voltak ilyen kollégáim, rángatták a lábukat, doboltak az ujjukkal, idegesítették a társaikat. Ha rájuk szóltunk, hogy nyugi, szikrázott a szemük.

Az utcán hozzájuk csatlakozik az örök elégedetlen, a lázadó, aki képtelen beilleszkedni - az ilyen embert pár száz éve, ha véletlenül matrónának állt, a kapitány két nap után a tengerbe dobatta. Mindenhonnan kiutálják, de a flaszteren nem derül ki, hogy alkalmatlan. Ott jó harcos, hős, aki megtalálta a célját. Aztán egyszer csak észreveszi, hogy nincs egyedül. Mottója ez: „Egész életemben éreztem, hogy valami nem jó. Most végre én teszek rendet.”

A kődobálók, a kocsi- és kukagyújtogatók, a székházfoglalók szinte a semmiből jönnek, majd hirtelen rádöbbennek, hogy egyszer nekik is összejöhet. Úgy működik ez, mint a félkarú rablónál: nyomkodod, nyomkodod, és egyszer csak dől a pénz. Így zajlott ez a székháznál is: eldobom a követ, utána futás, megdumáljuk, rágyújtunk; megint indulok, rohanás vissza; indulás, már ütök is egyet, aztán hármat, tőrik a rendőr feje előtt a plexi, jé, ezt is megúsztam. Működik a dolog, sráco!

©

Szeptember 18-án estére összeállt a kép. Volt tömeg, volt patlós autó, amelyről vezényelni lehetett, megjelentek a szélsőséges elveket vallók, akik megértették magukat a spontán összegyűltekkal, akik amúgy nem. tudtak volna mit kezdeni magukkal. Lépésnyire voltak attól, hogy néhány vezető formalisán is átvegye a parancsnokságot. Ha ez megtörténik, egy csapásra lett volna, aki irányít, aki tartalékot képez, aki pár nap vagy óra múltán pihenni küld, és azt is tudja, hol van forró tea, szendvics, hol tisztítják ki a sebet és hol a fájdalomcsillapító, sőt azt is, hogy mikor kell visszatérni a frontonalba. Lett volna, aki utcai harc idején „váltóruha” viselésére utasít; olyan kabát, pulóver ez, amelynek a belseje, mondjuk, kék, a külső része pedig zöld, és egy kapujában kifordítható. Tartozéka a farzsebből előrántható összegyűrt baseballsapka és a sál, amely az arcot is takarja, de nyakra is lehet tekerni. Haszna, hogy akkor is nyugodtan flangálhat a randalírozó a rendőr orra előtt, ha pár perccel korábban benzines palackot dobott rá. Micsoda boldogság, hogy végre akad valaki, aki törődik a csapat tagjaival, tanítja, képzí őket!

a Kossuth téren és a Szabadság téren a helyzet termelte ki ezeket az embereket. Ok egymásra találtak, a „jó” meg tanácstalanul szemlélődtek, ahelyett hogy feltérképezték volna az „ellent”. Pedig ekkor még megfoghatták volna őket, csak oda kellett volna lépni az irányítókhoz, és közölni, hogy alapvetően nincs gond a rendezvényel, viszont lézeng közöttük négy-öt fickó, aki szerepel a bűnügyi nyílvántartásban, tisztában vannak-e ezzel. Azt is mondhatták volna: „Megbocsásson, akár tegeződhetnénk is, szervusz, szóval, öreg, közösen kéne rendet tartani, oké?” És ráböknek arra a néhányra. „Fiavolietek ráiuk. Ha nem bírnak maoukkal. szóliatok. utánuk nézünk. nektek sincs szükségotek provokátorokra... Ja. és mostantól kizárólaa veled táravalok. számunkra te vaav

a vezető. " Aztán jön a következő lépés: „Mostantól te felelsz mindenért, tudom, nem lesz semmi baj.”
Évszázadok óta ez a tömegkezelés alapja.
Nem a helyszínen kell feltalálni a spanyolviaszt.

A háritás művészete

A helyzetet nehezítette, hogy a rendőri vezetés 90 százaléka nem kedveli a Gyurcsány-kormányt. A tábornoki kar - tisztelet a kivételnek - egy kutyafalka erkölcsi szerint él. „Hazudhatsz, csak meg nem bukj!” Ráadásul Gyurcsány Őszödön tényleg megbukott - hiába bizonygatja az ellenkezőjét -, és az „igazságbeszéddel” olyan helyzetet teremtett, amelyben kiderülhetett, mit érnek valójában a tábornokok. Szegények végigpedálozták, végigkönyökölték az életüket, hogy tábornokok meg borlovagok lehessenek, hogy fényes rendezvényekre jár hassanak, és csak ellenőrizniük, felelősségre vonniuk kelljen. Mindezek után 2006 szeptemberében döntés elé állították őket, amelyben benne volt a bukás lehetősége, sőt mi több, a döntések következménye élő adásban látható a televízióban.

Naná, hogy idegesek lettek. Ráadásul a politika is zaklatta őket: „Mi lesz ebből, főkapitány?” Kemény kérdés, amit ha pánikolva, remegő hangon tesznek fel, a tábornok is remegni kezd. A tábornok ugyanis hierarchiában él, megszokta, hogy *azt* kell követni, akinek nagyobb kolomp lóg a nyakában. És ha ez a kolomp nem *azt* kolompolja, hogy „irány a jegenyefa”, hanem *azt*, „fogalmam sincs, melyik a helyes út”, abból baj lesz. A politika a lehető legrosszabb dilemma elé állította a tábornokokat: tudni akarta, melyik oldalon állnak, számíthat-e rájuk. Tudni akarta, hogy kivel kolompolnak, velük-e, vagy mással.

Megkezdődött a felelősségtologatás.

Bene László országos főkapitány nem volt itthon - Dél-Amerikában járt valami kongresszuson. Persze ha Magyarországon tartózkodik, valószínűleg akkor sem történik semmi másként.

Sorra születtek a döntési helyzetek. Ám a vezető arra hivatkozva, hogy nincs a helyszínen, és nem látja, mi történik, nem döntött, hanem telefonált, mondjuk, Buga Jakab ezredesnek, és közölte vele, hogy mivel ő van odakint, határozzon belátása szerint. Erre az ezredes megpróbált „minél nagyobb távolságot felvenni a harctértil”, hogy ő is „letelefonálhassa” az alantasának döntsenek Ők, mivel Ők vannak az események sűrűjében. Nem volt pontos parancs, csak általánosságok. „Ha valamiről *azt* gondoljátok, magasabb szinten kell döntés, csak szóljatok.” Na persze.

A megfelelő utasítás így hangzott volna: „Ha áttörték a kordont, a következő tegyékek...”

Az eseményeket vizsgáló első rendőri bizottság - az Ignác-féle - a jelentésében azt írja, hogy Gergényi Péter budapesti főkapitány száját a parancsnoki eligazításon összefüggéstelen mondatok hagyták el.

Vagyis Gergényi mellébeszél, menekült, féltette a váll-lapját - akárcsak a többiek.

Robbanáspont

Telt-múlt az idő, lassan összeállt a gyűelegy. Néhányan eldöntötték, hogy követik a modern forradalmi etikettet, és petíciót olvasnak be a közeli köztévében, ahol természetesen elutasították a kérelmet. A tüntetők az egész napos demonstráció során először szembesültek azzal, hogy valamit nem lehet. Futótűzként terjedt a hír, és a Kossuth téri massa lassan áthömpölygött az MTV-hez. Ekkorra lett végképp egyértelmű, hogy itt ostrom lesz, ha a hatalom nem tesz valamit. Hirtelen konkrét célja lett a tüntetésnek, méghozzá a szétszéledés előtti utolsó pillanatban. Ha azon az estén nem történik semmi, elül a vihar. Talán a következő napot kellett volna még kibírni.

Legfőljebb annyi történik, hogy az első órákban homogénnek tűnő társaság eltérő vérmérsékletű, eltérő ideológiája, másféle politikai célokkal bíró elemei egymásnak esnek - a rendezők pedig a rendőrségtől kérnek segítséget. Remek opció.

Aszékházostrom lángjai kellettek ahhoz, hogy a csöcselék kimondhassa; forradalmat csinál, És ezt a jelenlévők jelentős része, a Hír TV riporterével az élen, el is hitte. Ami nem lenne baj, csakhogy eleinte a rendőri vezetők jó része is bekajálta a revolúciót.

Nyolc óra után a helyszínre, pontosabban a helyszín közelébe, a Parlamenthez érkezett Gergényi Péter budapesti főkapitány és Szabadfi Árpád, az országos főkapitány helyettese. Föl-alá járkáltak, és megpróbálták kitalálni, mit tegyenek, hogy a kecske is jóllakjon, meg a káposzta is megmaradjon. Megnyugtatták a kormányfőt, hogy az Országház, a képviselői irodaház és a miniszterelnök lakása biztonságban van, komoly erők védik mindet. Ez nyilván jólesett Gyurcsány Ferencnek, aki bizonyára nézte a tévét az irodájában, s azt kérdezte magától: „Lehet, hogy ez *tényleg* forradalom? Lehet, hogy levadásznak, mert hülyeségeket beszéltem?” Aztán kilesett a függönyresem, és elégedetten látta, hogy tele a Kossuth tér rendőrrel.

Folyamatosan konzultált Gergényiékkel, bízott bennük. Elmúlt kilenc óra, elmúlt tíz... Majd hirtelen lángra lobbant a tévészékház. Este tízkor a miniszterelnök környezetéből kaptam egy SMS-t, amelyben ez állt: „Kitört a forradalom, a jóisten irgalmazzon nekünk.” De Gyurcsány még mindig nem *azt* kérdezte, hogyan szerelik le az attakot.

A rendőrség hasonlóan járt el: elemzett. Az utca viszont cselekedett.

Az emberek meg tátott szájjal nézték odahaza a tévéjüket, és nem értették, miért nem lép a rendőrség.

©

Gyurcsány éjfél körül jött rá, hogy tenni kell valamit. Végre rádöbbsent, hogy nem futballhuligánok adnak műsort lelkes közönség előtt,

A rendőrség vezetői viszont még ekkor is félreértették a helyzetet. Bámulták a lángokat, látták, hogy verik a beosztottaikat, hallgatták és elhitték a kisrendőrök rémült, ám teljesen félrevezető rádiójelentéseit. Aszékház lépcsőjén küzdők ugyanis nem néhány futballhuligánt láttak hátul szotyizó nézelődőkkel, hanem a teret betöltő, félelmetes masszát, rengeteg embert, akik bármikor megindulhatnak, és halálra tapossák őket.

Gergényi és Szabadfi a frontról kapott információk alapján jelentette a miniszterelnöknek, hogy nem tudnak fellépni, mivel „több ezren vannak a támadók”. Gyurcsány nem értette, hol vannak az ezek. Megkezdődött a vita. „Miniszterelnök úr, ön politikus, ön ehhez nem ért, az én embereim vannak ott, tőlük, első kézből értesülök.” A tábornokok ahe lyett, hogy az Országháznál ácsorgó, jól felszerelt rendőrök egy részét átcsoportosították volna az MTV-hez, hagyták elesni a székházat. Aztán jóval éjfél után nekik is aláhullott a papírtantusz, és simán szétzavarták a gyűjtogatókat.

A politika másnapra fellelegzett, kihúzta magát: „Milyen rendőrség az, amelyik néhány futballhuligánnal képtelen elbánni, tábornok urak? Nos?! - Rettentő magabiztosak lettek. - Úgy néz ki, megúsztuk. Mondtam ugyan pár böszmeséget, de azt kimagyarázzuk... Rendet akarok végre!”

Hirtelen a rendőrség hozzáállása is megváltozott, hiszen eldőlt, hogy nincs forradalom, nincs leszámolás, nincs hatalomváltás - csak huligánok vannak. Megvan az irány, fiúk!

Magára talált mindenki. Mint kiderült, túlzottan is.

Gergényi később azt nyilatkozta, hogy „a magyar rendőrség sosem volt ilyen kényes helyzetben”. Úgy látszik, elfelejtette, hogy hat-hét évvel korábban több ezer futballhuligánnal küzdöttek sikeresen a Népligetnél. Igaz, Őket egyetlen percre sem nézték forradalmároknak, tőlük egyetlen pillanatig sem féltették az állásukat.

Rendszerváltás a rendőrségen és a bűnözésben

Ahhoz, hogy megértsük, miért jutott abba az állapotba a magyar rendőrség, hogy képtelen volt megfelelően reagálni a 2006-os őszre, meg kell vizsgálnunk a szervezet múltját, és a rendszerváltás, vagyis 1990 előtti is vissza kell tekintenünk. Ami talán a legfontosabb: a magyar rendőrség a rendszerváltás után nem tudta, mihez kezdjen az új bűnözési fajtákkal. Az „ismerkedés” közel fél évtizedet vett igénybe. Ráadásul a folyamatot a politika nem segítette, hanem sok esetben gátolta.

Eltvársak, bajtársak, urak

Kádár idejében nem a pusztá rend, hanem a politikai rend fenntartása volt a rendőrség feladata. Ahogy a megboldogult Münnich Ferenc mondta: ha erős a párt hatalma, a politikai hatalom, akkor nincs bűnözés, hiszen mindenkiről mindent tudnak. (Megjegyzem, nem ő volt az első, aki így gondolkodott. Az olasz maffia története során egyetlen időszakban szorult háttérbe: Mussolini diktatúrája idején. Akkoriban a rivalizáló családok egymással összefogva várták az amerikaiak érkezését.)

A Kádár-rendszer bukása átrajzolta, összekuszálta a rendőrség és persze a többi egyenruhás testület struktúráját. Uniformisban átélve nagyobb sokkot okozott a rendszerváltás, mint civilben.

Hadd hozzam fel a saját példámát, így talán érthetőbb lesz, mit éltek át az egyenruhások. 1987 és 1990 között tanultam a katonai főiskolán, határőrnek készültem. Karrierem egy rapid szovjet kalanddal kezdődött.

1987 júniusában érettségiztem, és még abban a hónapban felvételiztem Szentendrére. Felderítőnek írtam be magam. Abeszélgetésen közölték: „Tarjányi eltvárs, megütötte a fő nyერeményi, küldjük Moszkvába, az akadémiára. Ez óriási lehetőség.” Bezsongattak. Július 15-én bevonultam, az alapkéiképzés után letettem a katonai esküt, majd augusztus 28-án elhagytam Magyarország területét. Kint már nagyban dűbörgött a gorbacsovi glasznosztj és a peresztrojka, vagyis a reformkommunista „átalakítás” és „nyíltság”.

Egynapi vonatút után döbbenetesen más világba csöppentem. Indultam az itthoni 30 fokból, és megérkeztem a moszkvai 10 Celsiusba. Apályaudvaron a fogatlan hordár, mielőtt leemelte volna a csomagjaimat, akkorát köpött a lábam mellé, mint egy pirog. De az igazi meglepetés a kollégiumban ért. Megértettem, miért javasolták idehaza az idősebbek, hogy vigyek magammal rengeteg vattát: hatalmas repedések tátongtak a falon, éjjel benézett rajtuk a hold, nekünk kellett téliésíteni a szobát. Pedig a miénk kiemelt épület volt. Kubaikkal és mongolokkal laktunk együtt.

A körletben huszonnég órás volt a kiképzés, ugyanis a szovjet hallgatók elől állandóan őriznünk kellett a hazai elemőziát rejtő raktárainkat. Az étkezdeben fecskék, verebek repkedtek a fejünk felett, morzszára vadászva. A mongol srá cok madárcsapdákat állítottak, s vérrel javították fel a napi menüt. Ketchup helyett fecskevér... Aztán ott voltak az elsőéves orosz kölykök. Igazi, pirospozsgás, nyílt tekintetű, szőke fiúk, amilyeneket a szovjet filmekben látni. Anegye dik év végére meg úgy néztek ki, mint a medvék. Harcászati foglalkozáson megtapsolták azt a társukat, aki elmondta, ha kell, ráveti magát az ellenséges géppuskafészekre, hogy néhány másodpercre testével védje a bajtársait. Mi, magyarok meg nézünk bután. Miről beszél ez? Rá a géppuskafészekre? Közelharcokatónk - a Szovjetunió hőse - azzal dicsekedett az órán, hogy Afganisztánban hány vadembert ölt meg pusztá kézzel.

Egy díszzemlénken megjelent Moszkva valamelyik kerületi pártbizottságának vezetője. Beszéde közben lerobbant a hangosítás. Másnap az iskolaparancsnok altábornagy felsorakoztatta az összes hallgatót, és bejelentette: nagy égés volt, de nyugalom, eltvársak, többé ilyen nem fordul elő, mert a felelős, a technikus, egy szerencsétlen zászlós, már Szibériában van, és ott is fog megrohadni. Vagy inkább megfagyni.

Azzal a tudattal élték, hogy „a mi Szovjetuniónk” a világ legerősebb állama, de harcolni kell érte, mert rengeteg a gonosz. Az akadémia tele volt plakátolva: ellenségünk a NATO. Aztán a Vörös tén nyugati oldalán leszállt egy kisrepülőgép, fedélzetén a német Mathias Rustal, és hirtelen kiderült, hogy ez a hatalmas hadigépezet nem működik. Fejek hullottak, s közben persze megmagyarázták, hogy milyen jól jött a kudarc, végre tesztelték őket, most már tudják, hogy akadnak még hibák.

Őrült világ volt, igaz rá: megszoksz vagy megszöksz.

Fél évig bírtam a fizikai és a lelki strapát. Tizenegy kilót fogytam, megbetegedtem, hazajöttem. Nem értették, miért. Apesti kórházban leült mellém egy pszichológus, és megkérdezte, miért nem akarok katona lenni. Mondtam, a katonaság minden vágyam, de... és elkezdtem mesélni, mit láttam Moszkvában. Másnap határőrtiszt telepedett az ágyam szélére azzal, hogy az országos parancsnokságról jött, közölte, legközelebb gondolkodjam, mielőtt beszélek, főleg a Szovjetunióval kapcsolatban. Megértettem.

Itthon folytattam a katonai főiskolát. 1988 márciusát írtuk. Pár hónapig dühöngött még a vas függönyözés, a vörös ideológia, a párt istenítése. Avatásunkig a parancsnokunknak százszázalékos MSZMP-tagságot kellett produkálnia. Nem kényszerített bennünket a belépésre, de aki nem írta alá a jelentkezési kérelmet, nem mehetett haza. Kedvesen hagyták, hogy megérjen bennünk a gondolat. Márpedig ha benn ül hétvégeszám az ember az üres lakatányában, viszonylag gyorsan rájön, mennyire kívánja a kis vörös könyvecskét, s egy szép napos hétfőn beballag a politikai helyetteshez. „Parancsnok eltvárs, jelentem, úgy érzem, megértem.”

Alig lett papírom arról, hogy eltvárs vagyok, áttértünk a bajtársra. Nem tulajdonítottam neki jelentőséget. 1989 tavaszán meglepődtem. Egyenruhában sétáltunk a városban, és beszéltek az emberek. „Szakítsd már le azt a rohadó vörös csillagot, öreg!”

Pár nap múltán megérkezett az öltözködési utasítás: odakint bizonyos időpontokban nem célszerű az uniformis. Ezek voltak az első repedések. Egy balhés hallgatótársam poénból nem őrnagy bajtársként, hanem őrnagy úrként szólította meg a századparancsnokot. Hatalmas botrány lett belőle. Másnap a tiszt bejelentette, hogy komoly ideológiai válság tombol az egységnél majd megjegyezte (elég jóban voltunk): „A francba, de gyorsan változz a világ!”

Mire felavattak minket, a bajtárs névis elkopott. Urak lettünk. Mi voltunk az elsők, akik a köztársaságra esküdtünk. Eltűnt a vörös csillag is.

A határőrséghez kerültem, miközben az utolsókat rúgta a rendszer, Csapatgyakorlatra a Hanság Villanytelep nevű őrsre vezényeltek. Százásával szökdöstek át az NDK-sok. Mindössze 12 kilométernyi szakasz felügyeltünk, két kilométeres mélységben járőrözünk gyönyörű, szinte érintetlen, gyakorlatilag járhatatlan erdőkben. Óránként riasztott a rendszer, mert a németek nem egyszerűen átmásztak a drótkon, hanem szétszaggatták azokat. Megesett, hogy Ausztriából visszabotorkált egy keletnémet apa, mondván, menet közben elhagyta az asszonyt meg a két gyereket, ha lehet, menjünk utánuk a lápba... Életemben annyi sarat nem tapostam, annyi szűnyogot nem etettem.

Amíg mi hitelt üldöztük a gaz menekülőket, Horn Gyula váratlanul megnyitotta a határt. Nekünk, ideológiaiag meglehetősen egyoldalúan képzett huszonéveseknek rá kellett jönnünk, hogy a disszidens mégsem ellenség. Az első szabad választáson nyertes MDF honvédelmi minisztere, Für Lajos arról beszélt egy állománygyűlésen, hogy hamarosan belépünk a NATO-ba, s addig is együttműködünk a nyugati katonai szövetséggel.

©

1990 augusztusában a rendőrséghez szereltem át. A rendszerváltás komoly ellentéteket szült a testületek belül a fiatalok és az idősebbek között. Lazult a diktatúra, és közben a vörös csillagos fakabátok árnyékában fölött egy új garnitúra, akinek 1956, pláne a világháború már történelem volt csupán.

Am hiába szerelt le az „öregek” zöme néhány hónap, legföljebb néhány év alatt, az új hatalom lépten-nyomon azt sugallta, hogy nem bízik bennünk, a kommunisták egykori kiszolgálóiban. Szemükben a mi egyenruhánk testesítette meg az elnyomást, a televízió beszélgetős műsoraiiban bennünket vesézték a történészek.

Pedig azokban az egyébként új uniformisokban egyre több új rendőr szagált. Mégis úgy éreztük, sikerteleneke vagyunk, mindent eláraszt a gátját veszített bűnözés. Én is elbizonytalanodtam rögtön az elején, amikor készenléti rendőrként a Balaton mellé küldtek razzálni, és menet közben ránk szólt a főnök, hogy ezt a kuplerájt meg azt a játékkermet hagyjuk, mert részesedése van benne valamelyik vezetőnknek.

Ráadásul a rendőrség gyakorlatilag elvesztette egyik jelentős információforrását, a titkosszolgálatokat. A Belügyminisztérium régi struktúrájában könnyen ment az ügyintézés: a rendőr felballagott két emeletet az állambiztonságiakhoz, közölte, hogy van egy húzós esete, kellene némi információ. Az ÁB-s tiszt másnapra átnézte a nyilvántartását, a következő hétre begyűjtötte a híreket, és konzultált a kollégával. A rendszerváltás után „megszűnt az emelet”.

A hírszerzéstől is sokan lesereltek, többen a bűnözők között kötöttek ki, sőt olykor kapcsolatban maradtak a volt Szovjetunió tagköztársaságaiban szintén utcára került kollégáikkal. Egyebek mellett együtt intézkék a radioaktív anyagokkal, technológiákkal kapcsolat kereskedelmet.

Ebben a helyzetben kellett felvenni a harcot a már a nyolcvanas évek közepétől, a politikai nyitással együtt megjelenő új bűnözési formákkal, új típusú bűnözőkkel. Megkaptuk az első írásos anyagokat Nyugat-Európából, például a szervezett bűnözésről. Először olvashattunk szakirodalomban - nem krimiben - fegyver- és embercsempészetéről, kábítószer-kereskedelemről és -fogyasztásról, nagyban üzött prostitúcióról, leány- és szervkereskedelemről. Megdöbbszünk. Elképzelhetetlennek tartottuk, hogy ezekkel a problémákkal valaha nekünk is meg kell küzdenünk. És mire felnézünk a papírból, azt láttuk, hogy Magyarország - a bűnözést tekintve - „elnyugatiasodott”.

BŰNÖZÉS A RENDSZERVÁLTÁS ELŐTT

Mi viszont amatőrök voltunk. Nálunk a rendszerváltás előtt nem volt szervezett bűnözés, nem halmozódtak föl nagy magánvagyonok. Annak idején hiába gazdagodott meg egy bűnöző, amint költeni kezdte a pénzét, azonnal lebukott, ha nem volt párhátszele. Hatvanezer besűgő dolgozott a titkosszolgálatnak - az ország minden másfél négyzetkilométerére jutott egy -, jelentett majd' minden házmester. Külföldre háromévente jutott az átlagpolgár, de ott is lesték a „gyanus alakokat” a magyar szolgálat tisztjei; szinte lehetetlen volt jelentős mennyiségű pénzt kicsempészni, és ha sikerült is, a bankszámlanyitás nem maradhatott titokban. Itthon néhány bárban lehetett nagyot költeni, de annak a híre is rögtön az illetékesek fülébe jutott. Ha építkezésbe fogott a gengszter, azonnal megkérdézték, miből telik rá.

Igaz, hogy a totális állami felügyelet megöli a demokráciát, de a bűnözést is kordában tartja. A kábítószer-fogyasztás egészen a nyolcvanas évek végéig megrekedt a technokol-rapid szintjén, hiszen ragaszkodva nagyot biznisselni lehetetlen. Lopott autóval sem lehetett mit kezdeni. Annak idején egy átlagos hónapban nem tűnt el annyi kocsi, mint az ebből a szempontból csúcsvének számító 1993-ban egyetlen éjszaka alatt. Miért is tűnt volna? Ahatárok lezárva, a gépjárműpark pedig annyira szerény volt, hogy még egy 1200-as Lada se tudott feltűnés nélkül „megjelenni” az ország túl-végén.

Leszámolások nem fordultak elő - nem is nagyon lehetett kivel leszámolni, hiszen a potenciális nagyhalak már sneci korukban állami horogra akadtak. Az életpellenes bűncselekmények zöme szerelemféltesből, hirtelen felindulásból, esetleg félresikerült betörésből fakadt; hazajött a tulaj, heveskedett, hangoskodott, és a paja felfeszítésére hozott pajszer fejen találta.

A büntetőjog szigora és a halálbüntetés - mondjon bárki bármit - jelentős visszatartó erővel bírt. Jelentős, általában akasztással végződő ügyek ritkán történtek, és azokat is hónapokig csócsálta a sajtó, már csak az elrettentés miatt is. Ilyen volt a rendőrgyilkos Soós Lajos esete és néhány OTP-rablás. Afelderítés a súlyos bűncselekmények terén gyakorlatilag százszázalékos eredménnyel büszkélkedett.

Ha nem volt még a gyilkos, joggal feltételezhettünk politikai okot a háttérben. A hetvenes években kiraboltak egy bankfiókot, méghozzá úgy, hogy a két alkalmazott nőt egy hátsó helyiségbe zavarták, majd ott katonai fegyverrel agyonlőtték őket. Az ügyet évekkel később „tettes ismeretlen” pecséttel tették *ad acta*. Öregem mesélték nekem, hogy már forró n3rdomon rátaláltak az elkövetőre, egy ideiglenesen nálunk állomásozó katonára, de a szovjetek magukhoz vették az igazságszolgáltatást: házon belül, statáriálisán halálra ítélték és ki is végezték a bakát, majd a népeink közti megbonthatatlan barátság miatt maradt a hallgatás.

Mackósok és prostik

Csupán két bűnözési formából lehetett megélni: a lopásból és a prostitúcióból. A csibészek almát csentek az MGTSZ-ből, biciklit a kocsmá elől, és lakásokat törtek fel, amelyekben a Videoton színes televízió. esetleg eav aranylánc jelentette a leanaavobb értéket. Tessék beleolvasni vaav belenézni a *Kántor nvomoz* című klasszikus könyvbe. illetve tévésorozatba. Azokhoz az

Usekhez tényleg elég volt Csupati örmester. (De jó film is volt az)

A bűnözői szakma csúcsát a mackósok jelentették. Ok voltak az elit, hiszen a sikerhez nemcsak nyers erő, hanem ész is kellett, többek között azért, mert a „mesterek” jobbára háziilag készített szerszámokkal dolgoztak. A csúcstechnológiát COCOM-lista blokkolta (a Nyugat tiltotta a cégeknek a haditechnikában is felhasználható termékek keletei szállítását), márpedig a páncél a Kádár-korban is páncél volt, gyémántfűrő és modern robbanószer nélkül művészet kellett az ajtónyitáshoz.

A mackós szakma apáról fiúra szállt, nem terjesztették széles körben a tudást, bolondok lettek volna konkurenciát nevelni. Minden széftípusnak létezett gyengéje, ráadásul, a bűnözők szerencséjére, Magyarországra ritkán került új fajta, így a boni tudás sokáig piacképes maradt.

Rendőrként mi is tanultunk trükköket, hiszen olykor megesett, hogy fedett házkutatás során nekünk is „mackóskodni” kellett, aztán iratokat fotóztunk, és úgy távoztunk a helyszínről, hogy a célszemély nem szerzett tudomást a kéretlen látogatásról.

Ha elkaptak egy, a „társadalomra jelentős veszélyt jelentő” szénnyitogatót, hullottak a csillagok a váll-lapokra. Amackósokat ugyanis nagy becsben tartotta a szakma - sőt a rendőrök és a sajtó is. Ha egy tévesz páncéljából eltűnt a másnapi fizetés, és két héten belül nem került kézre a tettes, bizony számíthatunk az alábbihoz hasonló *Népszabadság-címlapra*: „Hová jutott a közbiztonság?” Szinte csak azt nem tette hozzá a hírlapíró, hogy Rákosi idejében bezzeg ilyen nem fordulhatott volna elő.

Az egyik legszebb mackóssztorim rendőrhöz kötődik. Egy bűnöző hosszú időn át fosztogatta különböző cégek széfjeit. Sajátos stílusban dolgozott, tudni lehetett, ha ő járt a helyszínen. Ritkán csapott le, sosem hibázott, a nyomozók sötétben tapogatóztak. Aztán hirtelen sűrűbbé váltak a betörések, olykor hanyagul is dolgozott az emberünk. Senki nem értette, mi történik. Egészen addig, amíg egy éjszaka ugyanabban az időben két széfet pakoltak ki az ország két távoli pontján az ő „kézjegyével”. Az egyik helyen tökéletes munkát végeztek, a másik helyen egy amatőr járt. Nem volt nehéz a következtetés: valaki hamisítja a bűnöző „aláírását”.

Abban biztosak voltak a nyomozók, hogy a titkát egyetlen mackós sem osztja meg idő előtt, s ha véletlenül mégis, nagyon ügyel arra, ki ne derüljön, hogy ketten vannak. Vagyis

valaki nyilván ellopta a trükköt. De kicsoda? Természetesen egy rendőr, aki végighelyszínelte széfesünk több munkáját.

Akolléga ezek után hamar meglelt, és a profi is hibázott, lebukott. A zsarunak jutott a súlyosabb büntetés, több mint tíz év börtön. Megjegyzem, ma ennek talán a felét, de inkább a harmadát kapná.

©

Aprostitúció is virágzott. A mafia - ha egyáltalán lehet ilyenről beszélni a Kádár-kori Magyarországon - egyetlen lehetősége ez a bűnözői ág volt. Nem véletlenül. Aszorgálatás ugyanis az elvtársaknak is kellett: saját szükségletre, testvéri delegációk kényeztetésére, és természetesen a Magyarországon megforduló, luxusprostituáltakat használó pénzes külföldiek figyelemmel kísérésére.

Az utca, a kocsisor viszonylag szabadon működött. Olykor persze razziaírt zavarták meg a Rákóczi tér környékét, szétrebentve a lányokat meg a kuncsaftokat, de hamar visszatallt mindenki a helyére.

Anéhány működő kuplerájt szigorúan zárt közönség számára tartották fenn, méghozzá állami pénzből. Magyar államiból, illetve szovjet államiból. Az oroszok kivonulását követően magam is jártam a Pilisben egy elhagyott főtiszt kaszinóban: nagy bár, rengeteg apró szoba zuhanyzóval - aligha kérdéses a funkció.

BŰNÖZÉSI FORMÁK A RENDSZERVÁLTÁS UTÁN

A politikai rendszerváltás - egyik humoristánk után szabadon - a bűnözésben is rendszer-, módszer- és gengszterváltást hozott. Robbanásszerűen nőtt a mérték, a minőség. A bűnözők kihalásználták az átmeneti időszak minden lehetőségét. 1992-93-ig inkább csak kísérleteztünk. Megesett, hogy rajtuk rohögött egész Európa. Egyetlen sztorit mesélek. Egy külföldi, félig magyar származású szélhámos - a nevét hagyjuk, tudtommal a mai napig szolgálati titok az ügy - valahogy hozzájutott egy németországi, kiselejtezett rendőrautóhoz. Gyártott hozzá papírokat, átgurult Hegyeshalomnál, telefonon bejelentkezett hazánk egyik főrendőrnél. Felrakott a kocsira két mágneses szírnát, és megállt a kiszemelt főkapitányság előtt. Fogadta őt két tpvezető. Szélhámosunk a Német Szövetségi Rendőrség alezredeseként mutatkozott be, mire a mieink végigkísérték a fél országon. Néhány banknál is bemutatták, ahol tapasztalt nyugati rendőrként biztonságtechnikai felszereléseket ígért, és kisebb-nagyobb összegeket markolt fel. Bő fél évig garázdálkodott, csak aztán bukkolt le.

Az ilyen piti szélhámos még hagyján, de közben olyan, nálunk kapitálisnak számító halak nőttek a Kárpát-medence zavaros vizeiben, mint Tasnádi Péter, Prisztás József, Csobolya Attila vagy Szláv Bulcsó. Villámgyorsan átrendeződött a prostitúciós piac, kialakult a fegyver-, ember-, drog-, autó- és szerkereskedelem, megjelentek a külföldi maffiacsoportok.

Elitbördélyok, informátorok, folyami hajósok

Az új prostitúciós piacra magyar és külföldi bűnbandák tették rá a kezüket, akik nemcsak pénzt akartak a lányoktól, hanem információt is. Mivel a hatalomtól és a szabadságtól megrészegült új politikai és gazdasági elit jelentős része élt a prostitúció kínálta örömmel, rövid idő alatt kompromittáló felvételek ezrei kerültek a mafia birtokába, az elitprostituáltak pedig folyamatosan szállították a fontos emberek által akkoriban - és persze korábban is - elfecsegett információkat.

Néhány elitbördély gyakorlatilag bizniszközpontná nőtte ki magát: szórakozás előtt és után milliós üzletek köttettek. Vacsora, masszázs, tárgyalás, megegyezés, szex - ez az algoritmus.

©

A kupleráj nemcsak a bűnözés melegágya, olykor célpontja is volt.

1992 végén egy budapesti, majd egy Vác melletti, átlagos méretű, tehát 5-8 lányt foglalkoztató bordélyt támadtak meg. Mindkét helyszínen ugyanaz volt a menetrend: két, viszonylag elegáns, jó modorú férfi kiválasztott két nőt, igénybe vette a szolgáltatást, majd fönt a szobában hirtelen stílust váltott. Pisztolyt rántottak, megverték, lekötözték, bezárták a lányokat. Aztán végigjárták a többi helyiséget, kitessékelték a vendégeket, mondván, hamarosan rendezvény kezdődik. Közben telefonon odahívták négy haverjukat, kirakták a zárva táblát, elszórakoztak másnapig, majd összepakolták, ami mozdlítható, és eltűntek.

Kamera egyik helyen sem üzemelt, stricik sem voltak az épületben, hiszen a kilencvenes évek elején a prostituáltaknak főként az jelentette a rendszerváltást, hogy végre megszabadulhattak ki tartottjaiktól.

Átlagos személyleírások készültek, amelyekben egyetlen érdekes elemet találunk: a férfiak egymás között szerbül beszéltek. A lányok nem akartak feljelentést tenni, féltek a bosszútól, valahogy mégis kitudódott az eset. Azonnal nyomozás indult a Pest megyei főkapitányságon, méghozzá kiemelt ügyként. Egy felesnek nagyon piszkálhatta a csőrét az eset valahol fent.

Atámadások között nagyjából egy hónap telt el, így amikor megkaptuk a feladatot, sejtettük, mikorra várható a következő akció. Rövid elemzés után arra jutottunk, hogy két bordélyház jöhet szoba célpontként. Mindkettőt telepakoltuk technikával, és amint közeledett a hónapforduló, bevettük magunkat az épületekbe. Én egy Szentendrei úti villába kerültem.

Kicsit elszámoltuk magunkat, ugyanis tíz nap telt el, mire megjelentek az embereink. A legszívesebben feladtuk volna a várakozást, de maradtunk kellett - nagy volt a parancsnoki presszió. A szobából csak akkor tehetjük ki a lábunkat, ha nem volt vendég - általában dél körül -, amúgy ültünk, és hét monitoron néztük az élő pornót. Nem vagyok rá büszke, de országyűlési képviselőt és ismert polgármestert is láttam szerelmeskedni. Elég fonnyadt seggük van.

Hamar kiismertük a fizetett szerelem híveit. Sokan jöttek legénybúcsúra, ők voltak a legszimpatikusabbak. Jól berúgtak, rohögtek, heccelték egymást, aztán befizették először a cimborájukat, majd saját magukat is egy körre. Szólisták alig érkeztek: a klasszikus, hosszú kabátos, „zavartan bebotorkálók, elmotyogom, mit akarok, gyorsan-gyorsan szobára” típussal nem találkoztam. A kujtorgások ez a válfaja, úgy tetszik, közösségi tevékenység, a *face to face* kedvelői valószínűleg utcáról, autóban intézik el magukat. Még a politikusok is csapatban érkeztek.

A lányok egy idő után legalább annyira tűntek pszichológusnak, mint cefkának. Kamerán keresztül is elképesztett, mit összehazudnak a testükkel az ágyban. Megérkezett a pasi átlagos földi halandóként, majd a szobában úgy érezte, ő az univerzum legnagyobb bikája, és szinte lebegve távozott. Szerintem sokan nem is elsősorban azért jártak oda, hogy szórakozzanak, hogy könnyítsenek magukon, hanem ezért a kiválasztottságérzésért.

Egyikük sem sejtette, hogy az igazi kiválasztottak, vagyis mi a szomszéd szobából kukkoljuk a félrelépésüket.

Nyolcan vittük az akciót, huszonnégy óra szolgálat, huszonnégy óra pihenés, váltás a szomszéd néni kertjén át.

Érdekes helyzet volt: rendőrként vigyáztunk egy amúgy törvénytelen bordélyház törvénytértő alkalmazottaira.

Végül befutottak az embereink. Éppen én ültam a „moziban”. Az lett gyanús, hogy míg más kuncsaft a nőt bámulta nyálcsorgatva, ezek a sarkokat vizslatták, keresték, van-e kamera az épületben. Tudni akarták, hány lány közül lehet választani, miért csak annyiból, merre járnak a többiek, mikor jönnek, hányan vannak szobán.

Ráböktek két nőre, felmentek velük, közben vadul szorongatták a sporttáskájukat. Négyesben elszórakoztak, aztán előkerültek a sztyübből a fegyverek és a kötél, elcsattant pár pofon, majd az egyik férfi telefonálni kezdett.

Riasztottam az egységünk másik felét - pár percre tőlünk volt a pihenőhelyünk -, indultak is rögtön. Terv szerint jártunk el: az épületben lévő négy kommandós felsorakozott a szoba előtt, egy lány bekopogott, hogy ajándék pezsgő hozott, nyílt az ajtó, én levertam az egyik, a társam a másik fickót. Kisvártatva begördült a parkolóba a szerbek autója, a kollégáim szépen előreengedték őket, aztán jelzésre ők kintről, mi pedig bentről ugrottunk elő. Esélyük sem volt.

Kiderült, folyami hajósok, úgy havonta egyszer kötnek ki Budapesten, és azt gondolták, az ingyenszexnél nincs jobb.

Az akció sikerét egyetlen körülmény veszélyeztette. A lányokkal hamar összehaverkodtunk, így aztán már az első naptól kikacsingattak nekünk a munkából, pózoltak a kameráknak, szóval cukkoltak bennünk. Így volt ez akkor is, amikor a szerbek már kötözték őket. Egy cseppet sem ijedtek meg, úgy viselkedtek, mint egy akciófilm statisztái, akik tudják, hogy nem vér folyik, ha elsőül a fegyver, csak festék. Am itt valódiak voltak a fegyverek, valódiak a bűnözők. Megfenygették az egyik lányt, hogy kinyírják, ha sikítani mer, mire ő halál nyugodtan felnézett a falóra középre, egyenesen a rejtett kamera objektívjébe, és mosolygott. Engem meg kivert a víz. Mondtam is a kollégámnak, hogy te, ezeknek csak a popcorn és a kóla hiányzik a kezükből. Megúsztuk.

Évekkel később, 1999-ben egy rendezvényen találkoztam a kupi akkor közel negyvenéves, természetesen már visszavonult madamjával. Egy ismert építőipari vállalkozó feleségeként mutatták be nekem. Kezicsókolomot köszöntem, mire ő kimértén bólintott. És ott volt az a kis mosoly a szája sarkában.

©

A kilencvenes évek elején Magyarország a semmiből lett a pornó Hollywoodja. Üzletnek nem rossz, ám az is tény, hogy többek között a „közkinccsé” váló pornó volt az oka a szexuális bűncselekmények ugrásszerű növekedésének, és annak, hogy az elkövetési módok egyre aberráltabbá, bestialisabbá váltak.

Nyugaton régóta tudják a lányok, hogy csak olyan kocsiba szabad beúlni, amelybe belátnak. Nálunk idő kellett ehhez a felismeréshez. Egy időben sok, út mellett strichelő prostituáltat vertek, csonkítottak, öltek meg kuncsaftjaik. Furgonos fiúcsapatok járták az országot. Négyen-öten elbújtak hátul, egy vezetett. Felvették a lányt, félreálltak, és csak a szerencsén múlt, megúszták-e szerencsétlen nő az ataktak.

Asiófoki rém néven elhíresült elmebeteg nem ölte meg, „csupán” megvágta az áldozatait. Rá úgy vadászta meg, hogy a bevetésparancsnok az akkori kedvesemmel - rendőr volt ő is - küldte ki csalinak. Nem kívánom senkinek azt az érzést. A fickót amúgy elkaptuk. Szerintem megismerne ma is.

Egy Borsod megyei társaság elfogásában is részt vettem. Helyi rendőrök halál után támadásról számoltak be nekünk, amelyben zárt, fehér kisteherautót használó, kigyúrt, félelmetes férfiak - a vallomások szerint nyolcan-tízen - kikötözték, megerőszakolták, összeverték, különböző tárgyakkal megkínóztak áldozataikat.

A csali ismét eav kollégán volt. Pár nap várakozás után horoora akadt a csapat. Szokásuk szerint berántották a lányt a furgonba, maid behatítottak az erdőbe. és nekiestek. Aztán mi is

jegyelem. Sajnos bilincselés közben ellenálltak, dobálták magukat, és nekiütköztek a furgon oldalának, aztán a kapitányságon is emberkedtek egyik-másik, de annyira, hogy leesett a lépcsőn.

Egyébként taknyos kölkök voltak egytől egyig, mind húsz év és hetven kiló alatt. Ennyit a halálra rémült tanúk által adott vallomások használhatóságáról.

Miután megnyugodtunk mi is, és megnyugodtak a fiúk is, megkérdeztük, honnan vették az ötleteket a válogatott kínzásokhoz. „Hát erőszakolás pornóból” - válaszolta magától értetődően az egyik nyomorult. A fülembre cseng a hangja.

Ma is azt gondolom, megérdemelték a „határozott rendőri fellépést”, de az igazán nagy bukenc a szüleiknek járna. Végigkérdeztem mindet. Föl sem fogták, mi a baj azzal, amit tettek. „Csak kurvák... Nekik se volt rossz” - mondogatták védekezően. Meg akartam érteni, miért hiányzott belőlük a legcsekélyebb empátia, a legalapvetőbb gátlás is. Aztán rájöttem, esélytelen nyomorultak, abban nőttek fel, hogy apa már reggel részeg a kannás bortól, anyát naponta veri, és a gyerekek szeme láttára mászkál rá, ha kedve tartja.

Mi lehet velük? Büntetésüket régén leülték, azóta alighanem többszörös visszaesők, hol kint zajlik az életük, hol bent. Odahaza nyilván sok a gyerek - van utánpótlás.

A sutyók agresszivitása természetesen csupán a rendszerváltás után hirtelen égbé szökő bűnözési piramis alja volt. A piramis teteje ennél sokkal érdekesebb.

Fegyver-, ember-, autó- és droghandel

A fegyverkereskedelemtől korábban nyugati filmekből szereztünk tudomást. Aztán megdőlt a rendszer, és megnyílt a határ. Fegyveres testületek szüntek meg, zajlott a selejtezés. Hadseregnyi felszerelés vált feleslegessé, sőt ami még rosszabb, gyakorlatilag gazdálanná. Magyarország a fegyverkereskedők kedvelt beszerzési helyévé vált - legálisan és illegálisan is. Előbbivel nincs baj, a hivatalos üzletből állami bevétel lesz, s bár a korrupció akkoriban sem volt ismeretlen fogalom, legalább ellenőrzött módon szabadultunk meg az „öcskavasztól”.

A nagyságrendet illusztrálанд: Magyarország 2008-ban egyetlen harcoksi-alakulat létezett, méghozzá néhány száz tiz harcocsival. Csak 2006-ban és csak Iráknak 70 darab T-72-estadtunk el a szocializmus alatt felhalmozott, úgynevezett M-zárolt (érsd: vészartalaké) készletből. Ami egyébként töredéke a rendszerváltás előtti készleteknek.

De vissza 1990-höz. Mivel hatalmas lett a kínálat, zuhantak az árak. Dél-Amerikában egyetlen, gépfegyverbe való lövedék 3-5 centbe került - idehaza ezért a pénzért minimum tíz darab járt. A világ az atomháborúról reszeltett, Magyarországról közben százezre számra jutott ki a Kalasnyikov, tonnaszára ment a löszér Horvátországtól Afrikán át egészen Latin-Amerikáig.

1990-91-ben futószalagon selejtezték a haditechnikát: gyakran leltár nélkül került vagonokba a fegyver, és papír tanúsította, hogy a szállítmány gépkatrészeket tartalmaz, a határon nem ellenőrzendő. Pecsét és a dokumentumon, plomba az ajtón, zord arcú kísérek a mozdonyon - szalutált a finác.

Nevenincs raktáros tisztekből lettek milliárdosok, akik a mai napig csendben éldegélnék. Konkrét példa: egy M-zárolt fegyverlerakatot kezelő, kockafejű, mérnök-alezredes évtizedeken át töltött ki Nicaraguába, Szíriába, Líbiába, Kongóba, Kambodzsába és még ki tudja, a világ hány országába irányuló szállítmányokhoz úti okmányokat. Nettó bére úgy tízezer forint lehetett - okosan beosztva rezsi-re, a gyerek taníttatására, évi egy hét Balatonra épp elég. 1991-ben azzal kereste meg egy amúgy határőrségi kapcsolatokkal bíró reformszocialista politikus, hogy ebédeljének egyet a „Margit-szigeteken”. A desszert után hangzott el az üzleti ajánlat: „Ales, úr, töltsön ki, kérem, az alábbi lista alapján, az alábbi címre, az alábbi fegyverekről papírokat. Ezért a pár perces munkáért és a kellemetlenségekért 250 ezer dollárt utalunk az ön által megjelölt számlára.”

A papírok kitöltődtek, sőt a pénz is megérkezett. És az „anyag” soha senkinek nem hiányzott a raktárból.

Az emberkereskedelem szintén a rendszerváltással jelent meg Magyarországon. Anyitott határon úgy jártak ki és be az embercsempészek, ahogy kedvük tartotta. 1990 előtt számos falu élt kiválón videomagnó „behozatalából”. Pár évvel később már nem műszaki cikket csempészték, hanem, mondjuk, bangladesi gazdasági menekülteket. A rendszerváltások hírére minipérvándorlás indult Európába, mi pedig felállíthattuk a menekülttáborokat. Magyarország rés lett Európa pajzsán: Nyugatra igyekvő pakisztániak, bangladesiek, afgánok, törökök, filippínók ezrei keltek át hazánkon furgonba, konténerbe, kamionba zárva, Előfordult, hogy egyetlen éjszaka alatt közel ezer határsértőt kapcsolt le a magyar hatóság,

1990-ben láttam először közelről menekült férfit. Embercsempészeket fogtak egy éjszaka, nyitottuk a kisteherautó hátsó ajtaját - és rengetegen ugáltak ki belőle. Ma sem értem, hogyan fértek be oda annyian. Rohantam az egyik után, az meg bevetődött egy bokorba. Odaértem, világítottam a lámpával, néztem, de nem láttam senkit, csak a zihálást hallottam. Rázni kezdtem a lámpát - a stressztől nem észleltem, hogy ad-e fényt -, mígnem megvilant egy fehér szempár, aztán egy hófehér fogszor...

Az autópálosok száma is nagyságrendekkel nőtt a rendszerváltás után. Akadt hétvége, amikor száznál több autó tűnt el Budapesten. Akocsik egy részét kapásból külföldre viték, főleg délre: kedvelt célpont volt Bulgária. Néhány magyar turista látott szájjal látta viszont a Suzukiját Neszebarban. Semmit sem tehettek. Az átalakító műhelyek eleinte magángarázsookban üzemeltek, utóbb professzionalizálódott a biznisz: a nagy értékű autókat kamionba emelték, és menet közben bontották darabokra.

©

A drognak kellett pár év, hogy óriási üzletté nője ki magát. Aztán ledőlt a berlini fal, megszűnt a vasfüggöny, és a drog csempészek balkáni, magyarországi, cseh, lengyel és keletnémet útvonalakat építettek ki, belenyúltak a fegyver-, a leányos a szerverkereskedelembé.

Azokban az években rengeteget dolgoztam kábítószer-kereskedő hálózatok felszámolásán. Főhadnagyi csillagomat a magyarországi albán drogmaffiába való beépülésért, a bűnszövetkezet lebuktatásáért kaptam.

1993 és 1996 között én voltam a felelős az országban elfogott kábítószer-szállítmányok megsemmisítéséért, Az elődöm még jobbára apró marihuánapakkokat vitt az égetőbe; nekem már kokain és amfetamin is jutott, meg heroin kilós, gyantás tömbökben. Gyantaburok amúgy azért kerül a drogra, mert ilyen csomagolásban dízelautók tankjába csúszatható, így csempészhető az áru. Az első évben összesen másfél tonna drogot kísértem ami hihetetlen érték volt, mégis egy sima rendőrségi pincében őrizték Tuto lakat alatt. Ahelyiségben zacskók álltak, rajtuk filcel ilyen feliratok: „2,3 kilogramm marihuána, Vas megye, Szombathely, 1993. október 15.”

Bekapcsoltattam a videokamerát, minden egyes csomagot lemértem, jegyzőkönyveztek a súlybéli eltéréseket - hol több volt, hol kevesebb -, aztán be a kocsiba, indíts. Az égetőben megint elő a kamera és a papír, egyeztetünk, majd dobtuk be a lángba az anyagot. Azadt hétvége, amikor száznál több autó tűnt el Budapesten. Akocsik egy részét kapásból külföldre viték, főleg délre: kedvelt célpont volt Bulgária. Néhány magyar turista látott szájjal látta viszont a Suzukiját Neszebarban. Semmit sem tehettek. Az átalakító műhelyek eleinte magángarázsookban üzemeltek, utóbb professzionalizálódott a biznisz: a nagy értékű autókat kamionba emelték, és menet közben bontották darabokra.

Eleinte három-négy havonta telt meg a raktár, aztán egyre gyorsabban. Ha hívtak, mentem. Akomolyabb drogotak rendre füles után kapcsoltuk le, a lágyabb cuccokra voltak saját trükkjeink. íme egy megoszható módszer: a legtöbb marihuánát az elektromos berendezéseket árusító üzletláncok és az Elektromos Művek segítségével találtuk meg. A vad kendernek ugyanis nyaranta nagyon kell a klimatizálás. Akkoriban kevés léghondí működött az országban, azok is rossz hatásokkal dolgoztak, fogyasztottak rendesen. Egyik kollégám figyelte, ki vásárol több berendezést, hol ugrik meg hirtelen az áramfogyasztás. Aztán becsengtünk. Húsból tizenkilencszert elnézési kellett kérnünk a zavarásért, ám a huszadikán már a lépcsőházban éreztek a jellegzetes illatot.

Pantalló és Zár, meg a gazember doktor - politikai bűnözés, szerverkereskedelem

Ekkoriban tanultam meg az is: attól, hogy valakinek doktor áll a neve előtt, és fehér köpenye meg barátságos mosolya van, és a gyógyításra esküdött, még lehet gazember, Osztrák kollégák kértek találkozóztőlünk 1993 tavaszán, és közölték, hogy történt néhány meglepő, de orvosilag tökéletesen leparírozott haláleset egy Bécshez közeli magánklinikán. Információik szerint tiltott szerverkereskedelem zajlott, de nem volt elég bizonyítékuk, hogy lecsapjanak. Kiderítették, hogy a közelmúltban néhány magyar páciens is járt az intézetben: mind fiatal, egészséges, egyedülálló és képzetlen férfi, s mindet ugyanaz a gyűri orvos küldte ki, méghozzá munkaalkalmassági vizsgálatra.

Kommandóskollégánk, Gábor lett a csali. Írásban jelentkezett egy, az osztrákok által jelzett magyarországi álláshirdetésre, amely magasepítőket toborzott külföldi munkára, komoly fizetéssel kínálva. Pár nappal később agyőri orvos hívta fel azzal, hogy egészségségügyi rutinnal kezdődik a kiválasztás. Gábor bedrótozott ruhában ült le az elbeszélgetésre, ahol előadta, hogy a szülei meghaltak, a kedvese nemrég kirúgta, és barátai sincsenek, ezért neki a munka és a sport az első. Az orvos láthatóan elégedett volt vele, vért vett tőle, és visszarendelte a következő hétre, mondván, akkor utálja majd be teljes kivizsgálásra arra a bizonyos osztrák magánklinikára.

Természetesen a második viziten is magnóra került minden szó. Akkor rúgtuk be fekete ruhában, csuklyában, fegyverrel a kezünkben az ajtót és az ablakot, amikor a doki átnyújtotta Gábornak a papírt. Ledöntöttük, megbilincseljük. Nem mintha a meneküléstől tartottunk volna; azt akartuk, hogy halálra rémüljön. A fülebe üvöltöttük, hogy a világ több pontján, Hollandiától az Egyesült Államokig ezekben a percekben csapnak le a kommandósok, lebukott az egész mocskos szerverkereskedő hálózat, ha jót akar magának, azonnal töredelmes beismerő vallomást tesz. Levegőt is alig kapott a félelemtől, rögtön diktálni kezdett. Mire észhez tért, gyakorlatilag összerakta a vádiratot.

Az osztrákok utóbb ennek alapján „kerítették be” a kinti klinika két orvosát, akik akkorra már több gyilkosságon túl voltak, s jelentős donordatábázissal rendelkezve várták a megrendeléseket. A menetrend minden páciens esetében azonos volt: alapos kivizsgálás után túrelmet kerek - „hamarosan kezdődik a pénzes magasépítő munka” -, majd amikor szerverrendelés érkezett, telefonáltak, hogy találtak valamit a leleteken, tessék visszafáradni kontrollra. Bent infúziót kötöttek a „betegbe” - „semmi pánik, csak egy gyors teszt az ön érdekében” -, de előbb a biznisság kedvéért aláírtattak vele egy papírt, amelyen egyebek mellett az is szerepelt, hogy halála esetén a szervei felhasználhatók. Aszerkivé telt és a boncolást az intézet végezte, a halotti bizonyítványt szintén ők állították ki. Támadhatatlannak voltak.

©

Idehaza olykor politikaí szál is felfeslett egy-egy történetben. Az üzlet, mint tudjuk, nem mindig az úriemberek sportja. Különösen igaz volt ez a rendszerváltás utáni évek Magyarországon. Valós történetet meséltek, a neveket, biztos, ami biztos, elrejttem.

Van egy informatikai cég, nevezzük Propellernek - a semmiből emelkedett a magasba -, vezetője és kitalálója legyen, mondjuk, Pantalló. A Propeller éppen csak mutogatja az oroszánkörméit, amikor Pantalló találkozik az ország akkora egyet legnagyobb IT-cége, az Interferencia moguljával, Vásárhelyi úrral. Összebarátkoznak.

Vásárhelyi egyre több üzletbe vonja be Pantalló vállalkozását, amely ennek is köszönhetően szépen gyarapodik. Pantalló politikai kapcsolatteretere szintén rohamosan bővül: sorra kapja az állami megrendeléseket. Határidőre, korrektül teljesít, és persze betartja a játékszabályokat. Minden munka új munkát fial.

Pantalló lassacskán törleszi a segítségét: egyre több megrendelést hoz Vásárhelyinek. Mondhatni, kivettek lesznek,

Pantalló 2002-ben megnyer egy több százmillióes közbeszerzést. Am cégé, a Propeller kevés a teljesítéshez, így Pantalló a szokott módon szól Vásárhelyinek, hogy állvállalkozóra van szüksége. Részletekbe menően beszél az üzetről, ám meglepetésére Vásárhelyi nemet mond. Seba, gondolja Pantalló, és bevon valaki mást, aztán teljesít.

Igen ám, de a munka végeztével a megrendelő állami cég nem fizet. Mi több, fenntartja, egy magas kormányhivatal - amelynek élén Fájdalmas államtitkár áll - főlszámoltatja a miniszteriumi vállalatot.

Pantalló hiába szalad fűhöz-fához, nincs segítség. Aszerződésbe foglalt berendezéseket megvásárolta, leszállította, állvállalkozóit kifizette - hatalmas bukta, Ráadásul a számlát benyújtotta az állami cégnek, így az APEH joggal követeli rajta a dokumentumon szereplő áfát. Azt kifizetni végképp nincs miből - az adóhatóság felszámolja a Propellert.

Pantalló úgy érzí, belepusztul. Aztán csak feláll a padlóról.

2003 nyarán kirobban a Zár-ügy. Rebesgetik, Fájdalmas államtitkár csüdig benne van. A botrány névadója. „Zár úr vallomást tesz az ügyészségen - reszket sok politikus.

2004-ben egy újságíró azzal hívja föl Pantallót, hogy beesett a postaládájába Zár amúgy titkosított vallomása. Zár egyebek mellett a következőket állította: 2002 novemberében Vásárhelyi azzal a kéréssel hívta fel, hogy hozzon össze egy találkozózt Fájdalmas államtitkárral, ugyanis tudomásra jutott, micsoda zsiros közbeszerzés zajlott a minap, és ő a nyertesnél kedvezőbb ajánlattal tudna előállni. A találkozó létrejött, ám Fájdalmas közölte: sajnos lezárult a közbeszerzés. Zár szerint ekkor Vásárhelyi 130 millió forint kenő pénzt ajánlott, ami bizony elérte Fájdalmas ingerküszöbét. Az államtitkár hamarosan megbízást adott Vásárhelyi cégének, amit utóbb 3 Propeller kifizetésére félretett százmilliókból finanszírozott.

Röviden: Vásárhelyi a Pantallótól kapott információval élve megvesztegette Fájdalmost, így tönkretette a Propellert.

A Zár-vallomás másolatát Pantalló elpostázta Vásárhelyinek. Azóta nem beszéltek.

Es hogy legyen még egy csavar az ügyön: Pantalló, mielőtt tudomást szerzett volna a vallomásról, kínjában kölcsönkért a barátának hitt Vásárhelyitől tízmillió forintot, hogy alkalmazottainak bért fizethessen. Vásárhelyi együtt érzően végighallgatta a történetet, sopánkodott, hogy micsoda világban élünk, majd közölte: ennyi pénzre mindig van Pantalló számára.

Korrekt.

A külföldi maffiaszervezetek - a szerbektól a kínaiakig

Kürendszerváltás után a határzónákban különböző nemzetiségű bűnözők próbálták elfoglalni egymás területét. Rengeteg pénz forgott kockán, ilyenkor törvényszerűek a leszámolások Színre léptek az első bérgyilkosok, lezajlottak az első zsarolási, pénzbehajtási esetek, feloszlották az országot a bűnözők. Kőkemény bandák szerveződtek. Taroltak a szerb, az orosz, az ukrán alakulatok, de - jobbára szövetségesként - jutott hely magyaroknak, kínaiaknak és románoknak is.

A szövetség mibenlétét jól illusztrálja az alábbi történet. Egy magyar vállalkozó által üzemeltetett külvárosi bár, pont toszabban kupleráj remekül jövedelmezett. A tulaj azt hitte, megütötte a főnyereményt. Mindaddig, amíg négy ukrán fel nem kereste, és pénzt nem kért a védelemért. Emberünk némi aktív rábeszélés után fizetett, ám amikor a kijeviek kezdték felszórfolni az árat, a férfi szerb segítséget kért. Jött is kétatutónyi újdíeki fiú, elzavarták az ukránokat, aztán még többet kértek. Arutitalan magyar ekkor az oroszoknak szolt, akik Öt is elzavarták szerbestül, mindenestül. Halottja is volt a kerestet-kínált drogbán, fegyverben, prostitúcióban. Ezzel párhuzamosan a bűnözők létszáma is állandósult - Magyarországon azóta körülbelül 40-80 ezer ember él szervezett bűnözésből. Csak a vezetők személye változott, hiszen mindig akad feltörekvő fiatal, aki szeretne több pénz keresni, és azon van, hogy a főnököt kibillentse. Hogy is szól a bölcsélet? Acsúcson mindig van hely, de annyi sosincs, hogy leülhess.

A legfontosabb idegen ajkú társaságok az oroszok, a szerbek és a kínaiak. Essék szó róluk bővebben is.

©

Az orosz maffia, nem meglepő, kisebbrészt a volt szovjet hadsereg katonáira, nagyobbbrészt pedig a kirúgott - no és a mai napig is állományban lévő - KGB-sekre épül. Közhely, de igaz: a ruszkiak a rendszerváltás után egyenruhában kivonultak, majd öltönyben visszajöttek az ellen vonattal. Magukkal hozták hatékony szervezeti hierarchiájukat, és a katonai rend civilben is működik: parancsadás, jelentés, információszolgáltatás, elszámolás, olykor leszámolás. Zseniálisan szerveznek, ráadásul mindenre van pénz. Villámgyorsan kiépítették hálózataikat, a kábítószer-, az ember- és a fegyvercsempész-, az okmányhamisító- és az orgazdahálózatot. Depókat létesítettek, ahol pihentetni lehet a „füstös” árut, ahol szét lehet szedni a lopott autót. Illegális szerencsejáték-üzleteket, kuplerájokat nyitottak, ingatlanba fektették a pénzüket. Dro, fegyver, lányok - ez a fő profiljuk.

Kapcsolatban állnak az orosz politika felső köreivel, összeköti őket, hogy mindkét vezérkar a KGB-ből rekrutálódik.

©

A szerbeknél egyszerűbb a képlet: a kilencvenes években Szlobodan Milosevics, az állam első embere bizonyítottan az alvilág vezére is volt, amire a délszláv háború okozta rendkívüli helyzet teremtet lehetőséget. Milosevics felügyelte a kábítószer-szállítást a Balkánon. „Humán erőforrásból” nem volt hiány, rendelkezésére állt a hadsereg. Aháborút jelentős részben piszkos pénzből finanszírozta, abból fegyverezte fel a katonákat, és persze maszek embereit is.

Elgondolkodtató, hogy az unió a szerb vereség, sőt Milosevics „EU-fogságba” esése után sem próbálta felderíteni az elnökkhöz kötődő kábítószer-kereskedelmet. Megelégedett olyan „pitiáner” tételekkel, mint a cigarettacsempészet. Merthogy Milosevics - jó maffiózóhoz illően - azzal is foglalkozott. Ideológiája ugyanaz volt, mint a drog esetén: a szerb nemzetért teszem, azzal pedig nem ártok senkinek, ha nekem is csurran-cseppen valami. Amúgy a cigiügy is csak Milosevics halála után, 2007 júniusában bukkott ki. A szerb hatóságok vádja szerint nem is maga az elnök, hanem a felesége, Mirjana Markovics és fiuk, Marko Milosevics hozott létre cigarettacsempész-bűnszövetkezetet még a kilencvenes években, több millió euróval károsítva meg az államot. Brüsszeli nyomásra mindkettőjük ellen elfogatóparancsot adtak ki. A gond csak az, hogy anya és fia Moszkvában él, Putyin pedig aligha adja ki őket. Színház az egész, világpolitikai díszlettel.

Mi köze mindehhez Magyarországnak? Csupán annyi, hogy a háború hosszú éveken át déli határunk túloldalán dült. Alegkeményebb harcok 1993-94-ben zajlottak, olykor magyar területre is csapódtak be rakéták. Miután kiderült, hogy az Antall-kormány titokban fegyverrel támogatja a horvátokat - ez volt a Kalasnyikov-botrány -, Magyarország közel állt ahhoz, hogy belesodródjon a délszláv konfliktusba. Egyrészt mert jelentős magyar kisebbség él a Vajdaságban, másrészt mert az ellenséges felek mindegyike logisztikai háttérterületként próbálta használni Magyarországot. Miért is?

Üzletet kötni háborús övezetben nem életbiztosítás, hiszen az ágyúdörgésben senkinek sem tűnik fel egy „csöndes” Parabellum hangja. Mi a megoldás? Biztonságos terepet kell keresni a közelben. Adja magát a helyszín: Magyarország. Egyórás út Pécs, ugyanannyi Szeged, Baja sem több, és még Budapest sincs messze.

Nekünk, magyar rendőröknek ezzel kapcsolatban működő idegen szervezetű bűnözői csoportok között. Rendőrségünk, ha nem is főkapitányi szinten, de föltétlenül magas rangú vezetőikkel képviseltette magát. A túloldal úgyszintén nagyfőnököt és két-három ügyvédet küldött. Vacsoráztak, mosolyogtak, dicsérték a kosztot, aztán mellékesen valami olyasmi is elhangzott, hogy gondot jelentene a két ország kapcsolatában, ha a következő csüörtörtökön egy vasáruval megrakott kamion próbálná átlépni a határt Kelebiá-nál. Aminek persze az volt az előzménye, hogy a titkoszol gálát jelentette: a szerbek azon a csüörtörtökön drótháló alá rejtve akarnak fegyvert csempészni Magyarországra, hogy száz kilométerrel odébb tőlünk dobjanak át csapatot a horvátok hátszágába.

Ilyen társalgást követően nem jött a kamion. Legálabbis nem csüörtörtökön. Vagy esetleg diplomáciai, tehát a magyar hatóságok részéről érinthetetlen szállítmányként lépte át a határt. Mi a magunk részéről ha hírt kaptunk róla, lekapcsoltuk.

Kamionokat követve több fegyverraktárát is felszámoltunk, ugyanúgy, mint az osztrákok - a szerbek ugyanis Ausztriát és Magyarországot használták depónak. Egy burgenlandi kolléga mesélte, hogy a sokadik kérés és figyelmeztetés után, amikor már nagyon elégük volt a szerbekből, előfordult, hogy követték a „vasat”, megvárták, amíg a személyautóval, civilben érkező harcosok felszerelkeznek, és amikor nekiindultak a határnak, átszóltak a horvátoknak: most vigyázzatok. És hallgatták a fegyverpogást.

Húzzuk alá kétszer: a sokat és általában joggal szidott magyar nemzetbiztonsági szervek, a rendőrség, a honvédség és a határőrség emberfeletti munkát végzett azért, hogy a délszláv háborúból az átlag magyar polgár mindössze a televízió vukovári és szarajevói tudósításait láthassa. Amúgy a szerb alvilág, ha kis létszámmal is, legfőljebb másfél ezer fővel, de a háború után is itt maradt Magyarországon. Békeidőben az oroszokéhoz hasonló, hagyományos üzleteket visznek: prostitúció, drog- és némi fegyverkereskedelem.

A kínaiak világa egészen más. A szervezett bűnözői csoportok elleni küzdelem alfája, hogy belső információja legyen a rendőrségnek. Ehhez be kell épülni a maffiába. Csakhogy kissé feltűnő, ha egy szőke, kék szemű ügynök megjelenik az ázsiai arcok között.

Raadásul a nyelvüket sem ismerjük. Az sem egyszerű, ha egy kispesti fiú echte salgótarjáni palóccal cseveg, de a kínai nyelvben még zűrösebb a helyzet. Olykor két szomszédos tartományból származó ember sem érti egymás szavát.

Magyarországon főként a kínai Fu C sien tartományból származó férfiak tartják kezükben a nemzeti maffiát, az ő lelkükön szárad a nyilvánosságra került kínai emberrablási és gyilkossági ügyek jelentős része. Mi is nyomoztunk utánuk. Állítom, tudták, hogy lehallgatjuk őket, mégsem zavartatták magukat. Mosolyogva adták meg a mobilszámukat, hogy hívjuk őket bármikor. Szereztünk egy sinológus szaktanárt az ELTE-ről, lejátszottuk neki a fölvelt beszélgetéseket — egy kukkot sem értett. Aztán hoztak egy másik férfit, aki éveket töltött odakint, ő is széttárta a karját, és beküldte a tanítványát, egy hínárhajú srácot térdig érő kötött sállal a nyakában, aki ismerte a Fu C sien tartományban használt szlenget.

Boldogok voltunk, hogy végre megvan, miről beszélnek, de rá kellett jönnünk, igazából a gondolkodásukat kellene megértenünk. Amihez, attól tartok, egy élet is kevés. Tévedés, hogy csak a profit érdekli őket. Sokkal fontosabb nekik a család, a nemzet. Olyannyira, hogy európaiként azt mi ésszel föl nem érjük. Ha odalépek egy ukránhoz, és azt mondom neki, „őreg, két ügyedet elsikálom, ha szűz nekem a szomszéd ukránról” - bizonyára megegyezünk. Ha ugyanezt egy kínaival próbálom, a hasamba tolja a kését.

Amúgy az ázsiaiak - eltekintve a csempészetből, a márkahamisítástól, a határon géprongyként konténerszámba behozott kamu Adidas pólóktól - ritkán bűnöznek Magyarországon. Ha mégis, egymás között elintézik. Rendőrségünk ilyenkor nem is tőri magát, hiszen arra sem képes, hogy megkülönböztessen egymástól két kínait. A közöösség pedig mélyen hallgat, mert elemi érdeke, hogy ne fordítsa maga ellen a magyar közvéleményt. A kilencvenes évek közepén még ütköztünk velük emberrablási ügyekben, de azóta létrehozták saját, nem hivatalos belső rendőrségüket, és csönd van.

A kínai maffia legfontosabb bevételi forrása szerte a világon a pénzmosás. Nálunk egyelőre nem tették be a lábukat erre a piacra, meghagyják azt a szláv ajkúaknak, elsősorban az oroszoknak, akik főleg külföldön legalizálják a magyar alvilág millióit. Ettől függetlenül érdemes egy rövid „hipós” kitérőt tenni.

A hipózás - pénzmosás az alvilágban

A bűnözésből származó legálissá tételének leenyhébb formája az adócsalás. Ha odahaza előnytelenek az adózási feltételek, akkor a vállalkozó abban érdekelt, hogy egy másik, kedvezőbbben adózható országba vigye ki a jövedelmét, amit aztán a hazájába pumpál vissza, hiszen ott működnek a profitot termelő üzletei. A tranzakcióval az adó paradicsom nyer: gyakorlatilag semmit sem biztosít a vállalkozásnak, viszont dől hozzá a sok „fillér”. Az anyaállam viszont elesik a „forinttól”, amely őt illetné, hiszen a cég nála terheli a környezetet, ott veszi igénybe az utakat, a közbiztonságot, az egészségügyet, a közvilágítást, s mindezt ingyen.

Nyugaton, főleg az Egyesült Államokban súlyos bűn az adócsalás, nálunk össznépi sport. Az államot - vagyis önmagunkat - átverni hőstett, nem számít férfiembernek, aki sörözés közben nem dicsekszik el legalább egy pár százezer forintos stiklivel. Amagyar törvénykezést, a bíróságokat is áthatja ez a szellem: adócsalási ügyben csupán adóbírságot szokás kivetni, ritka kivétellel nem letöltendő szabadsávesztés az ítélet.

Persze ebben az esetben - ha a közteherviselést megkerülik is - legalább valami hasznosat termelnek a cégek. Ellentétben az illegális üzletekkel, például a drogkereskedelemmel és a prostitúcióval. Az ebből származó pénz különösen igényli a tisztítást.

Agond ott kezdődik, hogy a fogyasztók többsége kis címletű bankjeggyel fizet - két tableta ecstasy 3000 forint. Sokan vesznek, és ez sokszor 3000. Elszámolás idején, amikor minden díler behozza a pénzt, az asztal tele van kötegelt ötszázasokkal, ezresekkel, kétezresekkel. Bőrröndnyi bankóval viszont lehetetlen villát, autót vásárolni, karibi körútra befizetni - ahhoz utalni kell. Csakhogy egy hétköznapi bank hivatalból értesíti a hatóságot, ha 10 milliót kis címletekben tesz be hetente az ügyfél. De nem kell megijedni: amire a kapitalizmusban van kereslet, arra hamarosan kínálat is mutatkozik. Magyarországon, tudtommal, egyelőre még nincsenek, de a világ számos országában, elsősorban Dél-Amerikában léteznek komoly politikai kapcsolattal és maffiaháttérrel rendelkező bankok, ahol az alkalmazottnak a szeme sem rebben, ha a kuncsaft talicskával tolja be a pénzt.

Ezek a „szürke” bankok kínosan ügyelnek arra, hogy hófehérnek nézzenek ki. Jövedelmezőségük kimagasló. Az amerikai kollégák mesélték: ha, mondjuk, Mr. Smith bevisz százegységnyi kétéves eredetű pénzt, húszat azonnal levesz a bank. A maradék nyolcvanról nem számlát nyit, hanem kreditet, vagyis hitelkeretet.

„Mit szeretne az úr? Jachtot? Semmi akadály, közölje, melyik hajógyártó üzemnek utaljunk.” És amikor emberünkénél kopogtat az adóellenőr, hogy miből van az úszó palota, a válasz annyi: hosszú lejáratú kölcsönből, íme, a papírok.

Persze lehetetlen mindent hitelből vásárolni, s a törlesztő részleteket is fizetni kell. Tehát készpénzre van szükség. Mi a megoldás? Például egy étteremlánc - na, ebben jók a kínaiak. Bizonyára akad egy gyorsbűféhálózat, amely harminc egységért megvásárolható, de papíron nyolcvan az ára. Számoljunk: Mr. Smith százal indult, az elején bukott húsz egységet, utóbb kifizetett harmincat, tehát maradt ötven egység legális pénze és egy étteremlánc. Nem is rossz.

Az étteremmel szemben csupán annyi az elvárás, hogy működjön legalább nullszaldósan, és csak mossza, mossza a feketepénzt. Az is előfordulhat, hogy bankunk néhány év múlva úgy dönt, fantáziát lát az ingatlanban, és megveszi az egész kócerájt, teszem azt, papíron kétszáz egységért.

A kuncsaft akárhány bankban, akárhány étteremláncal játszhat. Minden vállalkozásból lehet pénzosoda: autó vagy fakeskedésből, irodaházból, hajógyárból, légiforgalmi cégből. Kedvenceim a filmesek. Sztárként az amerikaiak mesélték, hogy a kínai karatefilmek jelentős része pénzosoda. Produceri iroda alakul, hatalmas kamu költségvetést készítenek, felvesznek két tucat statisztát, közülük három névtelen harcost kikiáltanak sztárnak, pár hét alatt összetákolják a „művet”, aztán valaki horribilis összegért megvásárolja annak összes jogát. A vevő eltűnik, a termék a legjobb esetben is D kategóriás hulladékként a televíziócsatornáknak kínált csomagokba kerül, a producernek pedig van egy halom legális pénze.

©

Ennyiből is látszik, hogy a rendőrségnek a rendszerváltás után nem volt könnyű feladata. Próbáltuk tartani a lépést a bűnözőkkel, igyekeztünk fejlődni, de a kevés siker inkább egyéni lelkesedésből, tehetségből, vagányságból és a másik oldal amatőr hibáiból származott, nem tudatosan felépített,

szervezett munkából. Megjegyzem, a mai napig nincs nemzeti rendőrségi stratégiánk - olyan, ami nem egy-két évre íródik, hanem minimum egy évtizedre. Olyan, amelyben a szakma és a politika szakaszokra bontva kitűzi azt a célt, hogy például milyen eszközökkel sorvaszja el Magyarországon a szervezett bűnözés fegyverkereskedelmi ágát, A nemzetközi kriminalisztikai szakirodalomban léteznek erre technikák, igaz, a sikerhez pénz, elszántság és szellem is kell.

Magyar maffiaellenes szervezetek, rendőri vezetők

Nemzeti rendőrségi stratégiánk ugyan nincs, különböző nevek alatt futó, mindig az aktuális hatalomhoz kötődő, a szervezett bűnözés felszámolására létrehozott szervezeteink viszont vannak.

1991-ben megalakult a Nemzetközi Szervezett- és Kábítószer-bűnözés Elleni Szolgálat, amit 1994-től a Központi Bűnüldözési Igazgatóság, 1998-tól a Szervezett Bűnözés Elleni Igazgatóság, majd 2004-től a Nemzeti Nyomozó Iroda váltott fel. Az országos főkapitányok kinevezése, illetve me

A német példa

Az első szabadon választott kormány Tonhauser Lászlót bízta meg a szervezett bűnözés elleni egység felállításával. Különös feladat volt ez, hiszen másfél évvel korábban nem létezett se hazai maffia, se kábítószer-fogyasztás vagy -kereskedelem. Tonhauser kiválóan tette a dolgát, így aztán túl sokak tyúkszemére lépett rá - mármint a saját karrierje szempontjából. Idővel ki is szekálták a testületből. Kár a hozzá hasonló zseniális rendőrökért, nagyon hiányoznak a testületből.

Az Antall-Boross-kabinet, mint annyi másban, a bűnüldözési struktúrában is a germán mintát kopírozta. Németországban két szervezett bűnözés elleni egység van, a Mobile Einsatzkommando (MEK) és a Sonder Einsatzkommando (SEK). AMEK bűnügyi felderítést végez: feltérképezi a szervezett bűnözők tevékenységét, kapcsolati körét, videóra rögzíti találkozóikat, lehallgatókészüléket helyez el a munkahelyükön, titkos házkutatást tart náluk - vagyis klasszikus titkosszolgálati munkát végez. Az elfogás az ütőcsapat, a SEK feladata.

1994-ig Magyarországon is ez volt a mód: ha megérett a helyzet, hívták a kommandót, átadták a szükséges információt, jöhetett az akció. Volt egy számítógépes pénzhamisítási ügy, amelyben mindent felderítettek a bűnügyes kollégák, amit csak lehetett. Közölték velünk, ha az elkövetőnek lesz ideje begépelni a megsemmisítő kódot, a bizonyítékok jelentős része elszáll. Vagyis úgy kellett rajtaütnünk az illetőn, hogy moccanni se tudjon. Napokig figyeltük, azt is tudtuk, milyen tempóban vesz levegőt, s végül amikor kattant a bilincs, az ötezer forintos ott villogott a monitoron. Mi voltunk a kommandó.

A magyar FBI

Aztán elérkezett az 1994-es kormányváltás. Mocorogtak a megyei főkapitányok, mindegyikük saját fekete ruhás, géppisztolyos kommandót akart magának. Mert az olyan jól néz ki. Arációt felülírta a szakmai hiúság. Tizenkilenc megyében tizenkilenc kicsi egység alakult, mind a tizenkilenc spéci fegyverrel, öltözkéssel. Ha egyetlen társaság szolgálta volna ki az összes főkapitányságot, kevesebb fegyver, kevesebb ember is elég lett volna, és a színvonal sem esik. De ez, úgy látszik, senkit sem érdekelt.

A Horn-kormányon belül az első perctől ellentét feszült a miniszterelnök és szabad demokrata belügyminisztere, Kuncze Gábor között. 1996 áprilisára Horn Gyula utasítására elkészült a különleges ügyek nyomozóhivataláról szóló törvény tervezete. A kiemelkedő súlyú gazdasági bűncse lekmények felderítésére hivatott szervezet bármely ügyet magához vonhatott volna, szinte az összes titkosszolgálati módszer bevetésére joga lett volna. Az SZDSZ prűszkölt, ügyvivői testülete felhatalmazta Kuncze Gábort, hogy gyakorolja vétőjogát, ha kell, és gátolja meg a paragrafus életbelépését. Nagy adok-kapok kezdődött. Horn végül az SZDSZ fenntartásaira és arra hivatkozva, hogy a koalíciós partner támogatása híján nem lenne meg a hivatal felállításához szükséges kétharmados többség, májusban visszavonta javaslatát. Aztán hivatala közleményt adott ki, amelyben kijelentette, hogy „a miniszterelnök bizalma Kuncze Gábor iránt töretlen”. Nesze neked.

Végül nyár közepére született meg az egyezés; kormányhatározat intézkedett a Központi Bűnüldözési Igazgatóság létrehozásáról. A 300 főt számláló, a sajtó által magyar FBI névre keresztelt, az ORFK alá rendelt szervezet szeptemberben kezdte meg működését. A politika által deklarált cél „a szervezett, gazdasági jellegű bűnözés elleni hatékonyabb fellépés” lett. A KBI hatáskörébe tartozott minden, a „gazdálkodással összefüggő, öt év vagy azt meghaladó szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmény”.

Vajon miért nem volt jó Horn Gyulának a Szervezett Bűnözés Elleni Igazgatóság? Miért kellett neki az elvileg hasonló feladatkörrel bíró Központi Bűnüldözési Igazgatóság? Természetesen nem a nével volt baja.

A kilencvenes évek közepén új, speciálisan magyar bűnözési ággal ismerkedett a közvélemény: az olajüggyekkel. Sok százmilliárdról, sok százmilliárd forintnyi elcsalt közpénzről volt szó, amelyhez a politika, konkrétan az Országgyűlés nyitott csatornát. Mivel politikusok is érintettek voltak, fontossá vált, hogy az ezzel kapcsolatos nyomozásokat megbízható rendőrök kezébe adják. A teljes olajvonalat a rendőrség többi szervétől elkülönülten működő KBI kapta meg.

Erre kellett a KBI, és persze az összes kiemelt ügyre.

A szervezet vezetője, Kiss Ernő - alias Tarhonya tábornok, a korszak illusztris rendőrfőúrja -, a rendőrség addigi gazdaságvédelmi főosztályvezetője közvetlenül Hornnak jelentett. A tábornok részt vett a miniszterelnök vezetésével havonta tartott, a feketegazdaság elleni harcról folyó tanácskozásokon, így volt némi politikai stichje az ügynek. Ráadásul az ellenzék egy 1994-es, ittanen elkövetett autóbalesete miatt is támadta Kiss

A politika dicséretére válik, hogy az egység alkalmazottait - a mezei kommandóستól a parancsnokokig - tisztességesen megfizette, tökéletesen felszerelte. Más kérdés, hogy a KBI-n kívüli kommandóssokkal - például velünk - senki sem törődött. Kivéve akkor, ha belefutottunk valami „nem nekünk való” ügybe. Bennem évekig gyúlt a keserűség, s abban, hogy végül leszereltem, egy „olajsepp” volt az utolsó a pohárban.

Úgy esett, hogy Komárom-Esztergom megyében rábukkantunk egy olajszóktító üzemre. A vasútvonaltól 200 méterre holtvágány vezetett egy eldugott területre, ott álltak a tartályok. Ipari méretben folyt a savazás. Csak emlékeztetőül: arra kellett a sav, hogy az állami finomítóban hivatalból pirosra színezett, alacsony jövedéki adóval sújtott fűtőolajat drága gázolajként, „szókn” lehessen értékesíteni. Kiderítettük, hogy a bűncselekményben egy kormánypárti képviselő is nyakig benne van. Nem mondok nevet, csak annyit: ma is aktív az úr, korábban veszélyesnek ítélt reformgondolatairól vált ismertté. No, az olajozás után elpárologtak a reformideák. Éppen úgy, ahogy a szóktítés nyomán indult, tőlünk hirtelen a KBI-hez áthelyezett ügy aktái.

Besokalltam, leszereltem.

Nem voltam ezzel egyedül. Utánam nem sokkal, 1998 decemberében Kiss Ernő is elhagyta hivatalát, igaz, ő nem jószántából. Az itál, az volt mindennek az oka.

A tábornokot 1998-ban ipari kamera kapta rajta, amint - már az ORFK bűnügyi főigazgatójaként - egy jól sikerült szolgálat végeztével levezelte a Teve utcai rendőrpalotát. És ezzel együtt a saját karrierjét is. Utóbb azzal védekezett, hogy túlhajszolt életvétele miatt feszültségoldó gyógyszerrel szed, az válhatta ki a rosszullétet, ami miatt hirtelen köny-nyítenie kellett magán.

Pihenésképpen tanácsadó lett a Belügyminisztériumban, ám mivel „káder nem vész el”, 2003 májusában reaktiválták, és Angyalföld rendőrfőkapitányává avaszták. Négy évig bírta botrány nélkül. 2007 telén azzal került ismét a cím lapokra, hogy szolgálati autójával egy hozzá feltűnően hasonló személy három parkoló gépkocsinak ütközött a XIII. kerületben, majd a járművet kulcsra zárva (!) elfutott. A Kiss Ernőre feltűnően hasonló személy természetesen nem Kiss Ernő volt. Legalábbis Kiss Ernő szerint, aki másnap azt val lotta, hogy autóját il. kerületi lakása elől ellopták, amíg ő másutt töltötte az estét.

Az országos főkapitány azzonnal felmentette tiszttségéből a balszerencsés tábornokot, aki a sajtó előtt úgy vélte, a rendőrségen belül és a szervezett bűnözők között is lehetnek olyanok, akiknek érdeke, hogy őt tönkretegyék. Nem tartotta kizártnak, hogy egy alteregójával hajtatták végre a bűncselekményt. „Olyan nekem ez a kirúgás, mintha egy festőművésznek levágnák a két kezét. Rettenően el vagyok keseredve, de ígérem, hamarosan felállók ebből a rossz és negatív hangulattól, és magamhoz fogok térni... Nem én okoztam a balesetet. De ha, mondjuk, én vezettem volna ezt az autót, akkor sem követtem el bűncselekményt, ez még nem ok a kirúgásra és a megsegyenítésre” - nyilatkozta a [stop.hu](#) portálnak.

Új férfi, új nőta I.

Kiss Ernőtől függetlenül jelentős, erősen pártfüggő hatalom koncentráldott a KBI-nél. Nem hatott hát meglepetésként, hogy 1998-as győzelmük után Orbánék rögtön lekaratézták Horn Gyula „politikai rendőrségét”, s létrehozták előbb a fent jelzett Szervezett Bűnözés Elleni Igazgatóságot, majd bő egy évvel később az adócsalásokra specializáldott APEH Bűnüldözési Igazgatóságot.

A Szervezett Bűnözés Elleni Igazgatóság - amely néváltásában is jelezte a visszatérést az Antall-kormány Nemzetközi Szervezett- és Kábítószer-bűnözés Elleni Szolgálatának hagyományaihoz - elvileg a maffiaellenes küzdelemre szűkítette tevékenységét, ám a valóságban éppen olyan széles körben nyomozott, mint a KBI

Új férfi, új nőta II.

A 2002-ben érkezett Medgyessy-kormány meglepetésre nem verte szét az SZBI-t - a feladatot meghagyta Gyurcsánynak és 2004 őszének. Ekkor állították fel az ORFK Bűnügyi Fő igazgatóságán belül nyomozó hatóságként működő Nemzeti Nyomozó Irodát, amelyet a Szervezett Bűnözés Elleni Igazgatóság, az ORFK Pénzügyi Nyomozó Igazgatóság és az úgynevezett internetfigyelő csoport összehozásával hoztak létre. Az indok a schengeni csatlakozási feltételeknek való megfelelés volt.

A nagyobb bünszervezetek figyelemmel kísérése és a kiemelt ügyek kezelése - az emberkereskedelemtől a kábítószerrel történő visszaélésen, a pénzmosáson, az adócsaláson és a jelentős értékre elkövetett lopásokon át az államtitkossétségig és a terrorcselekményekig - a mai napig a Nemzeti Nyomozóiroda hatáskörébe tartozik.

Bármilyen néven futott is a szervezett bűnözés elleni küzdelem, a rendőrök jól teljesítettek. Kivéve ha politikai szádra akadtak. Olyankor visszazoktak a kollégák, és nyomozás helyett inkább tologatták az akták. Akkor is így volt ez, ha az aktuális ellenzék került „látómezőbe”. Ha a hatalom kérte, elindították a vizsgálatot, ám húzták az időt, s bizonyíték vagy bűncselekmény hiányában lezárták az ügyet. Azt gondolták, bolondok lennének elköteleződni, lesznek még választások, lesz még ellenzékéből kormánypárt, legjobb nem csinálni semmit. A mai napig ez a mentalitás az uralkodó. A szemlélet miniszterelnökeinknek, elsősorban Horn Gyulának köszönhető.

A bűnözők persze hamar észrevették, hogy érdemes politikus belevonni a kétes bizniszbe, mert így valószínűleg megkerülhető a Btk, sőt akár titkosítani is lehet bizonyos ügyeket.

Hogymi a tanulság?

Politikamentes, kizárólag az szakmai kontroll alatt álló szervezetre van szükség. Másként nincs esély a szervezett bűnözés ellen.

A FŐKAPITÁNYOK

Vajon emlékszünk-e még arra, kik irányították a magyar rendőrséget ezekben az időkben? Sokuknak már a neve sem cseng ismerősen, pedig az ő személyük ugyanolyan fontos, mint azoké a politikusoké, akikről a kinevezéseiket kapták. A rendszerváltás óta elfogyasztott országos főkapitányok nem csak személyiségükben, politikai kötődésükben, koncepciójukban vagy koncepcióatlanságukban, hanem vezetés stílusukban is különböztek egymástól.

Túros András 1989 májusától, Szabó Győző 1990 júniusától, Pintér Sándor 1991 szeptemberétől, Forgács László 1996 decemberétől, Orbán Péter 1998 júliusától, Salgó László 2002 júniusától, Bene László 2004 júniusától töltötte be ezt a posztot. 2007 júniusa óta Bence József a főnök.

Az új ORFK első vezetői

Németh Miklós és Antall József miniszterelnökök főkapitánya, Túros András a rendszerváltás főrendőre volt. Övé az átmenet köpörcös egy esztendeje. Az ő ideje alatt kiállították ki a Magyar Kőztársaságot, akkor jött létre az MSZP, szűnt meg a TEJW-as főcsoportfőnökség, hunyt el Kádár János. Túros tanári és rendőrdiplomával rendelkezik, Miskolcon, a BAZ megyei főkapitányságon kezdett. 1972-ben szerencsi iárási. 1977-ben ózdi városi kapitány lesz. 1982-től 1989-ig a Borsod-Abaúj-Zemolén Meavei Rendőr-főkapitányságot vezette. aztán egy évben belül előbb

belügyminiszter-helyettes, majd országos rendőrfőkapitány lett. Átalakította a rendőrség szervezetét, a Belügyminisztérium fennhatóságából az ORFK alá vonta a BRFK-t és a megyei főkapitányságokat. Neki köszönhető, hogy utóbb az ORFK önálló szervezetté válhatott - nagy lépéseknek számítottak ezek akkoriban. Új, a réginél liberálisabb szolgálati szabályzatot készítettett, amelynek köszönhetően a rendőrök szakállt növeszthettek, hosszú haját hordhattak.

A gyűlekezősi törvény életbelépése után neki kellett először kezelnie az utcai demonstrációkat.

Túróst sok támadás érte, ám Horváth Balázs belügyminiszter rendre megvédte - egyszer még parlamenti interpellációban is, amelyet az Országgyűlés 58 százalékos többséggel elfogadott. Tudtommal a mai napig ő az egyetlen főrendőr, akit tisztségében a Tiszelt Ház is megerősített.

1990 júniusában leváltották ugyan, de megmaradt közbiztonsági helyettesnek az ORFK-nál. Végül Kuncze Gábor menesztette 1996-ban.

©

A rendszerváltással érkező politikai elit - ahogy már említettük - nem bízott a „kommunista” rendőri vezetőkben. Túrós leváltásakor pár napig azon vacilláltak, vajon az ORFK-ból, alsóbb szintről válasszanak új irányítókat a szervezett élére, vagy „külsőst” állítsanak be. Végül az utóbbi mellett döntöttek. Így lett az első (nem népi) demokratikus országos rendőrfőkapitány Szabó Győző, aki korábban a Vas Megyei Bíróság elnöke, majd a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettese, kollégiumvezetője volt.

Szabó Győző volt az első és máig egyetlen civil a rendőrség élén. Az ő főkapitánysága idején lett államfő Göncz Árpád, fejeződött be a szovjet csapatok kivonulása, és látogatott először Magyarországra ü. János Pál pápa. Szabó jelentősen javította a rendőrség nemzetközi kapcsolatait, a terrorfenyegetettség okán létrehozta Férihegyen a Repülőtéri Biztonsági Szolgálatot, megalakította a Szervezett Bűnözés Elleni Szolgálatot. Egy nyugati vállalkozással átvilágíttatta a céget, majd újrászabta az ORFK azóta is változatlan struktúráját: felállt a gazdasági, a bűnügyi és a közrendvédelmi főigazgatóság.

Mindezek ellenére csupán a taxisblokádig maradt posztján. Emlékezetes, hogy Antallék 1990 októberében radikális benzínáremelést hajtottak végre. Válaszul a taxisok és a fuvarozók az egész országban utakat, hidakat torlasztak el. Horváth Balázs belügyminiszter 1990. október 26-án a közrádió *Déli Krónika* című műsorában kizártnak tartotta az áremelés visszavonását, és bejelentette, hogy a hatalom megtisztítja Budapest hídjait. Erre Barna Sándor budapesti rendőrfőkapitány - nyilván a felettesével, Szabó Győzővel folytatott egyeztetést követően - kilátásba helyezte a lemondását, és kinyilvánította, hogy nem hajlandó erőszakot alkalmazni. Tíz évvel az eset után Horváth Balázs a következőképpen nyilatkozott a *168 Órá*nak: „Barna bűncselekményt követett el, ez egyértelmű. Azt mondtam: utasítást adtam arra, hogy erőszakkal tisztítsa meg a hidakat. Pedig arra adtam parancsot, hogy vonja vissza a Margit hídtól az embereket. Barna budapesti állambiztonsági főkapitány-helyettes volt, nem állt érdekében, hogy a rendszerváltás utáni kormányt támogassa. Abban a társadalomban szocializálódott. Nem volt eszközüm arra, hogy eltávolítsam. Ez követően került sor annak a törvénynek a megalkotására, amely lehetővé tette, hogy a főkapitányokat lecseréljem.” Az volt az úgynevezett lex Barna.

Az azóta elhunyt belügyminiszter szavai demonstrálják, mit gondolt a politika a rendőrségről. Hadd idézzek még néhány sort a cikkből: „Még állt a bál - meséli Barna Sándor, Budapest akkori rendőrfőkapitánya -, amikor egy újságíró feltette a kérdést: mit tenne a rendőrség, ha azt a parancsot kapná a kormánytól, hogy fegyveres erővel lépjen fel? Akő vetkezőket idézőjelbe teszem. Az első szabadon választott kormányról fel sem tételezem, hogy a polgárok ellen fegyveres erőszakot alkalmazna.” Az újságíró erősködött, mi lenne, ha mégis. Azt feleltem, kizártnak tartom, de ha mégis.

Úgy is lett: Barna Sándor Szabó Győző országos főkapitánnyal együtt távozott az élvonalból.

A Pintér-éra: a nagy ötös és az ezredek klubja

A taxisblokáid idején tűnt fel egy fiatal alezredes, Pintér Sándor. Míg az ország bénultan állt, ő azt hangoztatta, hogy azonnal le kell váltani a főkapitányt, és fel kell oszlatni a tömeget.

Pintér lett az új sztár, és bő öt éven át - Boross Péter, Kónya Imre és Kuncze Gábor belügyministersége alatt - az országos rendőrfőkapitány.

Pintér fővárosi fiú, 1948-ban született. Rendőrtiszt és jogi diplomája van, végigjárta a ranglétrát. 1972-ben Pest megyében kezdett segédnyomozóként. Hat évvel később az Országos Rendőrfőkapitányságra került, ahol 1985-ig a bűnügyi osztályt vezette. A következő állomás a Pest Megyei Rendőrfőkapitányság vizsgálati osztálya volt, majd a BRFK vezetése következett. Szabó Győző és Barna Sándor menesztésekor, 1991-ben lett országos rendőrfőkapitány. Hamar híre ment, hogy Boross Péter belügyminiszter még nemzetbiztonsági ügyekben és politikai kérdésekben is kikéri a véleményét. Az ilyenmel érdemes jobban lenni.

Pintér „találta ki”, menedzselte végig a Teve utcai rendőrpalotát. Jelentősen fejlesztette a rendőrség technikai és informatikai hátterét, megszervezte a DNS-labort, szakmává nyilvánította a rendőri hivatást, létrehozta a Készletlét Rendőrséget, rendőri szakközépiskolákat alapított.

©

Pintér az 1991-től kezdődő, bizonyos értelemben a mai napig tartó korszak meghatározó tábornokai, a nagy ötös fogat vezéregyénisége. „Tagok” rajta kívül Túrós András, Kacziba Antal, Bodrácska János és Valenta László. Pintér jobb keze Túrós András - főntebb már ejtettünk róla szót. Talán még annyit, hogy vidéki srác, négy évvel

idősebb Pinterél, 1944-es. Pintér alatt az ORFK közbiztonsági főigazgatója volt, aztán amikor Pintér repült, őt is nyugdíjazták. Nem járt rosszul: a Szerencsejáték Rt. ügyvezető igazgatója, később a Magyar Posta, majd a Magyar Villamos Művek vagyonbiztonságért felelős igazgatója lett, 2004 óta a MÁV biztonsági igazgatója. Közben kitalálta, hogy polgárőrséget szervez, 1997-től ő az országos szövetség elnöke. Komoly poszt: Magyarországon minden rendőrré jut egy polgárőr.

Kacziba Antal Pintér korosztálya, 1947-es. Szintén rendőr és jogász. Cegléden kezdett nyomozóként 1968-ban, 1975-ben tanársegéd lett a Rendőrtiszt Főiskolán, 1978-ban az ORFK bűnügyi vizsgálati osztályának alezvezetője, a rendszerváltás idején az ORFK büntelmegelőzési osztályának vezetője. Szintén Pintér idején jutott a topra, annak ellenére, hogy a baloldali emberek: 1991-ben az ORFK bűnügyi főigazgatója, vagyis Túrós mellett Pintér másik helyettese lett. Ő az egyetlen, aki az 1996-os fejcserék után is bent maradt a pikszisben, hiszen Kuncze Gábor bevitte a Belügyminisztériumba rendészeti helyettes államtitkárnak. Két évvel később, a Horn-kormány bukásakor nyugdíjba vonult. Aközéletben azóta is aktív, a 2006. őszi rendezvények okait vizsgáló Gönczöl-bizottságban is fölött szaktörtéket.

A negyedik tábornok Bodrácska János. Nevét legutóbb 2007 nyarán kapta föl a sajtó, amikor cége szerződést kötött a Budapesti Rendőrfőkapitányságról épp leköszönő Gergényi Péter BRFK-jával rendőrségi objektumok őrzésére, összesen 160 millió forintért. Az ügylet híre kiszivárgott, ugrott a biznisz. Csak a botrány szaga maradt.

De ne szaladjunk ennyire előre Bodrácska karrierjében, hiszen történt abban érdemleges 1992-ben is, amikor Pintér Sándor országos főkapitányként őt tette meg budapesti főkapitánynak. Bodrácska az első között szembesült azzal, hogy a rendőrfőkapitányságok az önkormányzatok alá kerültek,

vagyis a vezetőknek nemcsak egyenruhás főnökeiknek, hanem - új feladatként - a fenntartónak, az önkormányzatnak is be kell számolniuk, minden évben. Pártlogika szerint gondolkodva nehéz helyzet ez. A főváros például SZDSZ-kézen van, az országos főkapitány viszont Fidesz-MDF-es.

Ment is a hír, az ORFK és a BRFK ahol tudott, kereszbe tett egymásnak. Hogy miért érdekes ez nekünk, legalább egyetlen bekezdés erejéig? Mert ma is kísért a múlt - pártok által befolyásolt, vagy legalábbis befolyásolni próbált tábornokok rángatják jobbra-balra, előre-hátra a rendőrség szekerét. A 2006. őszi utcai harcokról készült, Ignác-féle jelentés leszdede a kereszvet Gergényi Péteről, mire a budapesti főkapitány azzal vádolta meg Ignác István azóta már nyugdíjba vonult Pest megyei főkapitányt, hogy a helyére pályázik. Mindenki játszik, mindenki taktikázik, hol ezzel köt szövetséget, hol azzal, hol Kacziba segít kicsit Bodrácskának megpiszkálni Pinterét, hol Pintér mozdít Bodrácskára néhány „pizsamást” (értés: tábornokot), mondván, „szorongassuk meg egy kicsit, mert azzal gyomrozhatjuk az SZDSZ-t, de még Kaczibát is”. Számos variáció létezett,

Valenta László, az ötödik tábornok a szürke eminenciás.

Ő kétségek nélkül Pintér embere. az első között esküdött hűséget Sándornak. Nem csoda, ha 1991-ben, amikor mentora az ORFK élére került. Valenta az ORFK gazdasági vezetője lett.

Sokan úgy vélik, Valenta Pintér táskahordozója volt. Tévedés. Valenta agyas, megbízható: egyebek mellett ő készítette elő Pintér nagy tervét, a főkapitányok klubját.

A rendszerváltás szele kifújta a tábornoki karból a potentátok jelentős részét, nem maradt elég csúcsvezető. Pintér úgy döntött, harmincas-negyvenes középkadereket emel ki megyei főkapitányoknak, olyan embereket, akik nélkül a második vonalban töltenék hátralevő szolgálati éveiket. Az újak egytől egyig neki, a Bossnak köszönhették a karrierjüket. Ez lett a főkapitányi klub, az ezredekesei klubja. A kiválasztás szempontja az érdek mentén szerveződő hűség volt. „En, Pintér Sándor lehetőséghez juttattak. Cserébe mátlól végrehajtasz mindent, amire utasítalak: ha bármiféle - a politikához vagy az üzleti élethez kapcsolódó - információhoz jutsz, arról értesítes engem. Ha jól viseled magad, elobb-utóbb kapsz egy csillagot, aztán még egyet, és még egyet, majd színesedni kezd a váll-lap."

Korrekt, mondhatni, visszautasíthatatlan ajánlat. Tudtommal nem is utasította vissza senki. Ráadásul az ezredekesei klubjának egyes tagjai a rendőri illetményen túli anyagi megbecsülésben is reménykedhettek. 2007 nyarán csak a kívülállók számára volt meglepetés, hogy a BRFK éléről távozó, mindenki által a baloldali emberként tartott Gergényi Péter főkapitánynak közös cége van Pintér Sándorral...

Szóval, úgy tudni, a kilencvenes évek elején Valenta László bekopogtatott a kiszemelt rendőrökhöz, és körvonalaazta a főkapitány ajánlatát. Pintér csak akkor találkozott a jelöltekkel, amikor azok már magukévá tették a belső klubszabályokat.

Az ígéret szép szó: az alkut elfogadó, teljesítők váll-lapjaira valóban záporoztak a csillagok, A legkedvesebb főkapitá nyok és -helyettesek területére, városába inséges időkben is érkezett fejlesztési pénz, jutott keret felújításra, jutalmazásra.

Az idillt csak az zavarta meg, hogy az említett öt tábornok közül a klubon kívüli Kacziba Antal rivalizált a többiekkel, már csak az eltérő politikai kötődés okán is. Kemény csaták dúltak a jobbra húzó Pintér és közte. Nem öncélúan: nagy volt a tét. A kilencvenes évek elején járunk. Ekkor fut fel Magyarországon az eredeti tökefelhalmozás, indul a privátizáció, a bűnözők sikeresen próbálkoznak a politikánál, lyukas a törvényhálója, tétova a bűnüldözés. A nagy üzletek alapításakor kincs az információ, heteken, olykor napokon, órákon múlik, ki teszi rá a kezét a jövedelmező bizniszekre.

A rendőrök között állandó beszédtema volt, hogy Pintér Sándor figyelemmel kíséri a politikai ügyekhez kötődő bűnügyi szálakat. Elképesztő információs hatalom birtokába jutott. Nem meglepő, hogy Kaczibával kapcsolatban is elterjedt: mindent megtett, hogy birtokolja ezt a kincset érő tudáshalmazt.

Egyetlen illusztratív példa: 1993 januárjában kiobbant az úgynevezett székházúgy, amelynek lényege, hogy az Antall-kabinet titkos kormányhatározattal értékes ingatlant adományozott az MDF-nek és a Fidesznek. Az épületet a pártok hamarosan továbbadták, méghozzá magas áron. Egyszerűbben: a két párt rendkívüli állami támogatást kapott. Jogtisztelő országokban nemcsak politikai, hanem büntetőjogi következménye is lett volna az esetnek, a magyar bűnüldözés viszont simán elsikálta az ügyet, amiben az országos főkapitánynak is lehetett némi szerepe.

Maradva még kicsit a Fidesznél: ha nem is beszélünk rólk bővebben, legalább említsük meg a Schlecht Csaba-Simicska Lajos-féle társaság gépjárműbeszerzéseit, Josip Totót, Kaya Ibrahimot és a párt anyagi erejét megalapozó Varga Tamást.

Azt viszont gyakran hallottuk, hogy a politika nem befolyásolja a rendőrséget. Na, igen.

Pintér lépten-nyomon próbálta partvonalon túla tessékelní rivalísát, Kaczibát. Igaz, nem az első pillanattól kezdve, hiszen idő kellett ahhoz, míg az összes tábornok esetében eldőli, ki melyik párt előszobájában köt ki. A leosztás 1993 végére vált világossá, amikorra viszont már a nyakunkon voltak az országgyűlési választások.

A következő évben Horn Gyula alakított kormányt, s a belügy a rendőrséggel együtt az SZDSZ kezébe került, Kuncze Gábor miniszter alá.

Kuncze úgy simította el az ellentéteket, úgy rajzolta át a tábornoki karon belüli erővonalakat, hogy bő két évig alapvetően nem bolygatta a status quót. Kaczibának volt oka a leginkább mosolyra: Ő fölkerült a Belügyminisztériumba, politikusként felügyelhette a rendőrséget. Bodrácska vitte a BRFK-t, Pintér maradt az ORFK-nál. Valószínűleg nem sejtették, hogy Kuncze számára ez a felállás nem a végállomás.

1994 közepétől a magyarországi alvilágban váratlanul elszabadult a pokol. Egymást érték az utcai kivégzések, robbantások, leszámolások, repültek a kézigránátok. Lőporfüsttel teltfödött a levegő, egymás torkának estek a farkasok.

Arendőrség tehetetlen volt. Véltetően sosem tudjuk meg, ki állt az események mögött, kinek állt érdekében a káosz. Apolitika előbb csodálkozott, majd veszekedni kezdett a rendőrséggel. Joggal, hiszen a romló közbiztonság tovább tépázta az amúgy a Bokros-csomaggal küszködő kormányzat renoméját.

Közéleti téma lett a közbiztonság. Politikai fegyver.

A belügyminiszter 1996 végén menesztette a teljes rendőri vezérkart, köztük Pintér Sándort. A főkapitány leváltásában valószínűleg üzleti kapcsolatai is szerepet játszottak, például ismeretése a bombagyáros Dietmar Clodóval. Pintér eleinte tagadott, majd egyetlen találatból ismert el azzal, hogy az annak idején résztulajdonában álló Preventív-

Security Rt, vezérigazgatójaként a Clodo cége által kínált biztonsági üveget tekintette meg, de biznisz végül nem kötöttet.

Pintérből átmenetileg üzletember lett - mint utóbb kiderült, mindössze másfél évre.

Vajon honnan választott utódot Kuncze? Naná, hogy az ezredekesei klubjából. A BAZ megyei főkapitányság éléről felhozott Forgács László lett az új főkapitány, Ignác István a bűnügyi helyettes, Bánfi Ferenc a közbiztonsági helyettes - mindannyian Pintér felfedezettjei.

A rendőrök meglepődtek a három tábornok kinevezésén. Soka a baloldal által a jobboldalnak küldött politikai üzene-ként értelmezték a történeteket: kirúgjuk az embereiteket, ráadásul a ti brancsotokból, az ezredekesei klubjából szakítunk utódokat, képesek vagynak megszerezni őket.

Nem tudom, hogy a „dezertőrök” miféle paktumot kötöttek Kunczékkal. Tény, hogy darabra kevesebb lett az utcai attack, de a legbrutálisabb leszámolások - például az Aranykéz utcai robbantás - mégiscsak a Forgács-érára estek.

A merényletek megszűntére 1998-ig, Pintér visszatértéig kellett várni: ő lett a belügyminiszter. Egyesek szerint az Orbán Viktorral akkoriban még jó viszony! ápoló Boross Péter tolt a be a kormányba. Mások úgy vélik, Pintér megígérte az új kormányfőnek: ha övé lesz a tárca, vége a robbantásoknak. Az összeesküvés-elméletek balos kedvelői azt állítják, Pintér „Fidesz-ügyekből” csemegéző dossziét tett Orbán asztalára, és felajánlotta szolgálatait.

Bárhol is történt, mindenkit meglepett Pintér belügyminiszterré emelése. Miként az is, hogy valóban gyakorlatilag egy csapásra vége lett az alvilág utcai demonstrációjának. Közöttünk, kisrendőrök között természetesen téma volt a Pintér-sztori. Senki sem kérdőjelezte meg, hogy a főkapitány érte el a tűzszünetet, csak azon vitáztunk, lepaktált-e a bűnözőkkel, vagy sarokba szorította őket. Továbbvitték a gondolatot: Mi van, ha már a robbantásokban is szerepe volt Pintérnek? A média is ezt a feltételezést erősítette.

Sokunk cégbe vetett hite ingott meg ekkoriban. Ráadásul a mindennapokban is történetek furcsaságok. A kommandónak bőven akadt munkája. Az 1995-ös, piliscsabai buszrobbantásként elhíresült úgynevezősa kapcsán Esztergomba utaztunk a tettesek után kutatva. Fenyegetések érkeztek, további merénylettől tartottunk. Nekem egy SZDSZ-es politikus feleségére kellett vigyáznom. Méghozzá egyedül, bár eredetileg szakasznyi egyenruhás érkezett az akcióra. Kevés idő maradt a felkészülésre. Pár óra alatt kicsit átalakítottam a védett személy házat: százaz szög-gel pokrócokat szögeltam a kamisokra, mert félő volt, hogy kézigránátot dobnak el, üvegcserepet szórtam el az épület körül, hogy halljam, ha ólálkodik kint valaki, és végül eltorlaszoltam az ajtókat.

Ilyen biztosításhoz többfős csapat szükséges a helyszínre, plusz folyamatos járóőrözés a városban. A tervünkben ez sze repelt, főnökeink mégis úgy döntöttek, rajtam kívül a teljes egységet elvezénylik. Szólóban dekkoltam hát huszonnégy órán át, s vártam vissza a társaimat. Kezdetben nem értettük, mi történik. Utóbb, amikor kiismertük magunkat az ügy politikai vonatkozásaiban, összeállt a kép. Maradjunk annyiban: valakiknek időre, az ügy legalább egynapi jegelésére volt szükségük a robbantáshoz köthető bizonyos nyomok eltüntetéséhez, bizonyos tanúk „meggyőzéséhez”. Ha nem egyedül vagyok a városban, kollégáimmal talán felfejthettük volna az ügy szálait. Harminc év múlva, ha lejár a vonatkozó dosszié titkosítása, többet mondhatok.

Elgondolkodtató volt az is, hogy a Horn-kormány utolsó hónapjaiban politikusaknál, pártszékházaknál robbantak a pokolgépek. De úgy ám, hogy soha senki nem sérült meg. Mintha acélszékével műtene az orvos, egy csepp vér nélkül. Lehetetlen. A Torgyán József lakásánál történt detonációt követően úgy szónokolt köntösében a teraszról az elnök, mintha az Országgyűlés előtt állna. Láttam férfit, aki túlélte a merényletet: nem festett úgy és viselkedett olyan nyugodtan, mint a kisgazda vezér.

Naná, hogy eszébe jut az embernek, csak porhintésről van szó. Nos, ha valóban annak szánták, sikeres volt az akció. Emlékszünk, Horn Gyula miniszterelnök a választási kampányban megüzente Kuncze belügyminiszternek, hogy „ami itt van, az minden, csak nem közbiztonság”. Valaki meg a tenyerét dörzsölte a háttérben. Jó lenne tudni, kicsoda.

A jóindulatú, az értelmiségi, a felkészült és a költő

De vissza a főkapitányokhoz. Még meg sem melegeedett a Roosevelti téri bársonyszék az Orbán Viktor által belügyminiszterré kinevezett Pintér alatt, amikor Sándorunk 1998 júliusában elkergette a „ballib árulókat”, köztük egykori felfedeztetjét, Forgács Lászlót, és az ORFK élére a vasi főkapitányt, Orbán Pétert (szintén az ezredekesei klubjának tagja) ültette. Olyan emberre volt szüksége, aki nem zavarja belügyminiszteri köreit.

Orbán Péter jóindulatú, nyugodt, vezethető ember. Ha föl hívták a BM-ből, és azt mondták neki, „Te, Péter, mostantól lgy és így lesz”, ő izes tájszólással mindenbe beleegyezett.

Vagyis stratégiai és személyi kérdésekben gyakorlatilag Pintér Sándor látta el a főkapitányi teendőket.

Orbán Péter országos regnálására esett a New York-i terrortámadás, ami miatt fokozott védelmi intézkedéseket vezetett be Magyarország. Idehaza folytatódta a maffiaharcok, és lezajlott a móri mészárlás, amelynek felderítése a magyar rendőrség egyik legnagyobb kudarca lett.

Posztívum, hogy Orbánnak sikerült visszaszorítania a bűnözést. Csökkent az autólopások száma, főként az ekkor bevezetett törzskönyvnek köszönhetően. Orbán Péter harcba szállt a rendőrbűnözés, elsősorban a súlyos korrupció ellen is: három hónap alatt 600 embert bocsátott el.

Négy év alatt 70 százalékkal növelte a rendőrök jövedelmét, ám közben a cég adósságállománya 8 milliárd forintra nőtt.

Alakított a szervezetben is: a Szervezett Bűnözés Elleni Igazgatóság az ORFK bűnügyi főigazgatóságához került.

Azán 2002-ben a politika - szokás szerint - megint összeköcolta a szépen kifésülődött rendőrségi struktúrát. Győzött az ellenzék, Lamperth Mónika lett a belügyminiszter, s egy rapid Teve utcai látogatáson közölte Orbán Péterrel; nincs bizalom.

Az új parancsnok, Salgó László is a megyei főkapitányságot cserélte országosra. Ö Baranyából érkezett, s kezdetben a miniszterelnök iránti feltétlen lojalitásával irányította magára a figyelmet. Emlékezetes, hogy a D-209-es ügy kapcsán Medgyessy Péter mellé állt, és kijelentette: munkáját végezve a Kádár-rendszerben ő is jelentett és jelentéseket olvasott. Eleinte IÚ/III-as tisztként szervezett be ügynököket, majd átkerült a hírszerzéshez, a III/II-höz.

Tisztában volt vele, hogy 1998 és 2002 között Pintér Sándor belügyminiszter kvázi országos főkapitányként működött. Salgó meg akarta mutatni, hogy ő több, erősebb, mint Orbán Péter volt. Be akarta bizonyítani, hogy az országos főkapitány független ember, holmi politikus nem diktál neki. Pláne nem egy nő, Lamperth Mónika, akit a tárcából kizárólag az önkormányzatok érdekelték, ám kezdetben az egyenruhásokat is kézben akarta tartani.

Csakhogy himnuszban szakma a miénk, ami egyebek mellett abban is megnyilvánult, hogy Lampérthet az első pillanattól Moncsicsinek nevezték a háta mögött. Salgó László is sportot űzött abból, hogy minden fórumon demonstrálja, az ORFK-nak számos kérdésben eltér az álláspontja a Belügyminisztériumétól. Lamperth próbált ellenállni, ám amikor a Kulcsár-ügy kapcsán szóba került a férje neve, átmenetileg meggyengült és kapitulált. Rádadásul az ellenzéki sajtó azzal vádolta a miniszter asszonyt, hogy befolyásolja a nyomozást, ami már csak azért is képtelenség, mert Salgó gyakorlatilag kizárta őt a Teve utcából. A végeredmény: Lamperth letett a rendőrség irányításáról.

Salgót Magyarország első értelmiségi főkapitányának tartották. Több nyelven beszél, hosszú éveket töltött külszolgálatban, kiváló kommunikátor, kapcsolatai voltak az Európpal, könyveket, tanulmányokat írt, az állam- és jogtudományok kandidátusa, a filozófia doktora. Viszont akadt egy nagy hibája, amely rendszeridegenné tette: a hatalmas egója. Ezt nagyon nem szerették benne. Gyakran feljárt sportolni - lábtengőzni, teniszezni - az FB1-akadémiára, ahol akkoriban én is oktattam a külföldre készülő magyar ENSZ-katonákat. Kötelező volt várni őt a kapuban, bekísérni az öltözőbe. Nem is akármelyikbe, hanem az oktatóiba. Amíg az intézményben tartózkodott, oda senki sem léphetett be, még az amerikai kiképzők és az itthoni tanárok sem. Azt is nehezményezte, ha valaki átment a tornatermen, ahol edzett.

Hangulatember volt, és ez sajnos olykor a szakmai döntéseiben is meglátszott. Salgó nevéhez kötődik a rendőrségi reform, amelyet gyorsan, egyesek szerint kapkodva hajtott végre. Bizonyos döntéseket - például a belső ellenőrzési osztály megszüntetését - utóbb felül kellett bírálni. Viszont egyértelműen dicséret illeti a Nemzeti Nyomozóiroda létrehozásáért. Tehetsége alapján alkalmas lett volna belügyminiszternek, de az MSZP-ben feleakkora támogatottsággal sem bírt, mint a tolnai-baranyai lobbí által segített Lamperth Mónika. Salgó hamar megértette, hogy nincs esélye. Mivel nem az a fajta, aki ötvenszer nekiszalad ugyanannak a falnak, módosította a célt: 2004 júliusában, vélhetően politikai nyomásra, lemondott a főkapitányi posztról, és kijelentette: „Rendőrdiplomáciai előéletének tapasztalatait hasznosítva pályáját külügyi területen kívánja folytatni.”

©

Medgyessy Péter Gergényi Péter budapesti főkapitányt nevezte meg Salgó utódaként. Ám közbejött az augusztusi kormányváltás - Medgyessy ment, Gyurcsány jött. Az új miniszterelnök felülbírálta a döntést: a Vasprefektus maradt a BRFK-n. A pátermosztérből az akkor 57 éves jogász-rendőr, Bene László lépett ki a legfelső szinten. Bene a Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgáltatatót költöztet a Teve utcába. Az RSZVSZ-hez amúgy 2002 júniusában került, korábban - Orbán Péterhez hasonlóan - Vas megye rendőrségének az élén állt.

Sándor Istvánt, Papát kérdezte egyszer az Index egy interjúbán. „Mitől van, hogy Vas megyében annyi tábornok terem?” „Jó vadászterületek vannak arrafele” - hangzott a válasz. Lehet benne valami.

Bene felülvizsgálta a rendőrségi átszervezést, javította a hibákat, előkészítette a határőrség és a rendőrség integrációját. Talán ma is főkapitány lenne - felkészültsége, tiszteessége megvolt hozzá a nincs az őszödi beszéd. De a beszéd elhangzott, rádadásul - ahogy már említettem _ Bene Brazíliában konferenciázott, míg a Szabadság téren égett a tévészékház. Aztán sorra jöttek a kisebb-nagyobb botrányok, és Bene László Gergényivel együtt távozni kényszerült.

Bene felmentését Gyurcsány Ferenc akkor jelentette be, amikor az megint csak külföldön volt: ezúttal olaszországi szabadságát töltötte.

©

A megüresedett helyre 2007 nyarán a verseket író Bencze József érkezett. Stabiban üli székét, könyvünk nyomdába adásának idején ő az országos rendőrfőkapitány. Már csak ezért is megérdemli, hogy idézzünk hivatalos életrajzából.

„Bencze József 1954. március 23-án született Szikszón, munkáját a Kohászati Gyárápító Vállalat normatechnológusaként kezdte, de folyamatosan képezte magát. 1996-ban végzett a József Attila Tudományegyetemen, majd elvégezte a Rendőrtiszt Főiskolát is, ezt követően pedig a Vám- és Pénzügyőri Iskolában is tanult. Így lett belőle előbb munkavédelmi felügyelő, majd osztályvezető az Afész-nál. [...] 1985-89 között a nagykövetségi rendőrkapitányság vezetője volt, majd 1989-90 között a Belügyminisztériumban volt osztályvezető. 1990-91 között Farnos község polgármestereként tevékenykedett, innen az V. kerületi Rendőrkapitányságra került kapitányságvezetőnek. 1995-től a Miniszterelnöki Hivatalban dolgozott a kormány főtanácsadójaként, illetve a Gazdaságvédelmi Koordinációs Bizottság elnökeként. 1997-től lett a Vám- és Pénzügyőrség rendészeti főigazgatója. Bencze ezenkívül a Magyar Rendészettudományi Társaság Igazgatási Tagozatának, elnöke, a Gazdálkodási Tudományos Társaság hon- és rendvédelmi tagozatának társelnöke. Oktat a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karának Deák Ferenc Továbbképző Intézetében, címzetes főiskolai docense a Rendőrtiszt Főiskolának. 2003 óta alelnöke az International Police Association (IPA) magyar tagozatának, 2005-től pedig az IPA Vám-és Pénzügyőrségi Szervezetének elnöke. Emellett a SECI JCC tagja.” Impozáns.

Talán egyetlen titulus maradt ki a felsorolásból. Bencze az ezredesek klubjának is tagja.

A leginformáltabb magyar rendőr

Az idézett Index-interjúbán a riporter Sándor Istvántól a 2007. júniusi váltással kapcsolatban azt is megkérdezte, hogy a vezetőcserékkel rendet tesznek-e végre. A válasz: „Nem, dehogy. Horn

Gyula 1996-ban már eljátszotta ezt a mutatót, kirúgta Pintér Sándort, Bodrácska Jánost, Túrós Andrászt. Mi történt? Semmi. Erre mondom én azt, hogy a Pintér elvitte a joystickot, a játék meg bent maradt az épületben. De joystick nélkül nem működik a rendszer, ugye? De ő kívülről úgy irányít, ahogy kell. A kulcsemberek ott vannak, mind komoly döntéshozó, vezető beosztásban. Most mit csinál a Gyurcsány? Levágta a félig beteg test negyedét, és háromnegyed ott maradt. Amaradék egynegyed majd megbetegíti a még egészséges részt is. Megyei osztályvezetői szintig le kellene mindenkit váltani, és a képességek, a teljesítmény alapján választani újakat. Ez fél év alatt megoldható. Amikor ez megvan, és fölállt az új vezérkar, akkor a megmaradt osztályvezetők, alosztályvezetők jöhetnek a következő lépésben. Az a baj, hogy az íróasztal mögött székében hátradőlő, elhízott rendőri vezetők nem szakmai alapon lettek vezetők. Ki kinek a barátja, haverja, melyik párt érdekelttségét szolgálja - ez döntött.”

Megértem a Papa indulatát. Ugyanakkor az is tény: ha osztályvezetői szintig hatolna a „tisztogatás”, abból csak káosz lenne, nem megújulás, a gondok dacára létezik a rendőrségen egy erős, képzett, elkötelezett és pártoktól független generáció, amelyből összeállhatna, teszem azt, az „alezredesek klubja”.

A váltással kapcsolatban megszólalt Bodrácska János is, a *T-MA* című rendőrségi magazin 2007. májusi számában. Nem meglepő, hogy hasonlóságot vél felfedezni az ő (és Pintér és Valenta) 1996-os leváltása és a 2007-es eset között. Ezt is érdemes idézni: „Atöbb mint egy évtizeddel ezelőtti helyzet abban egyezett meg a jelenlegivel, hogy mind a kettő politikai nyomásra, s közvetlenül a miniszterelnök döntése alapján történt. Ez hasonlóan tűnhet a mostani történésekhez, ám az akkori vezetőváltást nem előzték meg sorozatos botrányok. [...] A vezetőváltás következményeként az új főkapitányok hozták a saját embereiket, azok az övékét, és semmi más nem történik, mint hogy a testületen belül végiggyűrűzik a helyezkedés. Ez eltart egy-két hónapig, s alapjában véve nem történnek előremutató változások. Most arra van szükség, hogy az új vezetés más képet alakítson ki a rendőrségről, és biztosítson a hivatásosoknak megfelelő továbbképzést. Erre azért van nagy szükség, mert a rendőrök többsége fiatal, nincs kitől tanulnia. A tapasztalat megszerzése és ezzel együtt az emberek bizalmának visszaszerzése sok időbe telik.”

Azt már én teszem hozzá, hogy az ezredesek klubja a mai napig működik, hiszen a rendőrség kulcspozícióinak többségét e brigád tagjai töltik be. Közülük kerülnek ki a megyei főkapitányok, az országos rendőrfőkapitány. Mindenki Pintér felfedezettje.

Akinek, bár ma már nem rendelkezik jelentős hadak fölött, van egy komoly aduja: a politikai stílikről szóló tengernyi információ. Megkockázatom, hogy ma Pintér Sándor Magyarország leginformáltabb rendőre.

Sőt továbbmegyek: ma Pintér Sándor a Magyar Köztársaság legjobb informált polgára.

Bűnözői karrierek

A rendőr - a legmagasabb szinten ugyanúgy, mint legalul - kényszeresen skatulyázza az embereket: ez jó fiú, az gengszter; ez alacsony testalkatú, az nagy testű; ez fehér bőrű, amaz kreol. Bár sok éve leszereltem, lelkem mélyén én is rendőr vagyok (önirónia), ezért engedtessek meg, hogy én is kategorizáljak.

Az én fejemben három bűnözői típus él. A „basic”, szociális alapon bűnözőnek már a családja is ezt az ipart űzte, ő az, aki az anyatejgel szívja magába a devians magatartást. A második csoport részben fedi az első: tagjai akár rendes emberek is lehetnének, de egy élethelyzet vagy társaság átrántja őket a túloldalra, gyakran csupán egyetlen alkalomra. A harmadik kategória a legszűkebb, de talán a legveszélyesebb: idetartoznak a fehérgalléros bűnözők. A három típus csupán egyetlen helyen érintkezik: a börtönben.

A börtöniskola

Arendszerváltás utáni első éveket nem csupán a rendőrség szerencsétlenkedte végig, hanem a teljes igazságszolgáltatás is. Abírák régi reflexek alapján dolgoztak. Kis túlzással, aki eléljük került, rács mögé zavarták, mondván, addig sincs vele gond. Azzal senki sem törődött, hogy a büntetés-végrehajtás képtelen humanusan kezelni a nagy forgalmat. Bár sorra születtek a civil és hivatalos bizottságok által jegyzett jelentések, az igazságügy rendre szétárta a karját: majd építünk új börtönöket, ha kapunk hozzá pénzt.

Azsúfolt cellákban akarva-akaratlan olyanok is egymás mellé kerültek, akiket elkülönítve kellett volna őrizni. Amai menő bűnözők többsége a rendszerváltás utáni években, bent tanulta meg a szakmát és tett szert kapcsolatokra. Ismerek olyan, félszáz főt foglalkoztató gépjárműfeltörő csapatot, amelyik a börtönben jött össze. A tagok már ott leoszották, ki lesz az ok mányos, ki a szétszedő, ki „űti meg” a kocsikat, ki festi át őket.

A börtönben mindenre van idő. Az első és legfontosabb kérdés, hogy ki miért került be. A második, hogy ki miben hibázott. Hamar eljutnak oda, hogy „te szerencsétlen, ha okosabb lettél volna, most nem a börtönvécét hípnád, hanem kint hajtánád a csajokat”.

Aztán jönnek a „részletkérdések”: kitől, mennyiért lehet fegyvert szerezni, hogyan kell helyszínt választani. És az egyik legfontosabb: hogy miként, kinek a segítségével lehet alibit gyártani.

A folyamat egyszerű. Egy rablás után a rendőrök megfogják az elkövetőt. A szembesítésen bizonytalankodik az áldozat, a gyanúsított pedig pár nap és egy ügyvédi beszélő után új vallomással áll elő.

- Eszembe jutott, hogy pont abban az időben egy belvárosi étteremben vacsoráztam, a hely nevére nem emlékszem, a számla sincs meg, de az Oktogonnál parkoltunk le, mentünk háromszáz métert, és, igen, már rémlik is, egy lottózó mellett van a hely. A mellettünk lévő asztalnál ült egy fa zon, és arról beszélt egy piros ruhás nőnek, hogy fél ével korábban Berlinben harmadik lett egy amatőr bokszbajnokságon, oda is szóltam neki, de nagy arcod van, csotrakéta. Majdnem verekedés lett belőle.

Arendőrök megmosolyogják a gyanúsítottat a kitalált sztorijával együtt, de az ügyvéd addig erőszakoskodik, amíg utánajár, volt-e a mondott időben amatőr bokszbajnokság Berlinben. És mit ad isten? Volt. Már nem röhögnek a rendőrök. Szerzett bronzérmet valamelyik súlycsoportban magyar? Szerzett. Priuszolják a sportolót: megvan a lakcím, kimenek hozzá, a figura gondolkodik, és mondja is:

- Persze, emlékszem, beszólt a gyerek. Ha nem fog le az a piros ruhás csaj, a pofáján át fordítom ki a barmot. - És tökéletes személeírást ad, a szembesítésnél kapásból felismeri delikvensünket, és a műsor kedvéért megjegyzi: - Végre a helyedre kerültél, nyomorult!

Neki természetesen véleüenül megvan a vacsoraszámlája, este automatikusan begyúrte a zakója zsebébe, s a pincér meg a helyi emlékszik a hepciáskodókra.

A bíró kénytelen elrendelni a gyanúsított szabadlábra helyezését. A háttérben közben gazdát cserél pár millió forint.

©

Az alibigyártás szakma. Atuti alibigyárosok elérhetősége kincs. Persze ha együtt ül valakivel az ember hónapokon, éveken át, hajlamos megosztani az értékes információkat. Bizalmi alapon működő csoportok jönnek létre, amelyekben egymást kiadni bűn. Sokak szerint ez a zsványbecsület. Szerintem szó sincs becsületről. A szimpla érdek diktál. Tudja mind, ha elárul bárkit, kiközösítik. Különben is, miért adná föl a haverját, akivel négy évet ült, és aki többször is kisegítette? A bizonyítási szakaszban ettől az álszolidaritástól lehetetlenül el a bűnesetek jelentős része.

Szóval: a börtöniskola nemcsak tanít, de egyben kapcsolatépítő tréning is. A tehetségesebbje profiként szabadul. Egyrészt tudja, ha ez kibírta, legközelebb is kibírja. Másrészt megtanulta, mit kell tennie, hogy legközelebb ne kapják el.

Az első típus: az esélytelenek

Aszociálisan örökölt bűnözői lét tipikus képviselője a - na, találunk ki egy nevet - Borsodi család. Aki ilyen famíliába potyan, az a születési anyakönyvi kivonattal együtt a börtönbérletet is megkapja. A nagypapa, a nagymama, az anyuka, az apuka, a testvér, a nagybáty és a nagynéni, le- és felmenő szinte mind ült már. A Borsodiak, ha meg hallják, hogy valaki hatkor kel, mosakszik, borotválkozik, megissza a kávéját, hétre bent van az üzemben, majd négyig áll az esztergagép mellett, azt hiszik, valami tévésorozatról van szó.

A 2008-as év elején sokat írt a sajtó a budapesti Blaha Lujza tér környékén hónapokon át garázdálkodó romániai kölyökről, aki egy mp3 lejátszóért combon szűrt valakit... De inkább messzebbről, édesapám történetével kezdem.

1927-ben, ötévesen állami gondozásba került, miután az apja elhagyta hatgyermekes családját. Az árvaház, ahová helyezték, maga volt a pokol. Adzsungel törvényei uralkodtak, a nevelők alig törődtek a gyerekekkel. Esténként azzal szórakoztak, hogy a szerény fejadagoknál is kevesebb ételt löktek a „banda” elé, majd hagyták küzdeni a szerencsétleneket. Az erősebb evett, a gyengébb nem, és még tovább göngyölt. Édesapámat nem kellett féltetni: bár fiatalabb volt a többieknél, ritkán maradt éhen. Ám az idősebbek egy idő után nem értékelték a szemfülességét, és bicskával örök mosolyt akartak vágni az arcára - ha valaki nem tudná, olyankor a száj sarkától a fülig fölmetszik az ember arcát.

Lefogták a kis Tarjányit, villant a penge, ömlött a vér, a jobb oldalon elkészült a mű, ám mielőtt a másik orca is sorra került volna, apám kiszabadult a szorításból. Vagy talán megkönyörültek rajta. Még csak kilencéves lehetett ekkor, de lélekben már annyira erős, hogy nem összezuhan, hanem bosszút forralt. Pár nap múlva egyik meggyalázójának elnyisszantotta az Achilles-inát, a másiknak meg a szemét lötte ki maga készítette íjjal.

Amikor kikerült az életbe, bokszozló lett, magyar bajnok, keresett rendszeren, támogatta a testvéreit. Majd bevonult, és kiskatonaként végigharcolta Budapest ostromát.

A negyvennyolcadik évében járt, amikor megszülettem. Anyám volt a második házassága - apám ekkorra szelődött meg.

Felnőttkoromig kellett várnom, hogy őszintén szót váltsom velem a múltjáról. Néhány éve a párommal és a szüleimmel vacsoráztam, utána moziba mentünk, a *Ryan közlegény megmentése* című Spielberg-filmet nézük meg. Második világháborús történet, profin, túlzottan is profin megcsinálva. Hálnak benne benne emberek, szárnak benne agyon katonát, de nem úgy, ahogy más filmekben szokás, hanem ahogy a valóságban történik: olyankor senki sem hős, hanem az életéért könyörög, menekül, igyekszik lecsúszni a késről. A gyilkos sem szigorú ítélet-végrehajtó, inkább csitítja a másikat, hogy várj, várj, nyugi, mindjárt vége... Sokkal prózaibb, sokkal megrázóbb, nyomorultabb és emberibb az erőszakos vég, mint ahogy azt általában Hollywoodban festik.

Ültém apám mellett, a szemem sarkából néztem, ahogy ökölbe szorul a keze, ahogy önkéntlenül csúszik lefelé rettenetében a széken, s a sötétben is éreztem, ahogy sápad. Hasonló érzések kavargtak bennünk - rendőrként én is sok halált láttam.

Hazamentünk, félrevonultunk a kis műhelybe, csak mi ketten, férfiak, és beszélt, beszélt, beszélt reggelig a gyerek-évekről, a háborús borzalmakról, a farönkökként gúlába hordott, fagyott tetemekről, a kitörésről, amit kevesen éltek túl. Beszélt arról, hogy képtelen volt beilleszkedni, hogy képtelen volt mit kezdeni a gyerekeivel, hogy egyszer a stégről a Dunába dobta a bátyámat, mert idegesítette a nyafogás...

Beszélt az élete kísérteteiről, démonairól.

S hogy miért mesélem mindezt? Mert amikor belenéztam annak a Blaha Lujza téri kölyöknek az arcába, az apám tekintetét láttam.

Az a srác sem tehet önmagáról.

Aki abból a közből jön, ahonnan ő, annak a deviancia a normális. Egy magyar tévéstáb felkereste Erdélyben az ifjú bandita családját - percek alatt kirabolták őket, menekülniük kellett, kis híján a kamera is odaveszett.

Kitoloncolhatjuk, megbüntethetjük a gyereket - természetesen ki kell toloncolni, meg kell büntetni -, de ő csupán termék. Nem őt kell hibáztatni, inkább a folyamatot kell megszakítani.

Ha szociológiai kutatást végeznénk, bizonyára kiderülne, hogy a mai balhésok jelentős részének legalább az egyik nagypapja, dédapja háborús árva volt, aki állami gondozásban abszolválta a börtöniskola alsó tagozatát, majd kijárta a fiatalokúak börtönét is. Utóbb Budapest környékén - Vecsésen, Gyálon, Gyomron, Érden - telepedtek le, hiszen bordó személyi igazolványukban ott lapult a pecsét: a főváros területéről kiltitva. Addig sem voltak szem előtt.

Egyetlen munkahelyen sem húzták sokáig. Agyengébb fizikumúak lopni jártak, az erősebbek raboltak, az okosabb-ja betörő lett, a legagyasabbak mackósok. Pénz mindig volt, de el is ment gyorsan piára, nőre, haverokra, bármire. A Viszkis kétszázmilliót bankrabolt össze, de amikor elkapták, csak pár forint lapult a zsebében.

A nagy bűnözői családok idővel klánokká erősödtek. Összebarátkoztak a helyi rendőrökkel, de magasabbra nem jutottak, politikushoz legföljebb egy-egy közös fotó erejéig kerültek közel.

©

Ilyen familia a Borsodi is.

Keveredik benne mindenféle vér, igazi Kárpát-medencei mixel. A családregény számunkra érdekes fejezete a nagypá tól indul. Hentes alkátú volt az öreg, nehézfű: ajtónyi váll, combnyi muszki, lapátnyi tenyér. Nem tudott mellőtni.

Természetesen háborús árva, állami gondozott, többször ült rablásért, összesen tízennégy évet. Nyolc gyereke született, a dátumokból jól követhető, mikor volt éppen szabadlábon. A nevelés legkifinomultabb eszközeinek nála a pofon számított. Az kölkök persze rosszul tanultak, a szakmunkás képző volt a plafon. Fémgyűjtésből éltek, a lyukas lavortól a roncsautón át a vonatsínig és a Duna-hídig bármit pillanatanként alatt eltűntettek. A nyolcvanas évek végére megszédtek magukat, legalábbis annyira, hogy az éppen a Csillagban pihenő testvérek gyerekei sem nélkülöztek. Már nem lovas kocsival meg Trabanttal jártak, hanem „kocka-Ladával”.

Pünkösdi királyságuk a rendszerváltás idejére esett. Sokan voltak, kemény hierarchiában, csak az erőt és a pénzt tisztelték. A magukfajta martalékává váltak az elhagyott, egykét nyugdíjas biztonsági által őrzt szovjet laktanyák, a csödbé ment üzemek.

Borsodiék lomtalanítottak. Komplet gyártósorokat „privatizáltak” Észak-Magyarországon: a szerzeményt német „befektetőknek” értékesítették alig valamivel ősckavas ár fölött. Ipari méretben fosztogattak. A rendőröket kilóra megvették, az „exporttal” a határon sem volt gond.

1992-re benyomultak az embercsempészetbe: bangladesieket, pakisztániakat, törököket segítettek Nyugatra fejenként 200-300 dollárért. Dőlt a pénz, amit főleg éttermekbe és szexrencyjétkba fektettek. No és persze éltek: hatalmas Mercedesekre cserélték a Ladákat, nyakukban kilónyi arany lógott, kékre-zöldre verte a mellkasukat; leüvöltöttek mindenkit, aki szembejött, császárnak képzelték magukat. A nép meg csak pislogott, ahogy honnan a fenéből bújtak elő ezek a vademberek.

Szerencsére csupán 1993-94-ig tartott számukra a jó világ. Ekkor jöttek vissza Magyarországra az oroszok, ahogy már említettem, öltönyben, és úgy döntöttek, átvesszik a fuk-szosok üzleteit. Mindennaposok voltak a Kusturica- vagy Taranfino-filmekbe illő jelenetek - megesett, ahogy alvezérek párbajoztak a társak előtt. Egy ilyen virtuskodás során állítottak Kispesten szamurájkardot a hírhedt Csobolva Attila feibe. „Meagnézte az orosz. hoav Atis mit forat a feiében” - ez a duma járt akkoriban. Amúv Csobolva túlélte az attakat. de a mai navia döcöbös a beszéde.

Borsodi család, miként a többi hasonló család, pillanatok alatt kizsírult a piacról. Ivánék „leverték őket, mint olasz a fűgét”. Maradt nekik a bérunka, a végrehajtás. Közülük került ki az olajszőkítők többsége: ők álltak a tartályoknál, ők fejtették a naftát, ők töltötték a savat, ők kísérték a kamionokat. És persze ők buktak meg, s kerültek börtönbe „nagyhalként”. Csak a profitból nem vették ki a részüket. Ahhoz buták voltak.

Ma nagyjából ott tartanak, ahol a rendszerváltás előtt: van néhány másod- meg harmadosztályú éttermük és néhány egyre kopottabb Mercijük. Nem is alvezérek, csupán középszintű bűnözők. Nem formálják a magyar bűnözés arculatát, nincsenek eredeti ötleteik, nincs érdekérvényesítő képességük, amellyel esetleg kikaput nyithatnának a törvényeken. Képtelenek megvásárolni egy menő ügyvédet: ha pénzük van is, nincs az a topvédő, aki az arcát adná egy bunkóhoz. Velük vannak tele a börtönök, közülük kerülnek ki az (abban a konkrét ügyben) ártatlanul ülő rabok - „te tetted, mert bűnöző vagy”.

Egy sincs közülük, akit maguk közé fogadnának a nagyok. Lenézik őket.

Amúgy Borsodi nagypapa balesetben halt meg 1994-ben. A vizsgálat nem talált idegenkezűsége utaló nyomot az érthetetlenül árokba borult autón.

A második típus: a kétesélyesek

Ebbe a kategóriába azok tartoznak, akik „véletlenül” váltak bűnözővé. Jobbára amatőrök, nem túl okos figurák, lopnak, garázdák, agyoncsapják az anyósukat. Ha szerencsénk van, rögtön lebuknak, vagy afőlötti örömben, hogy megszták, megjavulnak. Ha nincs szerencsénk, bennragadnak a bűnben.

A típus egyik diszpéldánya az 1999-ben agyonlőtt bérgyilkos, Döcher György. Amerénylet idején Döcher éppen jól megérdemelt szabadságvesztését töltötte, ám ahelyett, hogy biztonságos cellájában ücsörgött volna, elintézte, hogy könnyítésként a saját kocsmájába vezényeljék külső munkára.

Anyomozás során kiderült, hogy a büntetés-végrehajtás parancsnoksága nem támogatta a könnyítést, a bv-bíró viszont igen. Az ügy folyományaként az Orbán-kormány tervbe vette a bírók C típusú nemzetbiztonsági ellenőrzését, az illetékes miniszter pedig felfüggesztette a büntetés-végrehajtás vezérkarát. A botránytól megijedtek a főmasszerek, egy időre, úgy tudni, mérséklődött az amúgy mérhetetlen börtönkorruptció, aztán minden ment tovább úgy, mint régen. A legutóbbi lebukáshullám 2008 januárjában borította el a szürke egyenruhásokat. A képlet a régi: a pénzes rabok extra szolgáltatásokat vásárolhatnak.

Döcher jó családból származott, szépen kijárta a bölcsit, az ovit, az általános iskolát, leérettségizett, egyszerűval mindene megvolt a tisztességes élethez. Aztán gyúrni kezdett, izomagyú srácok közé került. Az éjszakában találta magát, először kidobóemberként, majd pénzbehajtóként. Nem az eszéért fizették: akkorára szteroidozta magát, mint egy hegyomlás. Általában elég volt, ha megjelent, ütnie - vagy ölnie - csak néha kellett. Pályája csúcsán akadt olyan hétvége, amikor több millió forintot is megkeresett. Nem tévedés: több milliót. Persze ezzel a teljesítménnyel ma már nem jutna ^a leggazdagabb bűnözők közé, hiszen például egy közepes hálózatot üzemeltető drogfőnök egy 15 milliós szombat-vasárnap után fanyalog, és csak 30 millió forint tiszta haszon körül kezd mosolyogni.

A kilencvenes évek elején gombamód szaporodtak a Döcher-féle „vállalkozók”. Többségük megmaradt az ismeretlenség homályában, ám néhányuk kiemelkedett, és olyan magasra jutott, mint a szintén nem túl hosszú életű, médiabirodalmat építő Fenyő János.

Nagy autótól jártak, testőrök vették őket körül. Sokuk attól érezte magát császárnak, hogy az étteremben a szomszéd asztalnál ülő, hangosan húslevest szűrcsölő vendéghez oda-küldhetett két talpást, akik kidobták az illetőt az egységből. Döchernek az volt a játéka, hogy piros lámpánál kiszállt az autójából, és egy szamurájkarddal lecsapta az ellenszenves közekedőtárs visszapillantó tükrét.

©

ADöcher-féle kategória legismertebb alakja Tasnádi Péter. Emblematikus figura, megér egy fél fejezetet. Bírósági tárgya lásain Jézus, Savonarola, Dreyfus kapitány, Nelson Mandela, Nagy Imre és Göncz Árpád sorsához hasonlította hányattatásait. Tán már maga sem tudja, hányszor ült. Tasnádi nem hétköznapi figura. Lelki erejéről, karizmájáról sokat elárul egy régi riport bevezetője: „Ájulni készült éppen az ötvenes üzletember.” Ált a Pest Megyei Bíróság tölcseírszerű tárgyalótermében, előtte-alatta néhány méterre a bilincsbe vert vádlott, cipője egy magasságban annak fejével. Valami évekkel azeelőtti zsarolásról volt szó, a tanú állítólag látta, hogy Tasnádi Péter - merthogy ő a „karpereces” - lepofozta közös ismerősüket. Az imént még fitt volt az évek óta külföldön élő vállalkozó, magabiztosan, leheletnyi akcentussal válaszolgatott a bírónak. Aztán Tasnádi kapott szót. Onnan, lentől, oldalán smasszerekkel — nem éppen nyerő pozícióból. Tekintetét az „ellenségre” szegezte, halkán, pergőn, agresszívan kérdezett. Két perc, ha beletelt, és raccsolni is elfelejtett a hazaszakadt tanú; ha nem kap vizet, szünetet, székét, oda az eszmélet. Ámulva nézte a cippolai truvájt a publikum, cirkuszban taps csattan ilyen mutatványlátán.

Negyven egyenruhás szállította a Markóból a bíróságra Tasnádit: tucatnyi gázmaszkos, golyóálló mellényes a büntetés-végrehajtástól, hat motoros rendőr, néhány terrorelhárító és majd húszan a BRFK-tól. Mindezt másfél éven keresztül, hetente kétszer - amíg tartott a tárgyalás. Járt a főúri kíséret, hiszen rendőreink Tasnádit kiáltották ki az első magyar maffiózónak. Ráadásul a fülesek szerint szöktetéstől kellett tartani, más források arról szóltak: T. likvidálására készülnek alvilági ellenfelei."

Tasnádi karrierjét bővebben is érdemes áttekinteni. Katonatiszt fiaként született 1950-ben. Maga is elvégzett két évet az akadémián, majd eladó lett a Luxus Áruházban. Utóbb lakás-, autós és életbiztosítással hízalt - kiválóan szervezett, meggyőzően agitált, az Állami Biztosító a legjobb ügynökként tartotta számon. 1977-ben megnyitotta az ország első testkultúraszalonját. Művészek, sportolók, újságírók lettek a törzsvendégei. Három évvel később már a *Népszabadság* és az *Esti Hírlap* hirdetésszervezője. Fekete Mercedest vásárolt, járta a vidéket.

Részt vett sportlapok készítésében (Hajrá Honvéd!, Hajrá Csepel!, Hajrá MTK!), több sportszövetség reklámfőnöke volt. Hire miatt a sporthivatal megtiltotta alkalmazását, mégis gyakran kísérhetett külföldre magyar csapatokat. Sportmenedzseri pályája végül azon siklott ki, hogy kiderült: az Egyesült Államokba készülő női kosárlabda-válogatott utaslistáján a beállós posztján az ő neve szerepel. Piti lebukás.

Tizenkét szobás sas-hegyi villában élt, úgy érezte, idehaza már nincs mit elérnie. Nyugatra indult, 1985-ben névházasságot kötött. „Bécsben vettem magamnak feleséget 70 ezer schillingért” - büszkélkedett egy interjűban. Amúasszonnyal műállampolgárság járt, de Tasnádi nagy karriert akart. Modellügynökséget szervezett. Kevés volt hozzá, odalett min den pénz. „Valami megmagyarázhatatlan vonzódás került hatalmába Izrael iránt - interpretálta utóbb a bukást. - Bevallom, abban reménykedtem, hogy mivel Izraelben úgyis annyi a gazdag nő, valamelyik majd felfigyel rám, összeházasodunk, s nekem életem végéig nem lesz gondom."

Aboldog kitaratottságra várva füvet nyírt egy szállodában, közben testőrkepőzt végzett, ám csak nem érkezett módos gazdatest. Bánatában egy gyémántkereskedő bodyguardjá-nak szegődött, s beutazta vele a világot.

Épp időben, a Gorenje-láz előtt, 1987-ben tért vissza Bécsbe. Őt elektronikai üzletet nyitott, hűtőládát, videomagnót és számítógépet adott el bevásárlóturista honfitársainknak. Előfordult, hogy naponta egymillió schillinges forgalmat nyugtázott. Aprofitot elrűlettezte. 1991-ben a maradékkal, 30 millió forintnyi vagyonnal tért haza. Az Utcai Harcosok Szövetségének elnöke lett, őrző-védő céget hozott létre, pénzt kölcsönzött és hajtott be, de mire beindult volna az üzlet, fogdában találta magát.

©

Hivatalos bűnlajstroma bár tekintélyes, közel sem olyan félelmetes, mint a nimbusza. Még hirdetésszervezőként, 1983-ban tette le először kézjegyét és ujjlenyomatát a bűnügyi nyilvántartóban: garázdaságért, könnyű testi sértésért hat hónapos, két évre felfüggesztett büntetést kapott. 1992-ben már nem úszta meg a rabruhát. Mi, kommandósok fogtuk el. Tizenhárom hónapot töltött előzetesben. A bíróság öt év alatt rágta át magát az ügyén, s 1997-ben zsarolásért, löfvegyerrel való visszaélésért, önbíráskodásért, súlyos testi sértésért, személyi szabadság megsértéséért két év börtönre ítélte - megint csak felfüggesztve.

Pechjére a három év próbaidő letelte előtt, 1999 szeptemberében ismét előzetesbe került. Ezúttal Ferihegyen várt rá a kommandó. Ez az eljárás is maratónira sikeredett. A 2002. májusi első fokig ült, amikor is házi őrizetbe helyezték. Igen, házi őrizetbe, pedig korábban a koronaékszereknél is jobban óvták. Én se nagyon értem, mi történt.

Ha csak feleannyi esze van, mint amekkora ereje, sosem kerül vissza a sítire. De hát visszakérült. Kevés volt számára a törvény szabta heti kétszer négyórás kimenő: négy hónap alatt tizenötösör szegte meg a szabályt, s a bíróság visszarántotta a börtönbe. Kabaréba illő, hogy a folyamatos pénzhiánnyal küszködő rendőrségnek 15 millió forintjába került a házi őrizet... De ez külön történet, hagyjuk is.

2002 szeptemberétől ismét börtönkosztot fogyasztott, jogerős ítélet decemberben született. Önbíráskodásért, testi sértésért, adócsalásért meszelték el. Kilenc vádpont, köztük a bünszervezet létrehozása viszont - és ez a lényeg - nem állt meg ellene. Vagyis a rendőrök úgy vélték, Tasnádi maffiózó, a bíróság viszont úgy ítélte, hogy mezei bűnöző. Tegyük hozzá: a tárgyalás éveit több tanú és sértett is megváltoztatta, visszavonta vallomását, amit néhányan utóbb fenyegetéssel, zaklatással magyaráztak.

Abban, meglehet, mindezek ellenére igaza van Tasnádinak, hogy időnként kell egy kereszta, akit kereszre feszíthet a politika és a rendőrség. E célra keresve sem találhattak volna jobb alanyt nála, aki azzal, hogy kezdettől lelkesen építette a vadkeleti maffiózó imázst, házhoz ment a szerepért. Főleg a kilencvenes évek elején készült fotói mutatnak úgy, mintha egy másodosztályú Coppola-paródiát látnánk: punnyad a padre a börtöfelben, Tonhauser-napszeműveg takarja a fél arcát, smukkos kezében szivar, whisky. Másutt útésre emelt ököllel, magabiztos mosollyal néz a kamerába,

mögötte díszletnek izmos, öltönyös, szigorú férfiak. „A maffiát azért kötik a személyemhez, mert élvezettel játszom ezt a szerepet. Ja, kérem, a mi szakmánkban meg kell mutatni az erőt.”
Ja, kérem, így vannak ezzel a rendőrök is.

Halál is szárad a Tasnádi-banda lelken. Egy balatonőszödi vállalkozó újsághirdetés útján talált Tasnádira. Kétmillió forintot kért kölcsön a közértjére, s cserébe 2,3 millióról szóló elismervényt írt alá, ám határidőre csak 1,2 milliót tudott visszaadni. 1997 áprilisában Tasnádi ráküdte a kollégáit. Szentpéteri Lajos (alias Ló - aki egyszer látta, nem kérdezi, miért hívják így) két másik verőlegény asszisztálása mellett leütötte, fejbe rúgta a férfit, aki a helyszínen életét veszítette. A bíróság halált okozó testi sértésnek minősítette az esetet. Ló hét és fél évet kapott, míg Tasnádi ítéletét csupán a felbujtóként, aljas indokból elkövetett súlyos testi sértés hízalta, mert nem gyilokra, hanem „beszélgetésre” adott megbízást. „Nem mondom, hogy nem csattant el egy-két pofoni is, araikora a hitelkérők elfelejtették megküldeni adósságukat, de soha nem verettem meg senkit, az ütéseket tőlem kapták” - nyilatkozta egy interjúban.

Vagyis, állítja, nem veretett, „csupán” vert. Saját kézzel. Micsoda különbség!
Tasnádi viszonya a hatalomhoz és a különböző rendű-rangú közélőkhöz enyhén szólva is különös. Barátai és üzletfelei 2000 augusztusában, tehát egy évvel Tasnádi ferihegyi elfo gása után levelet írtak Orbán Péter országos rendőrfőkapitánynak, s „döbbenetüket” fejezték ki az általuk „korrekt üzleti partnernek, törvényisz zelő polgárnak, a közjóért tenni akaró és hajlandó mecénásnak tartott vállalkozó” elhúzódo előzetes letartóztatása miatt. Szerintük Tasnádi „úgy él és viselkedik, mint a művelt világban általában élnek az üzleti életben is sikeres értelmiségiek”. Az aláírók között több olimpiai és világbajnok sportolót, ismert alkotmányjogászt, író, újságíró, énekest, zenészt, humoristát, üzletembert, szépségkirálynőt találunk. Rajtuk kívül a belügy, az igazságügy, a Magyar Helsinki Bizottság és az Amnesty International is foglalkozott a fogva tartásával. Ki hivatalból, ki szolidaritásból, ki szorgalmából aggódott. Akit érdekel, keressen rá a listára az interneten - csemege.

A büntetés-végrehajtástól ugyan senki nem szerepelt a nyílt levelet szignálók között, de tudható, hogy Tasnádi korábban együtt focizott a szervezet egyik vezetőjével, egy másik parancsnokhoz pedig az ökölvívó-szövetségen keresztül van nexusa. Nem meglepő, hogy ha kedve tartotta, kutába se vette az öröket. Akadt parancsnok, akit IQ-nul-lának, mást pszichopatának szólított, egy harmadiknak a cellájából beígérte, hogy hamarosan telekszomszédok lesznek. Előfordult, hogy a titkosszolgálatok figyelmeztették a büntetés-végrehajtás egyik tisztjét: úgy tudják. Tasnádi megorrolt rá, barátai készülnek is valamire, jó lenne, ha a felesége és a gyereke néhány hétig nem mozdulna ki otthonról. Érthető hát, hogy Tasnádi nem volt népszerű a smasszerek között. Azt hitte, mindenki be van ijedve tőle. Ami nagyjából igaz is.

Ráadásul ügyvédei alaposan kiokosították a jogairól. Például arról, hogy jár neki a sportolás. Fiskális olvasatban ez azt jelentette, hogy a védenc mindennap gyúrhat. Csakhogy a börtönök zömében több száz elítéltre jut egyetlen, néhány négyzetméteres konditerem, átlagos rabnak hetekbe telik, amíg sorra kerül. Tasnádit ez nem érdekelte: panasszal élt. Egyik beadványa után sakk-készletet lőttek be neki - gyúrjon agyra. A köser kosztot viszont kibrusztolta magának. Egy interjúban mesélte, kamaszként hallott először zsidó származásáról. Úgy tetszik, a börtönre érett be az identitásváltás: a rács mögött vallásának megfelelő étrendet követelt. Ettől függetlenül kintről érkező csomagjaiban gyakran volt téli szalámi, ahhoz viszont senkinek semmi köze.

Abefolyásos barátok mellett befolyásos ellenségek is jutottak neki. Dávid Ibolya az igazságügy-minis ztersége idején például sokat tett azért, hogy a büntetés-végrehajtás ne pályolgassa a nagymenőt. Tasnádi, ha módja nyílt rá, ellentámadott. Perelte Orbán Péter főkapitányt, aki korábban, egy nap-keltés interjúban kijelentette: Tasnádi próbékeket alkalmazott, és környezete 30 millió forinttal próbálta elérni a szabadlábra helyezését.

De az igazi csörtét könyvünk egyik szereplőjével, Pintér Sándorral, az Orbán-kormány belügyminiszterével vívta. „Bérgyilkosokat bízott meg Pintér, hogy engem kivégezzenek” - nyilatkozta 2001 őszén Tasnádi, aki gyakorta hangoztatta, a belügyér áll az ellene folyó hadjárat hátterében. Többször feljelentette a tábornokot, ám a rendőrség megtagadta a nyomozást. Még az „irodalmat” is segítségül hívta: rács mögött töltött idejéről naplót, ebből könyvet írt *983 nap a Fidesz börtönében* címmel.

A sajtó sokat cikkezett arról, hogy a két férfi közti ellentét fő oka a Józsefvárosi piac, amelyet éveken át Tasnádi cége őrzött. Egészen 1995-ig nem akadt konkurense - ám ekkor Pintér Sándor őrző-védő vállalkozást alapított, és szerette volna megszerezni a piac védelmét. Sikertelen próbálkozásai után úgy tűnt, elsimultak az ellentétek. Aztán 1998 nyarán ő lett a belügyminiszter. Tasnádi érezte a vészt, s az év októberében egy bulvárinterjúban baráti jobbot nyújtott: „Ebben az országban bárkit be lehet sározni egy pillanat alatt. Példának meg szeretném említeni a Magyar Köztársaság kormányának belügyminiszterét, Pintér Sándor urat. O harmincöt éven át volt rendőrtiszt, mindig a rosszfűkát üldözte, most mégis meggyanúsították különböző bűncselekmények eltussolásával, pedig valószínűleg ártatlan.” Utóbb megjegyezte: „Senkinek nem vagyok az ellenlábasa.”

Pintért nem hatotta meg a smúzolás, inkább a cikk másik bekezdését böngészte: „Számos barátom keres meg, aki jelentős munkakörben dolgozik a belügyminiszter úr mellett és a rendőrség felső vezetésében is. Ők azt tanácsolják nekem, hogy most jobb lenne, ha elmennék pár hónapra külföldre, mert a rendcsinálásnak lesznek ártatlan áldozatai is, és hogy én alkalmas vagyok bűnbaknak.” Egy év volt hátra ekkor a reptéri kommandószállakozóig. Tasnádi akkor kezdte ismét nem szeretni „Pintér Sándor urat”.

„Miért kellene félnem tőle? Tőle kérdezzék meg, fél-e tőlem. Annak örülnék, ha valaki el tudná intézni, hogy tizenöt percre bezárjanak vele egy sötét helyiségbe” - nyilatkozta márciusban a bicskanyitogató arcátlánsággal 2002-ben az Origo-nak. Öngyilkos humorát az alábbival igazolta ugyanott: „Ha engem kémének fel belügyminiszternek, válaszom az lenne, hogy igen, és teljes súllyal, legjobb tudásom szerint üldözném a bűnt.”

©

Tasnádi mindent megtett, hogy ne szeresse őt a bűnüldözés. Ahelyett, hogy meghúzta volna magát, élvezte volna a pénzt, a szórakozást, hibát hibára halmozott. Dél-amerikai nyaralás sáról például képeslapot küldött az ellene nyomozó rendőrök. A saját szememmel láttam, kifüggesztették a kártyát a Pest Megyei Rendőr-főkapitányságon, oda járt röhögni min den egyenruhás. A felvétele aligátor látható, szájában fehér kör, beleírva angolul: itt szeretnék látni téged. Erre mondják mifelénk: „Fiam, ne fesze gesd a pofonládát, ha nem a te zsebedben van a kulcsa.” Tasnádi azt hitte, nála a kulcs. A tévedésre ment rá az élete.

Bár sokan félték tőle, a háta mögött kinevették. Ezt érezve egyre agresszívabb lett, csak hogy levarázsolja a mosolyt az arcokról. Veszíteni, meghátrálni még akkor sem volt képes, ha nála erősebbel, konkrétan Pintérrel találkozott. Fölvette övez a biztonságiak körében. Szerencsére olyanok is akadnak, akiket istenítettünk.

A könyv írásakor, tehát 2008-ban is fontos posztot tölt be az a szikár férfiú, akit még 1993-ban sikerült megismernem, így aztán adjunk neki álnevet néhány bekezdés erejéig. Legyen, mondjuk, Véreső Nándor.

Vércse rendszerváltó figura, ott ült az összes kerek és szögletes asztalnál. Tisztelték intellektusát, így pozíció, s vele védelem is jutott neki a demokráciában. Akkoriban én Izrael magyarországi nagykövete, Dávid Kraus mellett szolgáltam. Az orosz zsidókat szállító kisbusz elleni merénylet napján vezényelték hozzá. (Kijár Krausnak egy gyors zárójel. Magyar ember volt, pár éve hunyt el szegény. Megjárta és túlélte Auschwitzot, majd Izraelben telepedett le. Rendőrnek állt, motoros járőrként kezdte, országos főkapitányként szerelt le. Második hazája a nyugdíjból küldte első hazájába diplomatának. Szeretett, tisztelt és tanított minket. Ügyelt arra, hogy hosszú szolgálatok idején legyen mit ennünk, innunk, mehe ssünk mosdóba.)

Nos, egy napon Kraus Vércsével munkaébédelt. Aszalonban rosszul lett az egyik kollégám, valami vírus kapta el, de annyira, hogy remegett a lába, patakzott róla a veríték. Kraus észrevette a bajt, szólt a feleségének, aki felállt az asztaltól, kérdezte, segíthet-e. Fájdalomcsillapítót vett elő, vizet hozatott meg egy linzert, nehogy marja a tabletta a kolléga gyomrát, és visszaült. Vércse közben látványosan fészkelődött.

- Véget ért a megbeszélés, szedelőzködtek a felek. Vércse odalépett a már kicsit jobb színben lévő biztonságihoz, és fojtott hangon magyarázatot követelt.
- Tizennyolc órája vagyok szolgálatban, most jött ki rajtam a betegség, legyen szíves, hagyja végezni a munkámat.
  - Tudja, ki vagyok én?
  - Jelentem, tudom. És ön tudja, ki vagyok én? Magyar királyi kommandós.
    - Azonnal adja meg az azonosítási számát!
    - Forduljon a parancsnokomhoz.

Tán üvöltözésig fajul a vita, ha nem avatkozik közbe a nagykövet felesége. O kért elnézést az „atrocitásért”, miután az egekig magasztalt bennünket, különösen a kollégát. Szintén testőrfaló hírében állt az Antall-kormány egyik minisztere, neve legyen Kecskéssy Elek. Ő abból űzött sportot, hogy nők előtt alázza meg a biztonsági embereit. Ha hallátóválságon belül állt a kolléga - az a dolga ugyanis, száz méterről nehéz testőrködni -, olyanokat vágott a fejéhez, hogy: „Maga meg mit hallgatózik?! Mit keres itt? Tűnjön innen!”

Aztán eljött az elégtétel órája.
Kecskéssy külföldről érkezett haza, Ferihegyen beült a szolgálati autóba, egyik kezével az ajtónyílásba kapaszkodott, amikor késve érkező tévéstábot pillantott meg. Imádott nyilatkozni, ezért amint lehuppan, már pattant is volna fel. Igen ám, csakhogy a testőr közben becsukta az ajtót. Egyenesen rá a miniszteri ujjakra. Szem nem maradt szárazon. Rejtő után szabadon; „Felemeltük, leporoltuk,”

©

A szívemnek legkedvesebb politikusnak nincs szüksége inkognitóra. Göncz Árpádról van szó. Rá főleg a Köztársasági Őrezred vigyázott, de akciók során mi is a közelében lehettünk. Lényéből sugárzik a szeretet, ha egyszerre ezer embernek beszélt, akkor is úgy érztem, egyenesen nekem címzi a szavait. Nem volt bennem kétség: az ő élete többet ér, mint az enyém.

Egyszer ünnepi állománygyűlésre jött be a Különleges Szolgálatához. Aszokásos protokoll - gondoltuk sokan. Leült az első sorba, és figyelt. Harminc perce tartott a program, amikor riasztás érkezett, hogy egy körözött fegyveres bűnöző

besétált a csapdánkba. A parancsnokunk, Berkesi tábornok elnézést kért a köztársasági elnöktől, húsz fő felállt, távozott, majd egy óra múlva visszatért. Közben zajlott az állománygyűlés. Tisztára, mint a végvári időkben: a vitézek kicsapnak, végrehajtják a feladatot, aztán vissza.

Árpi bácsi (ki nem állhatom a bizalmaskodást, de őt nem lehet „csak” Göncz Árpádnak nevezni) izgatottan kérdezte:

- Gyerekek, sikerült? Nincs baj? Egyikötök se sérült meg?
- Berkesi vigyázzba vágta magát:
- Köztársasági elnök úr, jelentem, elfogtuk a bűnözőt, sérülés nem történt!

Árpi bácsi megérintette a tábornok vállát, elkérte a mikrofont, kicsit várt, aztán így szólt: - Fiúk, köszönöm nektek a haza nevében.

Ott ült több mint száz harcos, és mind azt érezte, gombóc nőtt a torkában. Csodálatos pillanat volt, életre szóló.

Az állománygyűlés után soká maradt köztünk, a „fiai” között. Kérdezte, hány évesek vagyunk, miért vagyunk ott, mi a célunk, mik a félelmeink. Kérdezett, kérdezett, kérdezett még vagy három órán keresztül. És figyelt, úgy, ahogy nagyon kevesen tudnak. Bár Magyarországon a köztársasági elnök a fegyveres erők főparancsnoka, Göncz Árpád akkor, ott nem dolgozott, nem „felügyelte a szervezetet”, egyszerűen csak Árpi bácsi volt. Több hitet adott pár óra alatt ezeknek a fegyveres srácoknak, mint az összes többi főméltóság két évtized alatt együttvéve.

A végén kezet fogott velünk, mindenkinek egyenként megköszönte a délutánt, megköszönte, hogy megtöltödhettek közöttünk, megköszönte, hogy mi is tudjuk, mit jelent az a szó: haza.

Én pedig azt mondtam magamban: ilyen emberré kell válni.

Kemény fiúk, intézkedő rendőrök és égő kukák, 2007. március 15.

Fidesz-nagygyűlés kordonok mögött az Astoriánál, 2007. október **23J** *(szemközt fent)*

Terelnek a rendőrök, 2007. október 23. *(szemközt lent)*

2007-ben láttam őt utoljára. Az Országházban jártam, a kapunál jött velem szembe. Ösztönösen megálltam, valahonnan mélyről előjött a katonáén, biccentéssel tisztelegtem, köszöntem, és érzem, ahogy előnti arcomat a mosoly. Visszamosolygott, bár tizenév távolából nyilván nem emlékezett arra az egykor kölyökképző hadnagyra a Különleges Szolgálatról.

Láthatatlan diplomaták: rendkívül fontos névtelenek

A közmiszer politikusok mellett olykor szürke eminenciásokat is védünk. E könyvben sok szó esik a délszláv háborúról, melynek kapcsán főként 1992 és 1994 között béketárgyalók testi épségét óvtuk.

De ki és miért bántotta volna a diplomatákat? Akadt jó néhány szerb, horvát és bosnyák nacionalista, aki mindent elkövetett, hogy Magyarországra is átterjedjen a háború. Hiszen minél nagyobb a balhé, annál valószínűbb, hogy jelentős nemzetközi erők jelennek meg, amelyek aztán segítenek leszámolni az ellenféllel - gondolták nem teljesen alaptalanul. A bosnyákok és a horvátok az erőteljes amerikai beavatkozásban reménykedtek, a szerbek pedig az oroszokat látták volna szívesen talpig fegyverben a Balkánon.

Ferenc Ferdinánd trónörökös szarajevói meggyilkolása óta a világnak ezen a fertályán is biztosan tudjuk, hogy egyetlen golyó is elég lehet a háborúba lépéshez. Mi ezeket az egyetlen golyókat próbáltuk meg „elkapni”.

Magyarországon már 1992-től jelentős diplomáciai tevékenység zajlott annak érdekében, hogy ne eszkalálódjék a konfliktus. Hivatalos és nem hivatalos tárgyalások folytak, amelyeket a nacionalisták természetesen igyekeztek feltérképezni és meggátolni.

Külgyminiszterek csak sajtótájékoztatós aláírásra jöttek, a munka dandárját, a béketárgyalásokat, az úgynevezett láthatatlan diplomaták bonyolították. Szakértők ők, akiket a média ugyan nem ismer, a szakma viszont annál inkább. Ha közülük ér valakit merénylet, az éppúgy visszaveti a tárgyalásokat, mint ha top politikus támogatja meg.

Külföldi politikusok: Clintontól a dalai lámáig

Az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) 1994 decemberében tanácskozást tartott Budapesten. Akor mány totális biztonságot követelt, mire a rendőrség lezárta a fél várost.

En voltam az úgynevezett ütközőcsoport - a „tizenkét dühös ember” - vezetője. AKongresszusi Központban a be szédek közben a pulpitus alatt álltunk készenlétben. Fölöttünk két méterrel a világ urai szónokoltak, például Bili Clinton. Úgy néztünk ki, mintha egy jövő századi háborúból léptünk volna elő: fekete overall, golyóálló mellény, taktikai mellény, benne kötszer, kézifegyver, ajtónyitó gránát, hanggránát és rengeteg lőszer. Rádásnak pedig obyan katonai fegyver, ami átvízi a vonatpáncélt, és ha rajzolunk vele a fejünk fölé egy kört, leesik a plafon.

Mindezt úgy, hogy senki sem ügyelt ránk. Tökéletesen megbíztak bennünk.

Hogy miért? Kezdjük a történetet 1990-től, amikor Budapesten járt idősebb Bush, az akkori amerikai elnök. A látogatás elsősorban a reptéri beszéd miatt maradt meg a magyarokban. Emlékezetes, hogy Bush közvetlenül az érkezése után szólni kívánt a jelenlévőkhoz, de a szél szinte kitépte a kezéből a megírt szöveget, mire az elnök zsebre gyűrte a papírt, és fejből rétorzkodott kiválót. Itléte alatt a washingtoni biztonságiak semmit sem bíztak a magyarokra. Jellemző, hogy az elnöki konvoj útját fedező magyar mesterlövészek mindegyike mögött két amerikai állt. Azt mondták, félreértés ne essék, ha rosszul mozdul a hazai kolléga, ölme kap a tarkójába.

Utóbb értékelték a teljesítményünket. Gyenge minősítést kaptunk.

Azán teltek az évek, jártuk a világot, képeztük magunkat, s ha jött egy-egy potentát Magyarországra, igyekeztük ellesni a trükköket a kísérektől.

Az 1994-es budapesti EBESZ-csúcs előtt már napokkal korábban itt voltak az amerikai biztonságiak. Mint utóbb megtudtam, az 1990-ben készült minősítés alapján áraztak be bennünket. Azt hitték, kannibálokhoz jönnek észet oszteni.

Egy ilyen brigád főnökét sármos James Bondnak képzei a mozin edződött civil. A mi emberünk más volt: fekete férfi, széles, mint egy szekrény, rádásul állandóan dohányt rágott. Amikor először megpillantottam, éppen akkorát köpött a földre, hogy majd' kiszakadt egy fücsomó, a „pirogköpő” moszkvai hordárt juttatta eszembe. Na, mondtam magamban, ezzel sem fogok se sakkozni, se Arany-balladákrol társalogni. Azán kellemesen csalódtunk egymásban. Róluk kiderült, hogy a külsőségek ellenére nyitott, tanult fiúk, rólunk meg az, hogy nem eszünk emberhúst, sőt, értünk a szakmához.

Még akkor is, ha a korábban említett, vonatpáncélt átlövő fegyvereinket házilag barkácsoltuk. A katonaságnál rendszeresített, Kalasnyikovra hajazó AMD volt az alap, amire Dragunov mesterlövészpuska optikai irányzékát (ahogy a civilek mondják, „távcsövét”, de ha ez a szót hallom, már mozdul is az ujjam a ravasz, akarom mondani, az elsütő billentyű felé) szereltük. A készsége PBSZ névre hallgató gépkarabélyról csent hangtompító került, majd azAMD amúgy harmincas tára helyére a munkasórárzenál hetvenkét lőszerét bíró dobtárat tettük. Végül azAMD váltámaszát a puska gránát-kilövők gázrugós, vagyis izületbarátabb alkatrészére cseréltük.

Jöttek az amcsik, hogy ílyet még nem láttak. Mi meg felvilágosítottuk őket, hogy azért nem, mert máshol nincs is ilyen.

Alényeg: mire elérkezett a nagy nap, annyira megbíztak bennünk, hogy egyetlen amerikai sem jött be velünk a színpad alá. Nagy utat tettünk meg a tarkóra szegezett puska cőtől. És csupán négy év kellett hozzá.

Mellesleg, a következő esztendőben, 1995-ben tovább fényeztük a renoménkat. Az Egyesült Államokban rendezték a kommandós-világ bajnokságot, az első olyan megmérettetést a szakmában, amelyen kelet-európaiak is részt vehettek. Simonyi Ottó kollégám, amikor először ment végig a lőtér állomásain, bemelegítésként pisztollyal kapásból pályacsúcsot állított föl. Azán élesben is taroltunk: mesterlövészetben és pisztolylövészetben is a magyarok győztek.

Vita nincs: Bushnak, Clintonnak, állam- és kormányfőknek, a magyar állam által meghívott koronás és kvázi koronás főknek jár a maximális védelem. De mi a helyzet a magánlátogatásra érkező hölgyekkel és urakkal? Őket is megilleti a minimum sok tízmillióba kerülő védelem?

Ha „csupán” világhíresség a vendég, vacillál a belügy.

Bill Gates, a Microsoft elnöke a 90-es évek második felében vett részt egy budapesti konferencián, és itt-tartózkodása idejére kibérelte a magyar terrorelhárítókat.

Másokat magánlátogatáson is hivatalos vendégnek minősített az állam. A dalai lámát - bár a magyar buddhista közösség meghívására repült Budapestre - ingyen védjük. Érdekes napokat töltöttem mellette, még a 90-es évek elején.

A lámát a Szentendrei úton, egy katolikus imaházban szállásolták el. Biztonsági főnöke - kétnégyes tibeti srác - az érkezés előtt leült velünk beszélgetni. Megvizsgáltuk egymás felszerelését, egyeztetjük a programot. A találkozó végén mélyen a szemünkbe nézett, és azt mondta:

- Fiúk, semmin se lepődjete meg. Visszakérdeztünk, hogy miért, mi a baj? Talán beteg öszentsége? Netán titkos szertartásokat celebrál?
- Nem, nem. Csak nagyon játékos ember. Nem értettük, miért baj az.

- Imádja a technikai eszközöket. Semmi ílyet ne hagyjatok elől. Jó, ha tudjátok, hogy az autó gombjait is előszeretettel nyomkodja.

Utóbbinak nem örültünk. Abból ugyanis nagy baj lehet, ha rosszkor, rossz helyen engedi le az ablakot. Lelki szemeim előtt megjelent a világsajtót bejáró bulvárhir: „Budapestben egy buddhista rajongó lekapt a kocsi jából kihajoló dalai láma szemüvegét, majd elszaladt.” És ez még a jobbik eset.

Azt is mondta a komor testőr, hogy öszentsége szereti megtréfálni a körülötte dolgozókat. Na, de hogyan? Kiderült, hogy el szokott bújni. Elképzeltem, hogy gyanús zajt hallok, bemegyek a szobájába, sehol senki, szólítom, légy se zűmmög, járom végig a helyiségeket, negatív, benézek az ágy alá, a függöny mögé, aztán hallom a kuncogást a szekrényből.

Nem sejtettem, hogy közel járok a valósághoz.

Mondtam a srácnak, hogy vicces gyerek ez a láma, mire az egyik szikár kollégám megszólalt:

- A vicceség belőlem is kihozza a vicceséget. Ha nem bír magával, hát odabilincselem a konyhaasztalhoz.

Annyit mondtam: - Na, ne viccelj.

Azán megismertem a lámát. Egyik pillanatban tényleg nagy gyerek, a másikban viszont profi politikusként tárgyal, viselkedik. Kiszúrta magának két munkatársamat, természetesen a két legmagasabbat. Ha lépcsőház értek, maga mellé kérte őket, az egyiket a jobb oldalára, a másikat a balra, rámarkolt a srácok alkarjára, és kinyomta magát. Úgy kellett fölvenni, hogy a lába nem érte a földet. És közben kacagott, mint egy óvodás. Nem lehetett nem szeretni.

A gomb nyomkodásra felkészítettem a társaimat. Amint beültek az autóbá, a jobb elsőn lévő testőr - a sebességváltó melletti kapcsolóval - azonnal bezárta az ajtókat, és letiltotta az ablakemelöket. Az első úton azán percekig hallgatta, ahogy „kattog” hátul a láma, majd csalódottan feladja a küzdelmet. Másnapra öszentsége kifigyelte, hogyan ronjtá el a magyar testőr az ő játékát. És mi történt? A kollégám egyszer csak észreveszi a szeme sarkából, hogy hátulról óvatosan csúszik előre egy kis kéz a gomb felé. Automatikusan odacsapott, s ugyan félúton észbekapott, de így is csattant a lapátnyi tenyér azon a hurkapálcányi karon. A láma kuncogott, a testőr meg zavarában azt dünnyögte: - Te, te, te, ne csinál...

Magyarországi látogatása során a láma több vallási vezetővel találkozott, buddhista templomot adott át valahol az Északi-középhegységben, szóval zajlott a normál program. Egyetlen váratlan esemény történt. Másfél nappal az érkezés után megállt két CD-s limuzin a Szentendrei úti szállás előtt, és Kína magyarországi nagykövetségének emberei szálltak ki belőle. Becsengettek, mint én, ha épp beugrom a haveromhoz, odaadták a névjegykártyájukat, és mondták, a lámát keresik.

Nos, ilyen nincs, egész egyszerűen nem fordulhat elő.

Jeleztem is nekik, hogy a láma nem fogad be nem jelentett vendéget. Mire ők:

- Tud rólunk

- Oké, de én miért nem?

Fölküldtem a kártyát, és azonnal jött is a jelzés, hogy öszentsége várja az urakat. Ritkán csaptam olyan motozást, mint akkor. Atestüregvizsgálat ugyan kimaradt, de azon kívül volt minden a fémdetektortól a zsebűritésig.

Amíg ők odafent tárgyaltak, mellém lépett egy kis pap - katolikus lelkigyakorlatos házban vagyunk -, és megkérdezte:

- Ugye, fiam, imádságos lélekkel végzed a munkádat? Ránéztem. Alighanem szikrát szórt a szemem még a kínais

affér miatt. Ő meg, zavarában, így folytatta:

- És ugye betartod a tízparancsolatot?

Vagy fél percig álltam némán, talpig fegyverben, mire kiböktem:

- A tízparancsolatot? Amiben benne van, hogy ne ölj? Elköszönt gyorsan a testvér.

Napokkal később a láma is elköszönt. Kaptam tőle egy róla szóló dedikált könyvet. Tibeti nyelven írta az ajánlást. Mondta is valaki:

- Te, Péter, lehet, azt krikszkrakszolta bele, hogy franc a pofátokba, amiért rávertetek a kezemre.

Mindig, mindenben keresem a tanulságot - így vagyok összerakva. Hogy mi volt a lámával való találkozásom lényege? Banális a válasz, ugyanakkor nagyon igaz; jó emberre jobb vigyázni, mint rosszra. És ebben a mondatban benne van Kecskéssy és Vércse is.

Egy küszködő szervezet

Tépünk vissza a zavargásokhoz.

2006. szeptember 18-át követően többször is utcára vonult a magyar - tisztességes, jó szándékú emberek éppúgy, mint agresszív szélsőjobbosak és közönséges futbalihuligá-nok. A tévészékház felgyújtásához hasonló esemény szerencsére nem történt, s ahogy távolodtunk az őszödi beszéd nyilvánosságra kerülésétől, úgy csitulnak - de nem szűntek - a botrány keltette hullámok.

Az első nagy erőpróba egy hónappal a Szabadság téri attak után következett, 2006. október 23-án.

Négy hét elvileg elegendő idő arra, hogy a rendőrség rendezze sorait, a szervezet és a politika vezetői átgondolják, miben hibáztak, legközelebb mit kell másként intézni, A helyzetet nehezítette, hogy az 1956-os forradalom ötvenedik évfordulójára készült az ország, óvni kellett a külföldi delegációk testi épségét, rajtunk volt a világ szeme. Tábornokaink tudták, hogy elég még egy olyan blamázs, mint az MTV elfoglalása, és repül az egész vezérkar.

A biztonság lett a legfontosabb. Úgy döntöttek, ütnek, ha kell, ha nem: inkább vérezen néhány tucat ártatlan, ártalmatlan tüntető orra, mintsem egyetlen tojás landoljon valamelyik külföldi potentát zakóján.

2006. október 23-a - skandalum

Felvirradt a nagy nap. Sejthető volt, hogy ennek a huszonnégy órának hosszú, kínos politikai utóélete lesz,

Alezárt Kossuth téren, a kísértetiesen üres placcon reggel kilenckor nemzetközi megemlékezés keretében felvonták az állami zászlót. Eközben a Nádor utca és a Garibaldi utca sarkán úgy 150 fős ellentömeg téblábolt. A tér túloldalán, a Falk Miks a utcában is lehetek vagy százan. Külföldi tévé csatornák közvetítették, hogyan üvöltöznek „méltóságteljesen”. Micsoda országimázs! A rendőrök fél tíz körül, felszólítást követően mindkét helyről megkezdtek a nép kiszorítását. Kár, hogy azon senki sem gondolkodott el, mi lesz az elkergetett tüntetőkkel, akik ekkortól pattogtak a lezárt területek között. Igen, pattogtak, hiszen mindenütt rendőrökbe ütköztek, egyrészt a nemzetközi delegációk, másrészt a Bécs-Budapest maraton befutója miatt.

A nemzeti hevülettől vezérelt demonstrálók azt érezték, bármerre mozdulnak, rendőrök esnek nekik a szent ünnepen. Naná, hogy egyre idegesebbek lettek. Végül is szépen kiöltöztek, jöttek kurjongatni, fűtülni, kulturálódni, pihenni, erre kiderül, mindez tilos, ráadásul egérút sincs.

A milítansabbja az Alkotmány utcánál, köhajtásnyíra a Parlamenttől hergelte a rendőröket. Összecsaptak. Ideális helyszín, hiszen az Országházból ezen az úton indultak Feri hegy felé a védett konvojok, itt robogtak a limuzinok, itt álltak a tévéstábok: fel lehetett hívni a világ figyelmét a „rettenetes elnyomásra”. Körülbelül ötszázan lehettek, rövid időre a kordont is átszakították,

Ahogy teltek az órák, úgy nőtt a tüntetők létszáma. Jelszavakat skandálva járták a várost, és egyre közelebb sodródtak a Fidesz délutáni nagygyűlésének helyszínéhez, az Astoriához. Arendőri vezetőknek rá kellett volna jönniük: az a veszély fenyeget, hogy az egyre agresszívabb randalírozók összekeverednek az alapvetően békés fideszesekkel.

A telefonlehallgatások több alátámasztották, hogy a Kossuth tériek szándékosan mozogtak az Astoria felé, szándékosan húzták magukra a rendőröket. Az ősmagyar hadi taktikát alkalmazták; megficskázak, elfutok, te mozdulsz utánam, én csalogtatlak tovább.

Egyetlen rendőrparancsnok sem ismerte fel, hogy nem kellene a huligánok után araszolni, hogy a mellékutcákra kerülve megelőzhették, elterelhették volna a tüntetőket a Fidesz rendezvényétől. A már említett Ignác-z-féle jelentésben az áll: a parancsnokok későn vették észre, hogy összekevered het a két eltérő mentalitású csoport, Nem éppen hadvezéri képességekre utaló teljes ítmény.

Utóbb Gergényi Péter budapesti főkapitány úgy magyarázta a bizonyítványt, hogy hiába alkottak volna láncot a fideszesek köré, ha a huligán odalép hozzájuk, és azt mondja, „a nagygyűlésre jöttem”, nem korlátozhatták volna a jogaiban, Tévedés. A randalírozók csak csoportban erősek, szóló ban nincs esélyük. Egyrészt a magányos örvöngőt kiközösítik a normális megemlékezők, másrészt a reggel óta üzött, kék festékkel lelocsolt, könnygáztól vöröső szemű fiatalokat könnyűszerrel kiemelhették, azonos íthaták volna.

Ehelyett mi történt? Alig hangzott el Orbán Viktor szájából a rendezvény végét jelző szokásos buzdítás - Hajrá, Magyarország! Hajrá, magyarok! —, a rendbontók elérték az Astoriát. Amelyik fideszesnek volt sütnivalója, azonnal indult haza, ám a többség nézelődött, mintha filmet látna, várta, mi következik. Hiába hangzott el néhányszor a felszólítás, hogy „oszoljunk, emberek!”, senki nem vette komolyan.

Következett a nagy oszlatás, de nem a „harcosoké”, hanem a békés megemlékezőké. Fáradt, napok óta talpon, szolgálatban lévő, váltás nélkül dolgozó rendőrök indultak meg, revansvággyal telve a szeptemberi események miatt.

„Nem volt elég a múltkori? Megint kukkoltok bennünket? Hiába mondtuk, hogy menjetek haza, itt bambultok bele az arcunkba?” Adtak nekik, zsigerből. Vajon tényleg nem is merték fel a képviselői igazolványát lengető Révész Máriusz országgyűlési képviselőt? A csudát! Örültek, hogy leüthetnek egy eleven fideszest, akiről okkal, ok nélkül úgy gondolták, felelős a gyújtogatok felhelceeléséért, azért, hogy az MTV-székháznál rendőrök sérültek. „Te vagy a Révész Máriusz? Tényleg? Azt bárki mondhatja.” Puff!

Megint csak nem a kisrendőrt hibáztatna, hanem a parancsnokát, aki ilyen helyzetbe hozta, aki nem adott megfelelő utasításokat.

Persze maga a vezetés is égett a vágytól, hogy végre kardlapoztathasson, hogy megtorolja a sérelmeit. „De szép is, amikor megindul a lovasroham, és csattognak a paták, fújtnak a paripák! Most megtudják, milyen az, ha dühbe jövünk, mint Bud Spencer. Most lezárjuk végre ezt a nyomorult történetet.”

Fogat fogért. Rémes gondolkodás. A politika logikáját kopirozza.

A történetek „bűnközösségbe” zárták a kisrendőrt a nagy-rendőrrel. Nem véletlen, hogy az első hetekben helyben járt az október 23-i események rendőri túlkapasait vizsgáló, amúgy sem túl elszánt ügyészség. Az oszlatok azonosító szám nélkül, csuklyában aprítottak, még a tévéfelvételek segítségével sem sikerülhetett az azonosítás. A főnökeik persze kiadhatták volna őket, de ez nem állt érdeklükben. Mert mit üzentek nekik a beosztottak?

- Főnök, te küldtél oda. Megoldottam a helyzetet, igaz, törvénytelenül, ám ha emiatt meghurcolnak, elmondom, te adtál rossz parancsot.

Már az eligazítás is szakszerűlen volt. Hiba volt gumilövedéket használni, hiba volt fej magasságban kilőni a könnygázgránátokat. Mit kellett volna tenni? A laktanyában hagyni a gumilövedéket, s az állományi lelkére kőtni az oszlató-eszközök előírás szerinti használatát. Nem bonyolult.

Gergényi főkapitány ehelyett elrendelte a gumilövedék alkalmazását, a vadászatot. Elrettentésül. Keletkezett néhány ezer, tenyérnyi kék folt - azt kibírták az áldozatok. Kifolyt néhány szem - ez már baj. De még nagyobb baj az, hogy évekre, talán évtizedekre bebetonozódott az a jobboldali tévhit, hogy ez még mindig Kádár rendőrsége. Az Astoriával nem ért véget 2006. október 23-a. A szakszerűlen rendőri fellépés hatása az olyanok is csatlakoztak a randalírozókhoz, akik amúgy alighanem távol tartják magukat a rendezavarástól. Ötezer főre duzzadt a tömeg, s háromfelé vált: egy társaság az Erzsébet híd, egy a Múzeum körút, egy a Blaha Lujza tér felé indult. A rendőri erő elégtelen volt arra, hogy mindhárom helyszínen egyszerre, vagyis hatékonyan oszlasson.

Az ellenoldalt rájött, hogy a rendőrség nem tanult szeptember 18-ából, és megint háborúsdi játszott. Ismét ők választottak helyszínt, időpontot és taktikát. Ezúttal az Erzsébet hídnál emeltek égő barikádot egy építkezés faelemeiből. Hajnalig húzták, hajnalig szórakoztatták a tévékészülékek előtt ülő nézőket. Aztán elfáradtak, hazamentek. Kifulladt a „forradalom”.

©

A történetek kivizsgálására bizottságok alakultak. Bizottságok, amelyek természetesen vagy ide, vagy oda kötődtek. A kor mány felkérésére balliberális értelmiségiekből álló csoport, az úgynevezett Gönczöl-bizottság készített átfogó jelentést a „sajnálatos Őszi eseményekről”. Apos tanulmány, A gond csak az, hogy szinte mindenkit megvádol. Márpedig ahol mindenki felelős, ott nincs felelős. Bizonyára ez is volt a cél. Egyedül a kormányfő politikai felelősségét kerüli óvatosan a dokumentum. Nyilván ez sem volt véletlen.

Tudom én, hogy nem Gyurcsány cipelte a benzines palackokat, de mégiscsak ő volt az, aki égő gyertyával a kezében beballagott a lőporraktárba. Tévednek, akik azt állítják, hogy az Őszödi beszéd híján ezer más ürügy lett volna a zavargások kirobantására.

Természetesen a Fidesz is legyártatta a maga ellenjelentését, méghozzá Morvai Krisztináékkal. Ezzel az volt a baj, hogy Morvaiék számára mindenki, még a huligán is nemzeti hős, ha Gyurcsány ellen emel szót. Ilyen alapállásból nehéz értelmes gondolatokat építeni.

Készültek rendőri elemzések is. Elsőként az Ignác-z-féle. Amár emlegetett Ignác István Pest megye rendőrfőkapitá nya volt. Korrekt, kissé sarkos zsaru, jelentése nem kímélte Gergényit. A budapesti főkapitány persze kapásból elfogultsággal vádolta Ignácztot, mondván, a posztjára tör. Mindezt a sajtóban. Az ősz i botrány ráadásaként két főkapitány marta egymást a nyílt színen.

Már Gergényi leváltása után, 2007 júliusában született meg az első támadhatatlan összefoglaló, a Papp Károly dandártábornok által vezetett grémium jelentése. (Papp a zavargások idején Fejér megye első rendőre volt, 2007 nyara óta a REBISZ parancsnoka.)

Adokumentum csupán október 23-ával foglalkozik, és megállapítja, hogy a rendőri műveletek törvényesek voltak ugyan, de többször is szakszerűtlenek. Idézzünk néhány kifogásolt elemet: a BRFK biztosítási terve nem felelt meg az előírásoknak; hajnalban, a Kossuth tér kiürítésekor aránytalanul sok rendőrt vezényeltek a helyszínre; a gumilövedék és a könnygázgránát mennyisége nem állt arányban a feladat nagyságával; a lövedékek és a gránátok kilövési irányát rosszul határozták meg; a tömegoszlatás megkezdése többször sem felelt meg a jogszabályoknak; a rendőrök ruházatán nem volt azonosító jelvény. Ráadásul Gergényi Péter - a jelentésben szemérmesen „a BRFK vezetője” - „nem a belső normákiiak megfelelően közvetítette a nyilvánosság felé az azonosító jelvényenl kapcsolatos szabályokat”. Szép kis mondat. Vajon mit jelenthet? Ugye emlékszünk, mit felelt Gergényi Péter arra a kérdésre, hogy hol voltak a jelvények? A cinikus válasz az volt, hogy „leestek”. Sokat ártott vele.

A Papp-jelentés a BRFK válságkommunikációját is minős íti. Kijelenti, hogy mindent elfuseráltak, amit csak lehetett.

©

Az őszi hibák hullámai bár lassan, de a főrendőr, sőt a miniszter székét is alámosták. A bunyós ősz pörgött a sajtóban és a politikában is. Ráadásul tavasszal egymást követték a rendőrbotrányok. Íme, egy kis csokor szűk három hónap, 2007 tavaszának hírterméséből.

Március 1.: Egy REBISZ-es rendőr a szabadnapján számítástechnikai szaklapokból lopkodott ki DVD-mellékleteket egy nagyáruházban. A biztonsági őrök elfogták, a férfit másnap leszerelték.

Március 7.: Lopáson értek egy rendőrt Békésben. Őt is leszerelték.

Március 12.: Egy 4 2 éves, ötgyermekes, korábban rendészeti területen tevékenykedő, nyugállományú tiszthelyettes kirabolta a nyúli takarékszövetkezet győri kirendeltségét. Elfogták, leszerelték.

Március 13.: Több zsák ruha tűnt el a Józsefvárosi piac melletti egyik bűnjelraktárból. A Budapesti Nyomozó Ügyészség három rendőr ellen indított nyomozást jelentős értékre elkövetett lopás miatt.

Április 16.: Milliárdos vám- és áfacsalással vádolták Földesi-Szabó Lászlót, az Egymásért Egy-Másért Alapítvány kuratóriumi elnökét, volt rendőr alezredest.

Május 2.: A Pécsi Ítéletábla egy év börtönbüntetésre ítélte azt a rendőrnomozót, aki egy utazási iroda engedélyének felgyorsítását ígérte, cserébe egy horvátországi nyaralásért.

Május 4.: Egy 21 éves lány fejjelentése szerint Budapest belvárosában, a Múzeum körút közelében öt rendőr megerőszakolta őt.

Május 12.: A katonai ügyészség nyomozásba kezdett egy rendőr ellen, aki 460 ezer forintot lopott a Széna téri túszej-tős bankrablás helyszínelése során. A férfi tettét a bank biztonsági kameráia rögzítette.

Május 17.: Elfogtak egy tatabányai férfit azzal gyanúval, hogy ő szerzte be a fegyvereket a móri mészlárhoz. W. Röbert az öt ével korábbi elkövetés idején rendőrként dolgozott.
Május 18.: Borsodban tizenhárom autópálya-rendőrt vettek őrizetbe vesztegetés gyanújával. Ugyanezen a napon Baján ittasan karambolozott egy rendőr.
Május 19.: Két rendőrt értek tetten emberrablás elkövetése közben Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében.

Riasztó lista.
A közvéleményt mégsem a tények, a bizonyítottak tetsző lopások és korrupciók sokkolták, hanem egy gyanú: a Múzeum körüli állítólagos erőszak. Valószínűleg a miniszterelnök is az elhíresült Zsannett-ügy hatására döntötte el, hogy menesztli az őszí bajok idején feltéve óvott rendőrezékart.
Május 20-án Petrétei József szakminiszter másodikor is beadt a lemondását, amire ezúttal rábólintott a kormányfő. (Az első, a 2006. szeptember 18-a éjjelén felkínálta annak idején visszatartotta.) Gyurcsány ugyanazzal a lendülettel még aznap felmentette Bene László országos és Gergényi Péter budapesti kapitányt, valamint Doboz Józsefet, a REBISZ vezetőjét.
Gergényi Péter ellen leváltását követően, 2007 augusztusában fegyelmi vizsgálat indult, mert utolsó hivatali napjaiban támadható, 160 millió forintot szerződést írt alá fővárosi rendőri objektumok civil védelméről.

Végképp szertefoszlott a Vasprefektus nimbusza: ő vitte el a balhét az összes rendőri szerencsétlenkedésért.
Az a Gergényi, akit nemcsak Vasprefektusként, hanem Rettenetesként is emlegettek. Aztán ahogy leáldozóban volt a tábornok csillaga, úgy rebesgették egyre többen, hogy az elnevezés valójában nem rettenetesen nagy szakmai tudására vonatkozott, hanem módszereinek a minőségére. Bács-Kiskun megyei kapitányként például éjjelente nem restelt kimenni a betegállományban lévő kiserendőrökhöz, hogy ellenőrizze, valóban lázasan nyomják-e otthon az ágyat, vagy egy bárban fusznak kidobóemberként, hogy legyen pénz a családnak. Harmadik ragadványneve, a Fusé - így, fonetikusán - a francia titkosrendőrség egykori vezetőjére utalt. Merthogy Gergényi is jelentős „belső elhátrítás” üzemeteltett.

Imázsképítésben viszont remekül teljesített. Beceneveit előbb a szakma, aztán a politikusok, végül az egész ország átvette. És mindenki elhitte, hogy Gergényi a megmentő, a legeslegrendőri Egy darabig.

Bajban a testület

A kormányzat által hónapokig nemzeti hősként kezelt Gergényi vesszőfutása egyet jelentett azzal, hogy a politika beismerte, amit mindenki tudott: mély válságban van a rendőrség.
A szervezet leépülését több tényező serkenti: a politikához kötődő, megalkuvó vezérkar, az ország gazdasági lecsúszása és a zűrös közéleti viszonyok.
A politika az egyik kezével simogatja, a másikkal pofozza a rendőröket. Ráadásul nem akkor üt, amikor kellene, és nem akkor simogat, amikor annak van ideje, Gergényi 2006 decemberében nyugdíjba akart vonulni, de a politika nem engedte, sőt agyondicsérte a tragikus őszí teljesítményt nyújtó tábornokot. Gyurcsány tudta, ha eleresztí Gergényit, azzal hallgatóságosan elfogadja a Fidesz és a radikálisok érveit, melyek szerint a főkapitány gyakorlatilag hazaáruló.
Az is magáért beszél, ahogy Bene László országos főkapitány kirúgták. Elmozdítását egy arra teljesen alkalmatlan fórumon, az MSZP választmányi ülésén jelentették be. Érett demokráciában ez nem fordulhatna elő. Később, a bücsűzató ünnepélyes állománygyűlésen Gyurcsány mégis mélyen meghajtotta a fejét a főkapitány előtt. Most akkor mi van? Bene jó zsaru? Akkor miért rúgták ki? Bene rossz zsaru? Akkor meg miért kell fejet hajtani előtte? Káros.
A rendőrség válsága már nem a Teve utca és az illetékes minisztérium belügye, hanem mindannyiunké. Ha a rendőrség válságban van, arra reagál a társadalom, az emberek bizalmatlanná válnak. Ez a nagy baj. Tegyük fel, hogy egy magányos nő vezeti az autóját este a Múzeum körúton, és leintí néhány rendőr. Mit tanácsolnánk, ha a kedvesünk ülne a kocsiában? Megálljon? Ne álljon meg? Persze, álljon meg, nyilván nem esik bántódása, pláne nem a Zsannett-ügy után. No de a kérdésig sem lett volna szabad eljutnunk.

Információ, gyakorlat, eszközök - minta és morál

Szerencsére minden rosszban van valami jó: a zavargások során kiderült, mire képesek rendőri vezetőink. Az is kiderült, hogy tábornoknak lenni mostantól nem irodai rutinmunka, hiszen mindennaposá váltak a rendkívüli helyzetek - 2006 szeptembere óta nincs nemzeti ünnep lángok és könnygáz; nélkül. Márpedig a rendkívüli helyzetekre készülni kell, méghozzá stratégiára építve, elvek mentén.
Hogyan állítható meg a szervezet zülése? Mire lenne szükség a rendőr és a rendőrség sikeréhez? Információra, gyakorlatra, megfelelő eszközökre, morálra és követendő mintára. Ezeket kísérel meg sorra venni a következőkben.

©
A válságkezelés alapja, hogy a tények birtokában légy. Ha van információd, hamar átvészel az irányítást, ha nincs, sodródsz. Ha te irányítasz, a te elképzelésed szerint alakul a jövő. A magyar rendőrség vezetése 2006. szeptember 18-án órákon át azt sem tudta, mi történik, ráadásul a beérkező kevés adatol is rosszul értékelte.

2006. október 23-án ha ismerte is az eseményeket, nem látott előre. Ha a parancsnokok rájönnek, hogy az Astoriához csalogatja őket a tömeg, nincs csata. A titkosszolgálatok le hallgatták a huligánok irányítóit, jelentettek is, de az információ nem jutott el a válságkezelőkhöz. Márpedig az az információ, amelyik nem jut el a döntéshozóig, nem létezik.

0

Állítom; fel lehet készülni a váratlanra. Gyakorolni kell, gyakorolni és gyakorolni. Aki éles bevetésen lát először Molotov-koktél, akinek a tévészékháznál csattan először utcakő a plexipajzsán, az megreppen, pánikba esik, és gyengeségével felbőszíti az ellenfelet. Szokni kell a támadást, tudni kell, milyen érzés, a föléim öt méterre robban a palack, és csak a hőhatást érzem, és mi a teendő akkor, ha a lábamnál csattan az üveg, és az arcomba fröccsenhet a benzín.
Lényeges a belső egyensúly. Mert csak felkészült ember képes tiszta fejjel cselekedni. A jó rendőr nem gyűlöli, nem szeret, hanem teljesíti a feladatát. A parancsnok bízik a beosztottjában, a beosztott a parancsnokban, mert tudja, mire képes a másik. A taxisblokádt alatt kiváló parancsnok lett szolgálatra. Az Árpád hídnál álltunk talpig vasban, amikor ő egyedül besétált 300 taxis közé, és beszélgetni kezdett velük. Nem húzta elő a gumibotot, nem hadonászott a fegyverével, csak beszélt. És elérte, amit akart, Természetesen nera bír mindenki ilyen meggyőző erővel. Nem kell - nem is lehet - mindenkiből Rambót vagy kemény arcú túszeretőt faragni, elég, ha azt tudja, ami a dolga, de azt tökéletesen. Az egyik rendőr feladata kikérdezni a tanúkat, a másiké a forgalom irányítása, a harmadiké a helyszín elszigetelése, a negyediké a tárgyalás. Közben persze mindenki figyel, és továbbadja az információt a parancsnoknak, hogy az a tények minél szélesebb körű ismeretében dönthessen.
En például kommandóparancsnokként listákkal indultam a helyszínre. Amár ott tartózkodó kollégák mindegyike megkapta a rá vonatkozó algoritmust, elvégezte a munkáját, majd jelentett. Rengeteg időt spóroltunk így. A túszerető bank rabló az egyik pillanatban erősnek érzi magát, a másikban tanácsotlan, aztán kétségbeesett, majd megint erős - ugyanúgy, mint az utcán autót borogató vandál. Ha időt kap, akkor tervet sző, alkalmazkodik. A rendőr tehetetlenkedése életekbe kerülhet.
Az utolsó komplex válságkezelő gyakorlatot a Különleges Szolgálat és a Köztársasági Őrezred részvételével Boross Péter rendelte el 1992-ben. Ő az utolsó szakminiszter, aki tisztában volt vele, hogy az összehangolt szervezetek sokkal hatékonyabbak, mint a szolistas. Mi a kommandónál leírtuk, hogy a hatékony működés feltétele a félénkénti közös gyakorlat. Csak azzal nem számoltunk, hogy a lustaság nagy úr, pláne odafont. Mert ki az a bolond, aki önként vállalja a másikkal való megmérgettes kockázatát? Árégi tábornok kok szerint abból csak baj lehet, sértődés, rivalizálás, seb eshet régi barátságokon. Megértem őket. Nekik így kényelmes. A miniszter meg arra való, hogy rászorítsa őket az együttműködésre.

©
A 2006. szeptember 18-án készült tévéfelvételeken ütések alatt darabokra szakadó pajzsokat is láttunk, később megismertük a súlyosan sérült rendőrök történeteit. Szerencsére a tévészékház elfoglalása utáni néhány hónapban jelentősen megújult tömegoszlatóink felszerelése. Alap a tűztől óvó nomexcsuklya és a testpáncél - a mellkas- és a hátvédő, az ágyék-, a sípcsont-, az alkar-, a felkar-, a könyök- és a térdvédő. Tisztára, mint a rómaiaknál. A tömegoszlatás közharc, a biztonsági felszerelések nemcsak ütés, hanem szűrő- és vágófegyverek ellen is viszonylagos védelmet nyújtanak.

Egyszer talán az olyan elszárára is lesz keret, mint a rohamsisak levétele nélkül felszerelhető gázálarc. Ma még az a módí, hogy a könnygázgránát kilövése után félrehúzódik a kolléga, lecsatolja a „bilit”, belebújik a gázálarcba, és visszaveszi a sisakot. Ha közben fejbe találja egy kősz kavics, az pech. Ráadásul a jelenlegi készség tökéletlenül szűri a modern vegyszereket, így az állomány időnként kénytelen kimosni a szemét, hogy észlelje a támadókat. A 2006. október 23-i csata során a tévében is látni lehetett, ahogy az Astoria és az Erzsébet híd között a járdaszegélyen üve szellőztetik a fejüket a fiúk.

A 2007-ben beszerzett vízágyúk jól vizsgáztak. Ezek már nem locsolókocsik, a nyomás a leveghemesebb „forradalmár” is hanyatt löki, és attól sem kell tartanunk, hogy elakadnak az első virággyásban.

Az elavult lengyel és szovjet támadóeszközök lecserélése viszont hátravan. Ezzel tartozunk még a randalírozóknak is. Az amerikai gumilövedék természetesen ugyanolyan fájdalomt okoz, mint keleti társa, csakhogy használatakor nem repül ki a löszerben található fojtás. (A budapesti sebesültek jelentős része nem gumilövedéktől sérült meg, hanem a becsapódó, irányíthatatlan fojtástól.)
A Magyarországon rendszeresített könnygázgránát is megérett a múzeumba. A régi típusú lövedékek a kilövés után fél perccel ontják a legnagyobb intenzitással a gázt, ám ha a tüntetők gyorsan eltapossák, gyakorlatilag hatástalanítják az eszközt.
Nem kevés pénzre van szükség a kommunikációs rendszer fejlesztésére is - és ez már nem csupán a rendőrség ügye, Arendőrség, a mentőszolgálat, a tűoltóság és a katasztrófavédelem róga küzd az Angliában és a nyolcvanas években kifejlesztett Tetra rendszerért. Egyes elemeket már megvásárolt Magyarországon, de a komplett struktúrára egyelőre várni kell. A Tetra virtuális iroda: telefon, rádió, fax és számítógép. Hang, kép, írott szöveg, bármilyen dokumentáció küldhető a révén, biztonságos és üzembiztos kommunikációt tesz lehetővé. A Tetra nem foglye a rádióforgalmazás, nem úgy a manapság használatos rendőrségi rendszeren -, a Tetra használata mellett nincs szükség arra, hogy a kollégák mobiltelefonjaikon egyeztessenek, csinos kis számát kerekítve maguknak. A Tetra a jelenlegi rendőrségi rádiókkal ellentétben nem hallgatható le közepes kalózkészülékkel.

©
A rendőrség kényelmes szervezet. Arra törekszik, hogy ne kelljen nyomozni, talpalni, készülni, beleásnia magát az ügybe. Persze alapvetően ebben sem a nyomozók a hibások, hanem a rendszer. Akad magyar zsaru, aki negyven-ötven ügyet visz, miközben megesik, hogy negyedmagával osztozik egyetlen autón, ami havi 500 kilométert futhat. Így aztán tömegközlekedik a rendőr. Ha van olyan ügye, amelyikben az egyik tanú Hódmezővásárhelyen, a másik Debrecenben, a harmadik Székesfehérváron lakik, megy a saját kocsiával, tankol saját zsebből, vagy valamásoként elvonatozik egy-egy napot. De leginkább marad a fűtött kis irodájában.
A többség mára elfelejtett nyomozni, vagy talán meg sem tanult. Tehetséges fiatalok mindig akadnak a Rendőrtisztí Főiskolán, ám ez kevés. Kell a tapasztalat, kellene a rutinos szakik, a nagy példaképek, akik átadják a tapasztalataikat. Pontosabban: kellenének.
Hol van ma egy Kovács Lajos, aki éveken át fantasztikus eredményt produkálva vezette a „döglött ügyek osztályát”? Ki képes olyan bravúrra, mint Ő a Szláv-ügyben? Emlékszik még valaki az esetre? Lajosnak fülese érkezett arról, ki ölte meg az ismert bűnöző Szláv Bulcsút, de nem akadt egyetlen fia bizonyítéka sem. Azt a kamut terjesztette el az alvilágban, hogy hetek kérdése, és tudni foia, hol a hulla. Ezután fícelni kezdte a ovanúsítottat. Kivárta, míg az felverte azok ismerőse családi házában a pince 60 centis betonját, s akkor konoztatott be, amikor a tettes ott állt nva

kig porosan a tetem mellett. Ez nem lehet tanítani.

Persze Kovács Lajos akkora név, hogy őt nem szorongatták, nem követelt tőle azonnali eredményt senki. Se felettes, se média. Volt ideje, kombinálhatott. De amikor nagy a nyomás, nincs idő studiozni. Márpedig az országot felkavaró ügyekben általában nagy a nyomás.

Így volt ez Móron is - kapitális tévedés lett a vége. Az Erste Bank helyi fiókjában történt mészárlás sötét fejezet nemcsak néhány család, hanem a rendőrség történetében is. Anyolc áldozatot követelő tömeggyilkosság 2002-ben esett meg, de csak 2006-ban derült ki, hogy nem a valódi bűnösöket ítélte el a bíróság, hanem a szintén bűnöző múltú Kaiser Edét és Hajdú Lászlót.

A helyszínelést elkapkodták a kollégák, a begyűjtött adatokat gondatlanul értékelték. Nyomozás és kombinálás helyett inkább szakértői véleményeket gyűjtöttek be. Hazugságvizsgálatra küldték a gyanúsítottakat, akik ezt - jogukkal élve - megtagadták, mert attól tartottak, ha Mór kapcsán hajlandók beülni a székbe, a többi ügyükről is faggatja majd őket a gép. Anyomozók szerint viszont csakis azért ódzkodtak, mert ők a gyilkosok. Téves következtetés volt, nagy blamázs.

©

A testület züllésének megállítása, a rendőrségi morál helyreállítása mindennél fontosabb. Legelőször a rendőrség belső biztonsági rendszerét kell megerősítem: az utcán mutyizó járőr ellen éppúgy keményen fel kell lépni, mint a korrupt vezetőkkal szemben. Ha a parancsnok büntetlenül hibázhat, előbb-utóbb az állomány is a saját útját kezdi járni, a saját törvényei szerint fog működni. „Télen-nyáron kint vagyok az utcán arcpirító fizetésért. Élünk jobban, megérdemeljük, csináljunk egy kis pénzt zsebre bírsággalással, lopott holmival, bármivel." Sokan gondolkodnak ma így, és ha valami nem változik, egyre többen lesznek.

Mert mit lát a kisrendőr? Azt, hogy a tábornokok leszerelésük másnapján zsíros maszekállásba kerülnek. „Bezzeg én lehúzó vagyok harminc évet, aztán hogy megéljek a nyugdíjamból, elmehelek biztonság örökbe, pedig még a zsebre bírsággalással együtt is én vagyok becsületesebb. Silány kis könyöklők, sőt, közönséges bűnözők." Ez a tudat - legyen bár valós vagy hamis — mérgező.

Pár éven belül atomjaira hullhat a szervezet. Megeshet, hogy az egyenruhások „rendszereszerűen" átvésznek bizonyos kriminális tevékenységeket, mondjuk, a kábítószerpiacot. Nem mi lennénk az első állam, ahol ez a forгатókönyv válik valóra.

Az is éleveszélyes, ha a rend őre a törvény felett állónak képzeeli magát. Rombol, ha úgy hiszi, elveheti a másét, de az is, ha azt gondolja, a szent cél érdekében bármit megtehet. Abűnözők zömének intellektusa szinte csábít a jogállami normák áthágására. Abebukottak jó részét könnyű megfélemlíteni, elég, ha telefonkönyvet ütök a fejüket - azért telefonkönyvet, mert az nem hagy nyomot.

Legendás történeteket hallani a rafinált hatósági erőszakról. Az alábbi sztori szereplőit személyesen ismerem. Egy nyomozó majommaszkot, Télapó-kabátot és két bokszesztyűt öltött magára, majd bemászott a kihallgatászobájában található, előzőleg kiürített hűtőszekrénybe. Bevezették a gyanúsítottat, a székhez bilincseltek, majd magára hagyták. Ekkor kivágódott a frízsidek ajtaja, előugrott a Mikulás-gorilla, ütötte-vágta a kuncsaftot, aztán kirohant. A gyanúsított feljelentést tett, elmesélte az ügyésznek a történeteket, aki felháborodottan utasította rendre, és elgondolkodott az elmeorvosi vizsgálaton.

Rengeteg az apró, aljas trükk.

Meg lehet például kérdezni a delikvenst, hogy kér-e vizet. Aztán kis hashajtót bele, és addig nem engedik ki a mosdóba, amíg alá nem írta a jegyzőkönyvet. Persze hogy alá fogja írni.

A szerencsétleneknek még ügyvédjük sincs, legföljebb a hivatalból kirendelt. Semmi esélyük. Ráadásul a rendőrségi parancsnokok többségét hidegen hagyja, mi zajlik a kihallgatásokon. Csak vigye el valaki a balhét. Tartok tőle, hogy tucatjával ülnek börtönben „koncepciósi perekben" elítélt „közörményes ártatlank".

Szintén a súlyos morális válságot jelzi, hogy egyre több titkos információ szivárog ki a szervezettől. Nemcsak a közmorált rombolta, a testületet is lejáratta, amikor 2007-ben a Nemzeti Nyomozóirodától zárt kezelésű irat került újságírókhoz. A dokumentum szerint a maffiaváddal illetett Tasnádi Péter egy kormánytaggal jár kocogni. Akár legyint hetnénk is: ugyan, kit érdekel Tasnádi fitneszélése?

Annak a híre viszont minden hozzáértőt megrémített, hogy vakondokok, vagyis az alvilág beépített emberei dolgoznak a szervezetnél. 2007 nyarán derült ki, hogy az egyebek mellett emberöléssel gyanúsított úgynevezett Koszi-klán tagjait rendőrségi információk táplálták, így tudták fél évtizeden át nyomozói érdeklődéstől mentesen végrehajtani akcióikat. Tevékenységüket - állítják tanúvallomások - mezei nyomozók, városi kapitányok, sőt Békés megye volt főkapitány-helyettese is támogatta. Például azzal, hogy értesítették őket, éppen mikor melyikük mobiltelefonját hallgatja le a szervezet.

Agyanú szerint a Pest megyei testvérpár, a Koszi becene vű Szabó Miklós és Szabó István adott megbízást a 2005. májusi, diódsi kettős gyilkosság néven elhíresült alvilági leszámolásra. A fivéreik átlagosan 30 főből álló csapatukkal öt éven át fosztogattak bankfiókokokat és pénzszállító autókat, továbbá „résztulajdonosai" voltak egy Mol-vezetékeket megcsapoló vállalkozásnak. Utóbbi ügylet kapcsán rendelték el a diódsi kivégzést. Lebukásukkor gigantikus fegyverarzenált találtak náluk: géppisztolyokat, kézigránátokat, még vállról indítható rakétát is.

Amikor sikerült feltérképezni a klán kapcsolati hálóját, az ORFK vezetése, élén a főkapitánnyal, a nyilvánosság előtt megpróbálta bagatellizálni az ügyet, miközben volt kollégáimtól tudom: pánik uralkodott a nyomozóirodánál.

Kosziék amúgy éveken át titkos üzletembereknek adták ki magukat, profi módon konspiráltak. A bíróságon azt állították, amerikai akciófilmekből lestek el az alapfogásokat. Duma. Rendkívül alapos kiképzés kell egy ilyen álcázáshoz. Bárki megtanulhat legalisan löni, de csoportos fegyveres támadásra kevesen, keveseket oktatnak. Márpedig Kosziék alakulatban is kiválóan mozogtak.

Vajon kitől szerezték a tudást? Kitől tanultak konspirálni? Csakis rendőrtől, kommandóستól, titkosszolgálálaú munkatársától. Az én megtévedt és megszorult kollégáim 1992-93 táján 10-15 ezer forintos órabérért - ami akkoriban havi rendőr-kereset volt - tartottak tréningeket „utcáról beesett" kuncsaftoknak.

A Koszi-szintű tevékenységhez több száz óras kurzus szükséges.

A sokat emlegetett délszláv háború idején magyar elitalakulat szerveződött az átszivárgók ellen. A kormány olykor a határon túl is bevetette - ott persze csupán megfigyelés re - a csapat néhány tagját. Tartok tőle, hogy a háború után munka nélkül maradt harcosok jelentős része a szervezett bűnözésben kötött ki. Ha ez így van, az egyebek mellett a Koszi-história néhány elemét is megmagyarázná.

Mindenesetre tény: az alvilág vakondokjai évek óta bent vannak a rendőrségen, ami még akkor is baj, ha a szervezet amúgy semmivel sem szennyezettebb a bűntől, mint a magyar társadalom. Ott még szerencsére nem tart az alvilág, hogy tehetséges fiatalokat egyetemre járasson, majd beküldjön a rendőrségre, aztán kivárja, amíg magas pozíciókba jutnak, és csak tizenévnvi befektetés után aktiválja őket. Az is épp elég, ha nyugdíjas vagy kiugrott tisztek szolgálatnak adatot jó pénzért.

Sajnos már a kilencvenes évek elején is jutottak ki adatok operatív nyomozásokról. Akkoriban a bűnözők közé beépült, majd tisztázatlan körülmények között életüket veszítő nyomozók - rendőrök, vámosok, határőrök - voltak az adatszivárgás vesztesei.

A vakondokokat kíméletlenül ki kell kapálni - ebben szerencsére egyetért mindenki. Ma is egyszerű a menetrend: ha valaki gyanússá válik a felettesei számára, azt négyszem közt eltanácsolják. Ha az illető nem hajlandó leszerelni, eljárást indítanak ellene, amely ugyan évekig húzódhat, de nincs ember, aki kibírná a szívatást, amit nap mint nap kap ilyenkor a társaságtól.

És vajon hányan vannak, akik nem buknak le? Saccolni sem merek. Egyet tehetünk: alaposan szűrjük az állományt, rigorózusan figyeljük a rendőrök életvitelét, anyagi gyarapodását, kapcsolatait. A testület tagjainak el kell viselniük a transzparenciát - mindannyiunk érdekében.

Magyar nyilai

Alakuló terrorszervezetek

2006 őszére minden feltétel adott volt ahhoz, hogy megalakuljon az első magyarországi terrorszervezet.

Először: a felkészületlen és zilált rendőrség alkalmatlannak bizonyult az erőszakos cselekmények megakadályozására. Ráadásul az impotencia ténye 2006. szeptember 18-án az egész világ, így a huligánok számára is nyilvánvalóvá vált. Bár október 23-át összességében a rendőrök nyerték meg, néhány csatában azon a napon is lelkesítő győzelmet arattak a randalírozók.

A második feltétel a radikális csoportok mohó revansvágya, hitük abban, hogy övek az igazság. A szélsőségesek harci szellemét az is acélosította, hogy a lassan magára találó hatalom leverte ugyan az ellenállókát, ám mindezt megengedhetetlen, jogszerűtlen, ellenszenvet kiváltó eszközökkel tette. A randalírozók talán azt gondolták, bár most széttá varták őket, a nép mellettük áll, úgyhogy tovább küzdenek dicső forradalmukért.

A terror harmadik feltétele a legösszetettebb: tartós, csillapíthatatlannak látszó ellentétnek kell feszülnie a legális politikai erők között. Na, ebben aztán eminensek vagyunk, A magyar jobb- és baloldal között 1998 óta egyre élesedik az ellentét. Az Orbán-kormány idején a szélsőjobb benn ült a parlamentben. Úgy tetszett, a MIÉP-ből 2002-ben akár koalíciós partner is lehet, ám Csurka pártna nem érte el a bejutáshoz szükséges 5 százalékot, ráadásul a Fidesz elvesztette az országgyűlési választásokat. A csatlódottság gerjesztette indulatokat Medgyessy Péter D-209-es ügye tovább borzolta, és a polgári körök szervezése sem a megbékélés felé mutatott.

Gyurcsány Ferenc 2006-os győzelme, majd az őszödi beszéd kiszivárgása utáni zavargások Orbánból ismét konfliktusos énjét hozták elő: az ellenzék vezére 2007 februárjában személyesen kezdett bele az Országház köré emelt kordon szétszerelésébe. Az akció erősítette az elnök „neke mindent szabad” imázsát, ráadásul egyúttal felelőtlen jelzés is volt a radikálisoknak. A kordonbontással Orbán ugyanis azt üzent, hogy ők kifogytak az alkotmányos eszközökből, nekik is csak a csavarhúzó maradt, jöhetnek a „forradalmárok”. Az üzenetet alighanem a következőképpen gondolták tovább a szélsőségesek: „Ha a Fidesznek sikerül átvennie a hatalmat, halás lesz az utca segítségéért.” A párt politikusai kvázi ezt alátámasztandó kánonban nyilatkozták, hogy végső soron érthetőek az indulatok, érthető, hogy az emberek olykor durva eszközökhöz nyúlhatnak elkeseredésük, elégedetlenségük kifejezésére.

Az erőszak hívei - mondjuk ki: a terrorra fogékonyak - ezt bátorításnak vették, úgy értelmezték, legális parlamenti erő áll mögöttük, „csak szegény Viktor nem fogalmazhat egyértelműen”, Szeretném hinni, hogy a kordonbontással nem ez volt a célja a Fidesz elnökének.

Az örületet illusztrálja, hogy egy internetes portál 2006-os videóján egy férfi arról beszélt, számszerűsítve három rendőrt is képes keresztlőni. Tíz, de akár csak két évvel korábban egyetlen ember sem ejtett volna ki ilyesmit nyíltan a száján.

Mit tehet az ilyen uszító szöveg ellen a rendőr? Nem sokat. Azonosítja, megkeresi, előállítja a fenyegetőző „nyilast”, aki legfőképpen felfüggesztett büntetést kap, s röhögve hazasétál, hogy a haverjaival azon agyaljon, nemcsak dumálni kéne, hanem tenni is valamit. Előbb-utóbb tényleg dolgozni kezd az a számszerű, amely valóban keresztlő akárcsak három embert is, és még csak engedély sem szükséges a tartásához.

Ha az íjnal komolyabb fegyver kell, az sem gond. Az alvilág bárkit kiszolgál. Abúnnöz teszi a dolgát, üzletelni akar, nem érdekli, veszélybe kerül-e a demokratikus állam-rend. Persze ha normális a politikai légkör, ha minden számottevő erő elhatárolódik a szélsőségesektől, meggondolja a maffiózó, szóba álljon-e az üzőtt vadként menekülő, elszigetelt terroristával.

A Fidesz felelőssége már csak azért sem megkerülhető, mert ért a radikális fiatalok nyelvén, képes csillítani és képes hergelni is őket, a részben közös jobboldali ideológián túl már ránézésre bírja a szimpátiájukat. Mert hogyan választ táborát a politika iránt fogékony ifjú? Nem kis mértékben a külső alapján. Inkább hisz az erős, sportos, mint a sörhas mögött igé hintő közlének. Az Orbán-kormány idején kiütköztek Efraim Kishon, a magyar származású izraeli író. A művész a ceremónián, az Országházban egyedül Göncz Árpáddal fogott kezét. Utóbb, amikor az udvariasság okáról faggatták, a tájékozatlan adva azt nyilatkozta, hogy a Göncz mellett álló Orbán Viktort és Áder Jánost - szigorú kinézetük alapján - testőröknek vélte. Kishon persze ironizált, nem akart jattolni a neki ellenszenves miniszterelnökkel, ám abban igaza volt, hogy a Fidesz néhány vezetőjéből fizikai erő is árad. Kell ez a fiataloknak.

2007 februárjában nem nyilvánossá hasított az eget, hanem ólom: újrabeállított gépkarabélyból leadott sorozat csapódott a Teve utcai rendőrpálatába. Gyanítom, sosem tudjuk meg, ki markolta a fegyvert, és azt sem, ki volt a megbízó. Az esetet természetesen nem a tanácsatlan rendőr- és titkosszolgálat-szakma, hanem a politika értelmezte elsőként. A Fidesz publicistája viccel szórakoztatva lapjában a nagydíreműt: „Tudják, miért nincs meg a rendőrpálatára lövöldöző tettes? Mert a nagy sietségben leesték róla az azonosító szám.” Orbán Viktor megjegyezte: „A terrorfenyegetések és álmérényletek mögött valójában a kormányoldal trükkjei állnak.” Az SZDSZ-es Hom Gábor a populizmus és a demagógia csúcsának nevezte a pártelnök szavait, mondván, a kijelentés különösen annak fényében döbbenetes, hogy Orbán 1998-as választási sikeréhez „nagyan hozzájárultak a korábbi évek robbantásai”.

Vagyis mindenki lemaffiaza a másikat. A lehető legostobabban viselkedtek.

Pár nappal később fenyegető videózenetek jelentek meg a világhálón olyan furcsa vagy inkább komolytalan nevű szervezetektől, mint a Magyar Nemzeti Forradalmi Ítéletvégrehajtó Ezred és az Univerzális Egység Hazafais Szövetsége Brigádok. Elkendőzött arcú műterroristák géphangon olvastak fel primitív szövegeket. „A fegyvereink azért vannak, hogy használjuk is őket (...) Semmilyen eszköztől sem riadunk vissza [...] Tudunk egy-két dolgot egy-két dologról”. Mulattam rajtuk, de nem volt őszinte a mosolyom. Az járt a fejemben: mi lesz a következő lépés? Kap még egy sorozatot a Teve utcra? Vagy egy rendőrsz? Esetleg egy járó? Egy minisztérium? Netán egy másik köztisztviselő?

Egyáltalán: hol tartanak az alakulokban lévő magyar terrorszervezetek? Annak idején az IRA, az ETA, a Vörös Brigádok vagy éppen a Fényes Ösvény is amatőrként kezdte, csupán közfigyelemre pályázott, aktivistái rendre lebuktak. Utóbb azonban rutint szereztek, bankokat raboltak, gyarapodtak tudásban, létszámban, pénzben - és szinte kiirathatatlaná váltak.

©

2007 nyarára paramilitáris alakulatok szerveződtek Magyarországon. Gárdák nevétől visszhangzott a Kárpát-medence, Szálasi hungaristáira hajazó, fekete egyenruhás-karszala-gos csoportok híreiről volt zajos az utca és a sajtó. Apártok persze ismét egymásra mutogattak. A jobboldal szerint Gyurcsány országrombolása szólította elő a kriptából a fa sisztákat, a baloldal Orbán felelőtlenességét okolta. Ésenkinek sem jutott eszébe, hogy azzal álljon ki: bocsánat, a *bűn közös*.

Egyebek mellett annak a Csintalan Sándornak sem, aki évtizedekig szocialista szekeret tolt, majd a jobboldal televíziójához igazolt, és Fidesz-tag lett. Csintalan a saját bőrén érezhette a terrort: 2007 decemberében a háza mélygarázsában ölmossbottal este neki, és kis híján agyonverték. Az volt a szerencséje, hogy bezuhan két autók közé.

Az attakot a magát Magyarok Nyilai Nemzeti Felszabadító Hadseregnek nevező szervezet vállalta magára. Éppúgy, mint az egészségügyi törvény 2008. februári országgyűlési szavazása előtt szocialista képviselő lakása ellen elkövetett Molotov-koktelos akciókat. „Alángok emlékeztessenek minden hazaárulót arra, hogy hol a *nem gomb*” - ezt írták a Hír TV-nek küldött e-mailben. A „hangulatot fokozandó” ezekben a napokban fehér port tartalmazó leveleket kézbesített baloldali politikusnak a posta.

Személyi sérülés - az 1994 és 1998 közötti robbantásokhoz hasonlóan - megint nem történt. Félreértés megint csak ne essék: nem hiányolom a vért.

Bárki forgatja is az ölmossbotot, keveri a Molotov-koktélt, küldözgeti az egyelőre még csupán lisztes borítékokat, a történetek azt sugározzák az emberek felé, hogy Magyarországon mindent lehet. A tévészékház elfoglalása óta újabb és újabb dobok szakadnak át, elképzelhetőség, már-már normalitássá válik, aki korábban elképzelhetetlen volt. 2008 nyarán már szinte rutinából prűszkolt az ország a meglefelvonulást ér savazós, gátlós attak miatt.

Van okunk félni.

A megoldás a politika kezében van. Ha a pártok nem az érzelmeikre, hanem az észükre hallgatva, nem vélt egyéni érdekeiket, hanem az ország javát szem előtt tartva hoznák meg döntéseiket, a botránykereső közeg lassanként megnyugodna. Ám az öldöklő politikai háborúban érdekelt vezérek maguk táplálják az erőszak és a terror tüzét, maguk gyöngítik a társadalom immunrendszerét. Valamelyik alkotmányjogásunk mondta, hogy a Fidesz a cintányér egyik fele, az MSZP meg a másik, s a kettő között a rendőrség a levegő.

A szakszolgálat jó ideje szajhközza, hogy nyakunkon a terrorveszély. A Nemzetbiztonsági Hivatal (NBH) 2006-ot elemző jelentésében egyebek mellett a következő megállapítás szerepel: az ősi események nem értelmezhetőek a klasszikus politikai szélsőségek keretében. A hivatal szerint az amúgy közíróványos bűncselekményeknek számító atrocitások nem a társadalom által elutasított szélsőség hatalomra jutását célozták, hanem a politikai intézményrendszer direkt felszámolását.

Az NBH számára is meglepő volt, hogy a nagy futballklubok mellett szerveződő fanatikus, egymással vetélkedő ultrák közösen fordultak a politika, a parlamenti pártok, elsősorban a kormány ellen. A dokumentum arra is kitért, hogy - bár a futballtáborok nem tekinthetők politikai fórumnak - az ultrák soraiban az NBH évek óta észleli rasszista aktivisták tevékenységét.

Remélem, politikusok is olvasták a jelentést.

©

Tanulságos, amit a rendszerváltás utáni évek magyarországi terrorjáról tudunk. Ám legalább ennyire beszélések azok az ügyek is, amelyekhez nem férünk közelebb. Néhány elkövetőt elfogott a rendőrség, de a robbantók, lövöldözők többségéről semmit sem tudni. Ok vajon mivel ütök el az idejüket? Min törli a fejét az, aki annak idején pokolgépet helyezett az Országház tizenkilences kapuja elé? Mivel foglalkozik a Teve utcai céllövő? Sok a kérdés, és jó néhány válasz alighanem, csak a kiváltáságosak számára elérhető. Nem a titkosszolgálat, nem is a rendőrség, sokkal inkább a politika az, amelyik olykor fellebbenti a fátylat, ám mindig csupán annyit enged láttatni a terroristák világából, amennyi pillanatnyi érdekeinek megfelel.

A politika játszik a terrorkártyával. Főként kampány idején áll ki valamelyik fontos ember, hogy komoly képpel felhívja a figyelmet a fenyegetettségre. Ettől remélnék szimpátiát, együttérzést - szavazatot.

Veszélyes játékok ők ezek.

Más országok múltja azt igazolja, hogy ahol nem irották ki csírákukban a terroralakulatokat, ott utóbb szinte lehetetlen volt rendet vágni. A terrorizmus olyan, mint a tűz: ha megvannak a feltételei, lángol, ha valamelyik hiányzik, kialszik. Vegyünk hát el egy-két alkotóelemet. Ki kellene egyezni, közösen, hitelesen el kellene határolódnai az erőszakos cselekményektől. Meg kell érteni, mindenkivel meg kell érteni, hogy a terrornak nem csupán néhány törött autó és elszenesedett ajtó lehet az ára, egy esetleges robbantásnak nem „csupán” néhány balszerencsés járókelő eshet áldozatul. Biztonságunkat, nyugalmlunkat veszíthetjük el, befektetéseket, turistákat, jó hírnevet, viszonylagos jólétet.

Úgy hírlki, mindkét nagy párt vezérkara kapiskálja, hogy hamarosan akár ők is terroristák célkeresztbe kerülhetnek. Nem lenne jó politikai merényletektől sújtott, destabilizálódó, elszegényedő, Európa sereghajtójaként elkönyvelt országban élni.

Sem politikusként, sem civilként.

Folyt. köv.

Köszönet

Édesapámnak - ő tanított meg arra, hogy soha ne adjam föl

Édesanyámnak - ő tanított meséivel a nyelvre

Berkesi Ferenc tábornoknak - Ő nevelt fiúból férfivá

Bökönyi István tábornoknak - ő tanított meg gondolkodni

Bajtársaimnak, akik közül sokan már nincsenek velünk - ők álltak mellettem sikerben és kudarcban